

ΔΕΛΤΙΟ ΘΥΕΛΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ', ΤΕΥΧΟΣ 46/26, ΜΑΡΤΙΟΣ 2017, ΤΙΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 1 ΕΥΡΩ

Σου παίρνω ένα ευρώ και το δίνω σε άλλον...

ντάξει, είναι πολύ άτομα και φάτσες. Αφού το «ούτε ένα ευρώ περικοπές» δεν βγήκε, σκέφτηκαν το «για κάθε ευρώ που δίνουμε θα μας επιστρέψουν ένα άλλο». Τώρα, αν το ένα ευρώ που παίρνουν ανήκει συνήθως σε κάποιο φτωχό, ενώ το άλλο που επιστρέψουν δίνεται συνήθως σε κάποιον λιγότερο φτωχό έως ευκατάστατο, ολίγη σημασία έχει – στο κάτω κάτω στη χώρα πάει και εμείς οι Έλληνες, πάνω απ' όλα, είμαστε μια οικογένεια. Αυτό δεν είναι η «αναδιανομή» που έλεγε και το Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης; Κι αυτή δεν είναι απλώς μια μεγάλη οικονομική επιτυχία της κυβέρνησης, η οποία διευρύνει την κίνηση του χρήματος – αλλιώς, αν πήταν να ξανάδινε το ευρώ σε αυτόν που του το πήρε γιατί να το είχε πάρει; Όχι, ο ΣΥΡΙΖΑ ποτέ δεν θα ακολουθούσε ένα τέτοιο φθαρμένο κείνσιανό μοντέλο. Αυτό το καινοτόμο φιλολαϊκό μέτρο της κυβέρνησης, εκτός του ότι αποτελεί ρίζη με το μικροαστικό εγωισμό [τι ωραιότερο από το να δέχεσαι να σου παίρνουν ένα ευρώ από τη σύνταξη για να μειωθεί ο ΦΠΑ ενός ακρίτα ξενοδόχου], έχει οραματικό ορίζοντα στην Εντελώς Αριστερή Στρατηγική όπως συνοψίζεται στη φράση-κλειδί του πρωθυπουργού: «Από την Ευρώπη των διαφορετικών ταχυτήτων στην Ευρώπη των διαφορετικών επιλογών! Ο Αλέξης χτυπάει το μαχάρι στο κόκαλο: Όχι στις διαφορετικές ταχύτητες, που αποτελούν επιλογή του Σόιμπλε, αλλά στις διαφορετικές επιλογές, ώστε οι διαφορετικές ταχύτητες του Σόιμπλε να αντιπαραθεθούν ισότιμα με τη μία ταχύτητα του Αλέξη, όπως έγινε το πρώτο

εξάμηνο του 2015! Ποιος θεός συλλαμβάνει αυτά τα ναπολεόντεια στρατηγημάτα;

Δεν ξέρουμε αν υπάρχουν στελέχη και μέλη του ΣΥΡΙΖΑ που συμφωνούν με αυτά τα καμώματα – εκτός απ' όσους τα επινοούν –, το ζήτημα είναι αλλού: Όσο δεν αντιδρά ο ίδιος ο κόσμος του σε αυτή την ιδεολογική, πολιτική και αισθητική παρακμή, με το φόβο της ενίσχυσης της – πράγματι αποκρουστικής – μητροτακικής Δεξιάς, της προσφέρει τις καλύτερες υπηρεσίες. Γιατί όταν αυτοί που καλλιέργησαν ελπίδες κάνουν πώς δεν καταλαβαίνουν, τότε αυτοί που τους πίστεψαν και πράγματι δεν καταλαβαίνουν τι τους έχει συμβεί τους εκδικούνται, συνήθως με αυτοκαταστροφική μοχθηρία. Το κεφάλαιο ΣΥΡΙΖΑ ως αριστερή υπόσχεση, ούτως ή άλλως, έκλεισε το καλοκαίρι του 2015. Όμως, δεν μας αφορά πλέον ο εξευτελισμός της ελπίδας. Βιώνουμε τις συνέπειές του, αλλά [φευ] τα πράγματα χειροτερεύουν και μας προκαλούν καινούργιες έγνοιες. Η κυβέρνηση δεν είναι μια άτολμη κεντροαριστερή κυβέρνηση που πελαγοδρομεί σε έναν ατελέσφορο ταξικό συμβιβασμό. Υιοθετεί ασμένως τη νεοφιλελεύθερη ατζέντα, και μάλιστα με ρητορική που αποτελεί ύμβρι για το μορφωτικό και το αξιακό σύμπαν της Αριστεράς. Έτσι, προλογίζει έμπρακτα – η ίδια, με τα έργα της – την αμιγώς δεξιά παλινόρθωση.

Αν η Νέα Δημοκρατία, προσπαθώντας να συσπειρώσει το δυναμικό της και να ροκανίσει τη Χρυσή Αυγή, οξύνει την αντιπροσφυγική ρητορική της και την τρομούστερία για την «τάξη και την ασφάλεια», ο ΣΥΡΙΖΑ, κοιτώντας αποκλειστικά προς τα δεξιά, μαζί

με την πλήρη υποταγή στην ΕΕ και το εγχώριο κεφάλαιο, τη λιτότητα και τις ιδιωτικοποιήσεις, «τσιμπάει» στην αντιπροσφυγική και κατασταλτική ατζέντα της Δεξιάς. Ναι, ο δημοκρατικός ΣΥΡΙΖΑ δίπλα στο αίσχος των hot spot και του απαρτχάντ στα νησιά του Αιγαίου, κάνει και καμιά εισβολή σε καταλήψεις στέγης προσφύγων, επειδή... το ζήτησε ο Ερυθρός Σταυρός, ως νέος Ερρίκος Ντινάν στη Μάχη του Σολφερίνο.

Δεν αμφιβάλλουμε ότι οι απαντήσεις των κινημάτων και της κοινωνίας παραμένουν αναντίστοιχες με το εύρος και την ένταση της επίθεσης. Ούτε αμφισβητούμε την πολύ μικρή εμβέλεια και τα μεγάλα προβλήματα της υπαρκτής εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς –ημών συμπεριλαμβανομένων–, καθώς και του Α/Α χώρου. Όμως, παρθενογενέσεις δεν υπάρχουν. Με «υλικό» τα υπόγεια ρεύματα της ορατής κοινωνικής οργής, ιδιαίτερα της νεανικής, τους περιορισμένους, προς το παρόν, αγώνες των εργαζομένων, τα συνεχώς αναπτυσσόμενα αυτοοργανωμένα εγχειρήματα [πρωτοβάθμια σωματεία και τάσεις ταξικής πάλης σε όλες σχεδόν τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, κοινωνικά ιατρεία, στέκια και λέσχες, καταλήψεις στέγης προσφύγων, συνεργατικές συλλογικότητες κ.λπ.] και το πολιτικό δυναμικό των αριστερών και αντιεξουσιαστικών χώρων μπορούμε να προχωρήσουμε σε ένα μόνιμο κινηματικό συντονισμό και σε έναν κοινό διάλογο για όλα εκείνα τα μεγάλα ζητήματα που πρέπει να εμβαθύνουμε αναζητώντας την Αριστερά που μας εμπνέει και μας χρειάζεται.

Άδεια τώρα στους Δ. Κουφοντίνα και Κ. Γουρνά

Ε ναι λοιπόν, ο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να βάλλεται από τους «δανειστές», αλλά αυτό που υποσχέθηκε, ότι δηλαδή δεν θα κάνει ούτε βήμα πίσω στην υπεράσπιση των δημοκρατικών και κοινωνικών δικαιωμάτων για μία ακόμα φορά το αποδεικνύει περίτρανα. Μετά το διαβόητο «παράλληλο πρόγραμμα», έρχεται και η σειρά να αποδείξει την πίστη του στα ανθρώπινα δικαιώματα. Πώς το κά-

νει; Μα φυσικά με το μοναδικό του τρόπο. Ο Δημήτρης Κουφοντίνας μετά από επτά χρόνια μπορεί επιτέλους με τις ψήφους του διευθυντή και της κοινωνικής λειτουργού στο αρμόδιο Συμβούλιο Αδειών της Φυλακής Κορυδαλλού να πάρει άδεια. Βέβαια, δεν μπορεί γιατί θέτει βέτο η μειοψηφούσα εισαγγελέας, οπότε το ζήτημα θα εκδικαστεί το επόμενο διάστημα σε δικαστήριο. Αυτό είναι

το μεγαλείο του ΣΥΡΙΖΑ. Αντί να καταργήσει διά νόμου το εισαγγελικό βέτο δηλώνει το σεβασμό του στην «ανεξάρτητη δικαιοσύνη» ποιών την νήσσαν και υποδυόμενος το μεγαλύτερο πτηνό, τη στρουθοκάμηλο.

Όποιος θεωρεί ότι η υπόθεση των αδειών στους πολιτικούς κρατούμενους είναι δευτερεύουσας ή τρίτερουσας σημασίας κάνει τραγικό

λάθος. Όχι μόνο γιατί η εμπέδωση της αντίληψης ότι υπάρχουν αναλώσιμοι άνθρωποι και περιττά δικαιώματα αποτελεί πυρήνα του κοινωνικού εκφασισμού, αλλά και επειδή από εκεί, τα ορμητήρια του βαθέως κράτους, τα στρατόπεδα συγκεντρωσης και τις φυλακές, εξαπολύεται η εξαίρεση που σταδιακά –αλλά όχι αργά– καταποντίζει τα δικαιώματα όλων μας.

Το σκηνικό μετατοπίζεται

Καθώς διανύουμε τον όγδοο χρόνο της κρίσης, τον έβδομο των μνημονίων και ενάμιση χρόνο μετά τη συνθηκολόγηση - μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ, τίποτε καλό δεν προμηνύεται και κανένα φως δεν φαίνεται στο βάθος του ορίζοντα. Αντίθετα, υπάρχει η τρομακτική πρόβλεψη για χρέος 270% του ΑΕΠ το 2060.

Οι διανειστές, όπως ήταν φυσικό, εμμένουν στη σκληρή γραμμή τινάζοντας στον αέρα τις ευρωλάγνες αυταπάτες του ΣΥΡΙΖΑ για παράλληλα προγράμματα, γιατί αυτοί διαθέτουν μια συνεπή στρατηγική βιοπολιτικής πειθάρχησης της εργαζόμενης κοινωνίας, και αν δεν έκαναν αυτό θα ήταν κάτι αλλο απ' αυτό που είναι.

Οι διακηρύξεις των προθύμων της κυβέρνησης ότι η συμφωνία δεν σημαίνει πρόσθετα μέτρα, ούτε ένα ευρώ διά στόματος Τσίπρα, ακούγονται σαν κακόχο αστείο. Όλοι γνωρίζουν ότι αποτελούν μια ακόμη κατά μέτωπο επίθεση στα λιγοστά εναπομειναντα δικαιώματα της εργατικής τάξης και των μισθωτών. Πτώση του αφορολόγητου που ισούται με πάνω από μισό μισθό, ομαδικές απολύσεις από το 5% στο 10%, μείωση συντάξεων και πρωτογενή πλεονάσματα που ενταφιάζουν κάθε έννοια κοινωνικού κράτους.

Η κυβέρνηση με βάση το «προσύμφωνο» αναλαμβάνει την υποχρέωση να νομοθετήσει τα μέτρα αυτά από πριν με αντάλλαγμα αντισταθμιστικά μέτρα, όπως μείωση ΦΠΑ σε ορισμένα είδη ή υπηρεσίες, καθώς και μείωση ΕΝΦΙΑ, με την προϋπόθεση όμως να πετύχει πλεονάσματα που μάλλον θα είναι 3, 5%, στόχος διυθεώρητος ακόμη και για το ίδιο το ΔΝΤ. Αν ο στόχος δεν επιτευχθεί, δεν θα υπάρξουν αντισταθμιστικά παρά μόνο τα σκληρότατα μέτρα. Αυτό είναι κάθε άλλο παρά η αρχή του τέλους της λιτότητας όπως παρουσιάζεται.

Είναι η χαριστική βολή σε μια καθημαγμένη οικονομία που οδεύει προς τη χρεοκοπία με ενάμιση εκατομμύριο ανέργους, 53% των τραπεζικών δανείων να είναι κόκκινα, ενώ οι εργοδότες απομοζούν τους εργαζόμενους έναντι μισθών 300 ή 500 ευρώ, χωρίς δικαιώματα και οχτάρο, τραβώντας το σκοινί της εκμετάλλευσης ως τα άκρα, δηλαδή ως την απόλυτη υπεραξία. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες συντρίβονται καθώς ο κύκλος εργασιών τους μειώνεται, ενώ οι ασφαλιστικές εισφορές και οι φόροι αποτελούν πια για τους περισσότερους τα 2/3 των εσδόδων τους.

Το επίπεδο της δημόσιας υγείας βρίσκεται σε οικτρή κατάσταση απειλώντας ανθρώ-

πινες ζωές, το ασφαλιστικό σύστημα είναι σε κατάρρευση, ενώ οι συντάξεις αρχίζουν όλο και περισσότερο να μοιάζουν με επιδόματα.

Η διάφευση των ελπίδων μιας ολόκληρης κοινωνίας ότι θα γύριζε σελίδα έχει βιωθεί ως ήπτα - και αυτό ακριβώς ήταν - δίνοντας τη θέση της, όπως συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις, στην απάθεια και σε κάποιους στον κυνισμό, δηλαδή στη λογική της ατομικής λύσης, στο «κοίτα τη δουλειά σου», αν φυσικά την έχεις. Κανείς δεν πιστεύει ότι η κυβέρνηση δεν θα υποχωρήσει στις απαιτήσεις των δανειστών, επειδή το έργο το έχουν ξαναδεί το 2015. Πρέπει να είναι κανείς επικίνδυνα αφελής για να πιστέψει ότι με το οποιοδήποτε παράλληλο πρόγραμμα μπορούν να απαλυθούν οι εκρηκτικές συνέπειες των μνημονίων στις ζωές των ανθρώπων. Ούτε καν πολλά από τα μέλη του ΣΥΡΙΖΑ δεν το πιστεύουν πλέον.

Οι περισσότεροι δεν θεωρούν καν ότι η Αριστερά είναι πια κάτι διαφορετικό από τον υπόλοιπο αστικό πολιτικό κόσμο, δηλαδή έχει χαθεί το λεγόμενο ηθικό πλεονέκτημα. Από αυτή την άποψη ένα κίνημα που θέλει να παλέψει ενάντια στα μνημόνια είναι πολιτικά στριμωγμένο. Ωστόσο, αυτό είναι ένα στοιχείο με βαρύνουσα σημασία, αλλά όχι το μοναδικό. Υπάρχουν κάποιοι αγώνες που αναπτύσσονται, που είναι όμως πολύ κάτω απ' αυτό που απαιτείται, υπάρχει δυσαρέσκεια και κοινωνική οργή, αλλά καμιά ελπίδα πολιτικής διεξόδου.

Παρ' όλα αυτά, έχει προκληθεί ένα συνεχώς ογκούμενο κλίμα αντίθεσης σε πλατιά στρώματα εναντίον του ευρώ αλλά και της παραμονής της χώρας στην ΕΕ, την ώρα που αυτή βρίσκεται μπροστά στα μεγαλύτερα προβλήματα στην ιστορία της, που απειλούν την ίδια την ύπαρξή της.

Οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές των κεντροδεξιών και των σοσιαλδημοκρατών όλα τα προγούμενα χρόνια έχουν προκαλέσει σε μια σειρά χώρες άνοδο των ακροδεξιών κομμάτων που δημιαγωγούν με αντισυστημικό μανδύα. Μετά το Brexit και την ελληνική περίπτωση, η Ιταλία αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα ακολουθούμενη από τη Γαλλία.

Ο Μ. Σουλτς, υπουργός για τη γερμανική προεδρία, που συμμετείχε το 2015 στην εκστρατεία κατά της Ελλάδας, δηλώνει ότι η

ευρωζώνη κινδυνεύει από μια έξοδο της Ελλάδας, ενώ η Die Welt γράφει ότι «τυχόν Grexit θα μπορούσε να έχει τεράστιες συνέπειες στην Ευρωζώνη».

Η ΕΕ νιώθει το σάγιγμα του νέου προέδρου των ΗΠΑ, που αλλάζει τους όρους του παιχνιδιού της παγκοσμιοποίησης αλλά και το ίδιο το παιχνίδι, προωθώντας τη συμμαχία με τη Ρωσία και την Ιαπωνία, ζεκινώντας ταυτόχρονα τον εμπορικό πόλεμο με την Κίνα. Η Ευρώπη νιώθει να πλήττεται και η Γερμανία να

απειλείται ιδιαίτερα από τα προστατευτικά μέτρα που σκοπεύει να πάρει ο Τραμπ, οξύνοντας αυτό που λέμε ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις. Αυτό βέβαια με την προϋπόθεση ότι θα καταφέρει να υλοποιήσει το πολιτικό του πρόγραμμα, καθώς η κυριαρχητική στης ΗΠΑ έχει κυριολεκτικά σκιστεί στα δύο και ένα σημαντικό τμήμα της τον υπονομεύει σε κάθε του βήμα, τη στιγμή που η κυβέρνησή του αντιμετωπίζει και μια χωρίς προηγούμενο λαϊκή κατακραυγή.

Η Αριστερά πουθενά στην Ευρώπη δεν αυξάνει τις δυνάμεις της, ούτε καταφέρνει να τεθεί επικεφαλής σε κοινωνικούς αγώνες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Podemos, που μετά τη συντηρητική στροφή του αλλά και τη συνθηκολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ είδε να ανακόπτεται η ανοδική πορεία των τελευταίων χρόνων. Είναι μια ένδειξη ότι μόνο όταν η Αριστερά επεξεργάζεται ριζοσπαστικά πολιτικά σχέδια μπορεί να κερδίσει τα πληθυντικά στρώματα. Η έλλειψη αυτή δίνει τη δυνατότητα στα ακροδεξιά κόμματα να υποδύονται τα αντισυστημικά.

Στην Ελλάδα η εφαρμογή του μνημονίου με αντιμημονιακή χλαμύδα παγώνει στη συνείδηση ευρύτατων στρωμάτων ότι όλοι είναι ίδιοι και η έννοια «Αριστερά» μπαίνει στο ίδιο κάδρο με τον απαξιωμένο αστικό πολιτικό κόσμο. Σε αυτό συντελεί η γρήγορη αφομοίω-

ραγδαία προς τα δεξιά

Ο Δόμησις

ση από την πρώτη φορά δήθεν αριστερή κυβέρνηση των παραδοσιακών μικροπολιτικών τεχνικών της εξουσίας, η δημιουργία πελατειακών σχέσεων, η εξαίρεση από τις μειώσεις μισθών των βουλευτών, των υπουργών, των ανώτερων στελεχών δημοσίων οργανισμών κ.λπ.

Όλα αυτά οδηγούν ένα μέρος των ψηφοφόρων στη ΝΔ του μεγάλου πολιτικού μεγέθους του Κυριάκου Μητσοτάκη και ένα αλλο σημαντικά μικρότερο στη δυσφημισμένη

γονται βαρετά, το καθίκον της ριζοσπαστικής Αριστεράς είναι να βρει τον τρόπο να προχωρήσει μαζί χωρίς ηγεμονισμούς, καταφέρνοντας να συμμετέχει καθοριστικά σε μικρούς και μεγάλους αγώνες.

Μια τέτοια τακτική θα μπορούσε να αποτελέσει αντίθετο σε μια δεξιά στροφή και να θορυβήσει τα διάφορα αστικά επιτελεία.

Η πρόταση του Δικτύου και της Δικτύωσης για άνοιγμα της συζήτησης έχει απελευθερώσει μια ορισμένη ενέργεια σε διά-

ιδιαίτερα όσες δεν διαθέτουν κοινωνική γείωση και ιστορικότητα, θα φθαρούν αργά ή γρήγορα.

Αν, αντίθετα, προχωρήσουν οι ενωτικές διαδικασίες, το πολιτικό βεληνεκές θα πολλαπλασιαστεί και η παρέμβαση στους αγώνες θα ανέβει αρκετά σκαλιά πιο πάνω. Γι' αυτό η συζήτηση για τα μεγάλα και ανοιχτά ζητήματα πρέπει να ξεκινήσει σύντομα.

Χρειάζεται σήμερα μια συγκέντρωση δυνάμεων, ανασύνταξη και σύνθεση σε μια

και αλληλοσπαρασσόμενη Κεντροαριστερά, ενώ ένα άλλο μικρό ακόμη προς τη ΧΑ, απέναντι στην οποία το κίνημα οφείλει να απαντά άμεσα και να μην αφήνει ούτε σπιθαμή ελεύθερο χώρο.

Για την όποια άνοδο των ναζί ευθύνεται η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ με την υποταγή της στους δανειστές, αλλά επίσης για τη σκανδαλώδη καθυστέρηση διεξαγωγής της δίκης για πολλούς μήνες, για το ξέπλυμα των φασιστών που πόζαραν στο Καστελόριζο με τον ανέμελο Βίτσα, αλλά και την προβολή της από την ΕΡΤ σαν ένα κανονικό πολιτικό κόμμα και όχι ως εγκληματική οργάνωση. Μετά την αθώωση του δημάρχου Πάτρας και μέλους του ΚΚΕ Πελετίδη, που μηνύθηκε από τους ναζί γιατί αρνήθηκε διευκολύνσεις προς τη ναζιστική οργάνωση, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει καμιά δικαιολογία.

Από τη δεκαετία του '30 θεωρητικοί του μαρξισμού έχουν αναλύσει πως σε περιόδους κοινωνικής κρίσης το πολιτικό εκκρεμές κινείται μια από 'δω και μια από 'κει, καταλήγοντας στα άκρα του πολιτικού φάσματος. Όπως τότε, τηρουμένων των αναλογιών, τα μεσαία στρώματα καθώς συντρίβονται από το θανάσιμο εναγκαλισμό του μεγάλου κεφαλαίου, στρέφονται μέσα στην απελπισία τους μια στα αριστερά και μια στα δεξιά.

Όσο κι αν τα ενωτικά μηνύματα ακού-

αφορά την ενότητα αυτού που λέμε αντιμημνιακή Αριστερά.

Η πρόταση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ βρίσκεται σε γενικές γραμμές σε ανάλογο μήκος κύματος, ενώ η ΛΔΕ και μια σειρά οργανώσεις της άκρας Αριστεράς έχουν συμφωνήσει στην ανάγκη μιας τέτοιας συζήτησης και κοινής πορείας.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς στο παρελθόν οι σχέσεις στο χώρο αυτόν συνολικά και παρά την όποια συνεργασία στους κοινωνικούς χώρους, πολλές φορές κυριαρχούνταν από επιφυλακτικότητα ή τη λατρεία της πλατφόρμας. Φαίνεται πως τώρα υπάρχουν όροι για να αλλάξει η στάζετα και να ξεκινήσει μια άλλη διαδικασία.

Υπάρχει ένα διάχυτο δυναμικό αγωνιστών της Αριστεράς που κινείται γύρω από το δίπολο επιφύλαξη, από τη μια, και διάθεση για συμμετοχή από την άλλη. Είναι οι χιλιάδες κόρσμοι που πυκνώνουν τα μπλοκ της ριζοσπαστικής Αριστεράς στις μεγάλες διαδηλώσεις (στη διαδήλωση της ΔΕΘ στη Θεσσαλονίκη ήταν 3.500 άτομα). Οι επιφύλαξεις του πέρα από την απογοήτευση οφείλονται σε μεγάλο βαθμό και στις ασύμπτωτες ως τώρα πορείες που ακολουθούν οι οργανώσεις της ριζοσπαστικής Αριστεράς. Αν επιλεγεί ο δρόμος της αυτόνομης οικοδόμησης, ο κόρσμος αυτός στην πλειονότητά του θα αποτραβηχτεί και μια σειρά ομάδες,

λογική ενιαίου μετώπου.

Αυτό φυσικά δεν χτίζεται εν κενώ, ούτε προκύπτει με παρθενογένεση. Είναι απαραίτητο να προωθηθεί ο κινηματικός συντονισμός που ξεπερνάει κατά πολύ την ανάληψη απλώς κοινών πρωτοβουλιών, τη διοργάνωση διαδηλώσεων και τη συμφωνία για ποια διαδρομή θα ακολουθήσουν οι πορείες. Σημαίνει συντονισμένη και ουσιαστική παρέμβαση με σχέδιο και διάρκεια στο προσφυγικό, στον αντιφασισμό, τους πλειστηριασμούς, το απεργιακό - εργασιακό, τη διεκδίκηση του δημόσιου χώρου και τις ιδιωτικοποιήσεις.

Επειδή όμως οι αγώνες καθαυτοί είναι προϋπόθεση αλλά όχι ικανοί από μόνοι τους για να ανοίξει μια πολιτική διέξοδος, χρειάζεται ένα μαζικό πολιτικό μέτωπο που να διακηρύξει ότι η λύση δεν είναι άλλη από τη μονομερή διαγραφή του χρέους, την έξοδο από την ευρωζώνη και την ΕΕ, την εθνικοποίηση των τραπεζών και των στρατηγικών τομέων της οικονομίας σε κατεύθυνση αντικαπιταλιστική.

Μετά οχτώ χρόνια κρίσης, εφτά χρόνια μνημονίων και ενάμιση μετά τη συνθηκολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ, πρέπει με τον πιο ενωτικό από ποτέ άλλοτε τρόπο να ξαναπιάσουμε το νήμα από την αρχή.

Θοδωρής Φέστας

Κυπριακό: και πάλι

Έφτασαν πάλι οι Κύπριοι-ες στην πηγή αλλά νερό δεν θα πιουν; Οι επόμενοι μήνες θα το δείξουν.

Αυτά όμως που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι:

Πρώτον, η τρέχουσα ειρηνευτική πρωτοβουλία Αναστασιάδη - Ακιντζί πλησίασε πολύ κοντά σε μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

Δεύτερον, για μια ακόμα φορά στην πρόσφατη κυπριακή ιστορία η επανένωση του νησιού μπλοκάρεται την τελευταία στιγμή. Το ερώτημα είναι λοιπόν αν το σημερινό πάγωμα θα ενταφιάσει για τα επόμενα χρόνια την προοπτική επίλυσης του Κυπριακού ή η διαπραγμάτευση θα ξαναμπεί γρήγορα στις ράγες.

Σχέδιο made in Cyprus

Aυτό που ξεχωρίζει το υπό συζήτηση ειρηνευτικό σχέδιο από το σχέδιο Ανάν, είναι ότι πρόκειται για ένα πλαίσιο λύσης made in Cyprus. Δηλαδή ούτε αποτελεί επεξεργασία των επιτελείων του «διεθνούς παράγοντα» ούτε προβάλλεται ως προϋπόθεση για την επίτευξη άλλων στόχων, όπως παρουσιάζοταν το σχέδιο Ανάν για την είσοδο της Κύπρου στην ΕΕ.

Αυτή τη φορά το σχέδιο το έχουν επεξεργαστεί οι ηγέτες των δύο κοινοτήτων, Αναστασιάδης και Ακιντζί. Αφετηρία του είναι η συμφωνία του 1977 μεταξύ Μακαρίου και Ντεκτάς. Η συμφωνία του 1977 προέβλεπε την πολιτική ισοτιμία των δύο κοινοτήτων, καθώς και τη διζωνική δικοιονομική ομοσπονδία ως πλαίσιο λύσης. Το σχέδιο βασίζεται επίσης στη συμφωνία Χριστόφια-Ταλάτ που υπήρξε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων μετά την κατάρρευση του σχεδίου Ανάν.

Γιατί τώρα;

Στην ερώτηση γιατί τώρα έγινε εφικτό να πρωθηθεί ένα πραγματικά «κυπριακό» σχέδιο λύσης, η απάντηση δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη. Ασφαλώς έχει τη σημασία του ο τρόπος που βλέπουν Αναστασιάδης και Ακιντζί το μέλλον της Κύπρου. Επίσης, τίποτα δεν θα είχε προχωρήσει αν ο Ερντογάν δεν είχε αφήσει στον Ακιντζί το μεγαλύτερο περιθώριο ελευθερίας κινήσεων του είχε ποτέ Τουρκούπριος πρόεδρος - πιθανόν λόγω μια ορισμένης «κόπωσης» της Τουρκίας με το Κυπριακό.

Ωστόσο, μεγαλύτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις αλλαγές που έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνο στην Κύπρο. Κατ'

αρχάς, η ίδια η διχοτόμηση είναι μια παρά φύση κατάσταση που δημιουργεί διαρκώς προσκόμματα στην καθημερινότητα των Κυπρίων. «Το νησί είναι πολύ μικρό για να σηκώνει δύο κράτη», όπως λέει χαρακτηριστικά ένας ντόπιος. Επομένως, η ίδια η καθημερινή ζωή αναδεικνύει την ανάγκη επανένωσης του νησιού.

Η δεύτερη μεγάλη αλλαγή που έχει συντελεστεί το τελευταίο διάστημα είναι η οικονομική κρίση και το Μνημόνιο. Το Μνημόνιο γκρέμισε την αίσθηση της αυτάρκειας της ελληνοκυπριακής κοινότητας και ενίσχυσε την προσδοκία της οικονομικής ανάπτυξης μέσω της κυπριακής επανένωσης. Καθημερινότητα και οικονομία αποτελούν, δηλαδή, τους βασικούς παράγοντες που έφεραν πιο κοντά την προοπτική της επαναπροσέγγισης. Ωστόσο, το εθνικιστικό μήσος, ο πόνος από το αίμα που έχει χυθεί (και στην Κύπρο είναι πολύ), καθώς και η καχυποψία δεκαετιών κάθε άλλο παρά έχουν εξαφανιστεί.

Το υπό συζήτηση σχέδιο

Το σχέδιο Αναστασιάδη - Ακιντζί δεν είναι πλήρως γνωστό. Από αυτά που έχουν δημοσιοποιηθεί όμως, μπορεί να λεχθεί με αρκετή σιγουριά ότι πρόκειται για ένα από τα πλέον ισορροπημένα σχέδια που έχουν συζητηθεί στην μακρά πορεία των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό. Η λύση που συζητείται προβλέπει επανένωση του νησιού, αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων, διζωνική δικοιονομική ομοσπονδία, διασφάλιση τη τουρκοκυπριακής κοινότητας, ενιαία λειτουργία του καινούργιου κράτους. Όλα τα όργανα διοίκησης και δικαιοσύνης στελεχώνονται από Κυπρίους, δηλαδή δεν υπάρχουν πλέον οι ξένοι δικαστές που προέβλεπε το σχέδιο Ανάν.

Παραμένουν σε εκκρεμότητα το μείζον

θέμα των εγγυήσεων, μια διαφορά 1% στο εδαφικό, καθώς και το ζήτημα της εναλλαγής στην προεδρία. Θα μπορούσε να λεχθεί χωρίς δόση υπερβολής ότι έχει καλυφθεί το μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής, αν και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το θέμα των εγγυήσεων (αν δηλαδή οι δύο «μητέρες πατρίδες» θα διατηρήσουν στην Κύπρο μια μικρή στρατιωτική παρουσία, καθώς και το επεμβατικό δικαίωμα) συνιστά ένα πραγματικά πολύ μεγάλο εμπόδιο για την υπερπίδηση του οποίου θα έπρεπε να επιδειχτεί η μέγιστη πολιτική βούληση.

Το ενωτικό δημοψήφισμα

Εκεί όμως που μπαίναμε στην τελική ευθεία της διαπραγμάτευσης, οι συνομιλίες πάγωσαν. Αφορμή του παγώματος της ειρηνευτικής διαδικασίας υπήρξε η απόφαση της κυπριακής βουλής να θεσμοθετηθεί ως γιορτή η επέτειος του ενωτικού δημοψηφίσματος του 1950. Επρόκειτο για μια πρόταση του ναζιστικού ΕΛΑΜ η οποία υπερψηφίστηκε από τα «απορριπτικά κόμματα» ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, Συμμαχία Πολιτών, Αλληλεγγύη και Οικολόγοι. Η πρόταση καταψήφιστηκε από το ΑΚΕΛ, αλλά η αποχή του ΔΗΣΥ οδήγησε στην τελική έγκρισή της.

Ο Ακιντζί έθεσε ως προϋπόθεση για τη συνέχιση των συνομιλιών την απόσυρση του «ενωτικού» ψηφίσματος. Για τον Τουρκούπριο πρόεδρο το ψηφίσμα αποτελεί έκφραση ελληνικού μεγαλοδεσμού και ευθεία αμφισβήτηση της ισοτιμίας των Τουρκοκυπρίων. Ο Αναστασιάδης αρνήθηκε και η διαδικασία πάγωσε.

Πέρα από τον προφανή πολιτικαντισμό της, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η στάση του ΔΗΣΥ εκφράζει την πραγματική πολιτική αμφιθυμία που επικρατεί στις τάξεις του μεγάλου κόμματος της ελληνοκυπριακής Δεξιάς. Γράφει σχετικά στην Εποχή ο Σταύρος

στο σημείο μηδέν;

Τομπάζος, ένα από τους πιο συνεπείς Ελληνοκύπριους διεθνιστές: «Αν και η σημερινή ηγεσία του ΔΗΣΥ τάσσεται υπέρ της λύσης και εργάζεται γι' αυτήν, οι συσχετισμοί δυνάμεων ανάμεσα στη «ρεαλιστική» πτέρυγα, που εκφράζει η ηγεσία, και την εθνικιστική πτέρυγα του κόμματος, καθώς και ο κίνδυνος διάσπασης της κοινοβουλευτικής του ομάδας, δεν επέτρεψαν στην ηγεσία του να επιβάλει την καταψήφιση της πρότασης».

Ωστόσο, παρά τις [προφανείς] τεράστιες ευθύνες της ελληνοκυπριακής πλευράς που έστειλε το πλέον λανθασμένο, εθνικιστικό και εντέλει βλακώδες μήνυμα στους Τουρκοκύπριους κατά την πλέον ευαίσθητη φάση των διαπραγματεύσεων, θα πρέπει να επισημανθεί ότι και ο Ακιντζί δεν κινήθηκε χωρίς σκοπιμότητες. Το ενωτικό ψήφισμα του έδωσε την κατάλληλη αφορμή για να παγώσει τη διαδικασία μέχρι να γίνει το δημοψήφισμα στην Τουρκία στις 16 Απριλίου, οπότε και θα ξεκαθαρίσει το πολιτικό τοπίο στη γειτόνια.

Αν η πρόδοση που συντελέστηκε στις συνομιλίες αποτυπώνει τις θετικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί στην ελληνοκυπριακή κοινότητα (μιας και η τουρκοκυπριακή κοινότητα πήδη από την εποχή του σχεδίου Ανάν είχε ταχθεί πλειοψηφικά με την επανένωση), το μπλοκάρισμα της διαδικασίας είναι το αποτέλεσμα τόσο της μεγάλης ισχύος που εξακολουθεί να έχει το απορριπτικό-εθνικιστικό μπλοκ δύο και της εξάρτησης των κυπριακού ζητήματος από τους σχεδιασμούς των «μητέρων πατρίδων».

Η θέση του Δίκτυου

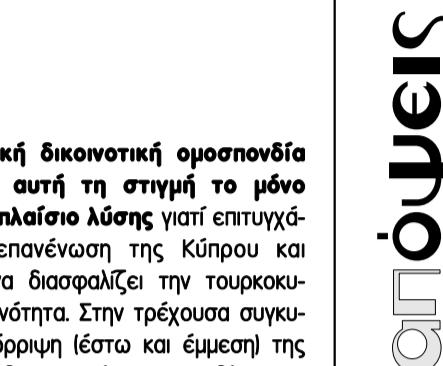
Με εκτενές πολιτικό κείμενό του, το Δίκτυο για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα κάλεσε στη στήριξη της διαδικασίας επανένωσης της Κύπρου. Μεταξύ άλλων, στο κείμενο αναφέρεται ότι: «Πιστεύουμε ότι οι δυνάμεις της ριζοσπαστικής Αριστεράς στην Ελλάδα και την Τουρκία πρέπει να ασκήσουν κάθε δυνατή πολιτική πίεση για να καταλήξουν σε λύση οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Αναστασιάδη και Ακιντζί. Αυτή άλλωστε είναι η στάση που έχει υιοθετήσει η ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή ριζοσπαστική Αριστερά».

Η θέση που υιοθέτησε το Δίκτυο απορρέει όχι μόνο από την πάγια τοποθέτησή του υπέρ της επαναπροσέγγισης των δύο κοινότητων, αλλά από την ταξική - διεθνιστική ιδεολογική αφετηρία του. Το περίφημο «οι

προλετάριοι δεν έχουν πατρίδα» δεν είναι ένα σχηματικό σύνθημα, αλλά η σύνοψη μιας αντίληψης που προκρίνει την ταξική θέση έναντι της ένταξης σε μια πολιτιστική κοινότητα, που αρνείται τη στοχίση στους γεωπολιτικούς σχεδιασμούς της κυριαρχησίας ελίτ, και που θέτει ως βασικό καθήκον των εκμεταλλεύμενων την πάλη ενάντια στη «δική τους» αστική τάξη.

Ειδικά για το Κυπριακό, το Δίκτυο εκτιμά ότι:

- **Δεν πρόκειται μόνο για θέμα ξένης εισβολής, αλλά και εθνικιστικής σύγκρουσης.** Η βία στην Κύπρο δεν ξεκίνησε με τον Αττίλα. Ήδη από το 1964 οι δύο κοινότητες βρίσκονται σε διαρκή κατάσταση ένοπλης σύγκρουσης, ενώ η αντιπαράθεση είχε ξεκινήσει από τη δεκαετία του '50.
- Η Τουρκία δεν έχει το μονοπώλιο στη βαρβαρότητα. **Είναι τεράστιες ευθύνες και της ελληνικής και ελληνοκυπριακής πλευράς.** Υπενθυμίζεται ότι δέκα χρόνια πριν τον Αττίλα η τουρκοκυπριακή κοινότητα είχε εγκλωβιστεί σε ασφυκτικά περικλιωμένους θύλακες, υφίστατο συστηματικά διακρίσεις και έπεφτε θύμα μιας στρατηγικά σχεδιασμένης βίας, με αποκορύφωμα σφαγές όπως αυτή της Κοφίνου.
- **Το Κυπριακό είναι ζήτημα των ίδιων των Κυπρίων (Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων).** Οι παρεμβάσεις των «μητέρων πατρίδων» υπήρξαν πάντοτε καταστροφικές, αφού υποκινούσαν τη διάρεση και τη βία.

- **Η διζωνική δικοιονοδία αποτελεί αυτή τη στιγμή το μόνο υπαρκτό πλαίσιο λύσης** γιατί επιτυχάνει την επανένωση της Κύπρου και ταυτόχρονα διασφαλίζει την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Στην τρέχουσα συγκυρία, η απόρριψη (έστω και έμμεση) της διζωνικής δικοιονοδίας ισοδυναμεί με άρνηση της λύσης.
- **Η Αριστερά δεν μπορεί να χρησιμοποιεί** ως πρόδφαση έναν ορισμένο αντιμπεριαλισμό για να συγκαλύπτει την πολιτική δειλία της και (πολύ περισσότερο) την ταύτισή της με τον εθνικό κορμό. Δεν μπορεί να μιλάσ μόνο για τις ΗΠΑ και να σωπαίνεις ότι Έλληνες και Ελληνοκύπριοι υπονόμευαν την Κυπριακή Δημοκρατία χάριν της Ένωσης.

Επιμένουμε

Σημειώνεται ότι η ειρηνευτική διαδικασία τελεί υπό αναστολή, έχει μεγάλη πολιτική σημασία να επιμείνουμε στην ανάγκη επαναπροσέγγισης των δύο κοινοτήτων και επανένωσης της Κύπρου. Αποτελεί καθήκον της ελληνικής και τουρκικής Αριστεράς να ασκήσουν τη μέγιστη δυνατή πίεση στις κυβερνήσεις των δύο χωρών για να δώσουν τον αναγκαίο χώρο στις δύο κοινότητες του νησιού προκειμένου να χαράξουν το κοινό μέλλον τους. Το μέτωπο της ριζοσπαστικής Αριστεράς απέναντι στον εθνικισμό πρέπει να είναι σταθερά μαχητικό και ανυποχώρητο.

Γιάννης Αλμπάνης

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση του Δίκτυου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνος: Θοδωρής Φέστας

Βόλος: Ιωλκού 33, τηλ.: 24210-30335

Θεσσαλονίκη: Ερμού 23 & Ελ. Βενιζέλου, τηλ./φαξ: 2310-265 346

Αθήνα: Τσαμαδού 13, τηλ.: 210-38 13 928, φαξ: 210-38 40 390

e-mail: diktio@diktio.org, http://diktio.org

Κοινός βηματισμός της εξωκοινοβουλευτικής και κινηματικής Αριστεράς

Εντάξει, ξέρουμε ότι στην πραγματικότητα ο μόνος δρόμος για να αλλάξουν τα πράγματα είναι ο δρόμος. Να βγουν ξανά έξω οι άνθρωποι που, προδομένοι από την ελπίδα που ήρθε για να φύγει, ξαναγύρισαν στο σπίτι και βάρεσαν και την πόρτα πίσω τους. Να αναζωπυρώθει το καμίνι της ταξικής πάλης και δίπλα του να ζεσταθεί ξανά η ψυχούλα μας. Ελπίζουμε ότι θα γίνει κι αυτό, και θα γίνει σύντομα, εκεί που δεν το περιμένουμε. Ισως μάλιστα να γίνει και διά αστήμαντον αφορμή, γιατί πολλές φορές μπορεί να έχεις φάει έναν ολόκληρο γάιδαρο και να αγανακτήσεις με την ουρά, που

κρόταφο της κοινωνίας για να περνάνε μνημόνια και κόφτες, τότε το δικό μας καθήκον είναι να πείσουμε ότι τα πράγματα μπορούν να πάνε κι αλλιώς. Δηλαδή, να ανοίξουμε μια μεθοδική, οργανωμένη, ανοιχτή συζήτηση μέσα στην κοινωνία για την εναλλακτική ή τις εναλλακτικές που μπορούμε σήμερα να αντιτάξουμε στη λιτότητα, την ανεργία, τη φτώχεια – με μια λέξη, στην «Ευρώπη».

Πώς μπορούν οι άνεργοι να πιάσουν δουλειά εδώ και τώρα και να παράγουν πλούτο για όλη την κοινωνία; Πώς θα συνδυαστεί η αυτοδιαχείριση των κλειστών

ρο από τον όποιο κατάλογο αιτημάτων προς μια εχθρική κυβέρνηση – χωρίς να αναιρείται φυσικά η σημασία αυτών των τελευταίων στην οργάνωση των αντιστάσεων. Ισως πρέπει να σταματήσουμε για μια στιγμή να τρέχουμε από πίσω τους και να τους τη στήσουμε στη γωνία, ορίζοντας τη δική μας ατζέντα, τα δικά μας γεγονότα.

Για το λόγο αυτό, προτείναμε η συζήτηση αυτή να οργανωθεί πρακτικά γύρω από ένα ή περισσότερα μεγάλα γεγονότα, μια «κοινή συνδιάσκεψη για τις εναλλακτικές», που θα εμπλέξει όσες το δυνατό περισσότερες δυνάμεις της πολιτικής και κοινωνικής Αριστεράς. Όχι ως ένα a priori πολιτικό μέτωπο που ψάχνει το κοινό του πλαίσιο, αλλά ως μια φαρδιά, κινηματική, πολυθεματική – και, όπου χρειάζεται, αντιθετική και συγκρουσιακή – διαδικασία, όπου θα μιλήσουμε για τα μικρά και τα μεγάλα ζητήματα που θα ανοίξουν την επόμενη ημέρα της ρήξης που όλοι θέλουμε: για το νόμισμα και τις τράπεζες, το φάρμακο, το γάλα, τα σχολεία και το χωράφι.

Ευτυχώς, η ιδέα αυτή δεν περνά μόνο από το δικό μας μυαλό. Την ίδια ανάγκη εξέφρασαν και άλλα κομμάτια της ανταγωνιστικής Αριστεράς, με το δικό του τρόπο το καθένα. Για να σταθούμε σε δυο πρόσφατα σημαντικά γεγονότα, η πρόταση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ «για έναν κοινό βηματισμό», όπως και η τοποθέτηση της ΛΑΕ για «το εθνικό νόμισμα ξεκινούν ρητά από την κοινή ανάγκη να διαμορφώσουμε την εναλλακτική πρόταση που θα καθιστά πολιτικά ορατή τη ρήξη. Την ίδια ανάγκη, πιστεύουμε, μοιράζονται και πολλοί άλλοι κοινωνικοί χώροι και κινήματα, που σήμερα πέφτουν συνεχώς πάνω στο ντουβάρι του «δεν γίνεται αλλιώς γιατί θα μας πετάξουν έξω από την Ευρώπη».

Η συνάντηση αυτών των κοινών αναγκών και επιθυμιών έδωσε την αρχική φόρα να ξεκινήσει επιτέλους η υλοποίηση της πρότασης για μια κοινή συνδιάσκεψη για τις εναλλακτικές. Μετά από σειρά θετικών διμερών συναντήσεων, το Σάββατο 4 Μάρτη έγινε με επιτυχία η πρώτη κοινή συνέλευση, αρχικά των πολιτικών οργανώσεων (ΛΑΕ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ΑΡΚ, ΕΕΚ, ΟΚΔΕ, Ξεκίνημα, ΟΝΡΑ Ανασύνθεση, Δίκτυο και Δικτύωση). Την ώρα που κλείναμε αυτό το Δελτίο, περιμέναμε τη δεύτερη συνάντηση, πάνω σε ένα πρώτο κοινό κείμενο αυτή τη φορά, ώστε να προχωρήσουμε στην οργάνωση της διαδικασίας. Δεν θέλουμε να το ματιάζουμε, αλλά ελπίζουμε ότι, όταν πια θα το διαβάζετε, θα ξέρουμε ήδη περισσότερα από ότι σήμερα.

Νίκος Νικησιανης

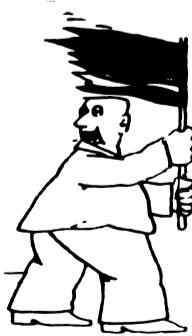
στο κάτω κάτω είναι γεμάτη τρίχες και σου κάθονται στο λαιμό.

Μέχρι να έρθει ωστόσο η ευλογημένη αυτή στιγμή, δεν μας πρέπει να περιμένουμε με σταυρωμένα χέρια. Ούτε, ακόμα περισσότερο, να καθόμαστε και να γκρινιάζουμε για την (υπόλοιπη) Αριστερά που είναι λίγο στον κόσμο της ή λίγο βαρετή ή λίγο δεξιά ή λίγο αριστερότερη. Δική μας δουλειά είναι να «κάνουμε τα πράγματα να κουνηθούν», πάση θυσία, με κάθε δυνατό τρόπο που περνά από το μυαλό μας.

Αυτό λοιπόν που πέρασε από το δικό μας μυαλό, στο Δίκτυο και τη Δικτύωση, ήταν η εξής σκέψη: Αν το βασικό όπλο στα χέρια της ενωμένης αστικής συμπολιτευσης είναι η θατσερική κραυγή ότι δεν υπάρχει εναλλακτική, αν αυτό είναι το όπλο που κρατάνε στον

εργοστασών, η συνεταιρισμένη παραγωγή στην ύπαιθρο, η κοινωνική οικονομία, οι κρατικές επιχειρήσεις και οι δημόσιες επενδύσεις με τις υφιστάμενες σχέσεις παραγωγής; Με τι όπλα θα μας αντεπιτεθεί το ντόπιο και διεθνές κεφάλαιο, αν αρνηθούμε τις νόρμες του; Ποιες δομές αλληλεγγύης, αυτο-οργάνωσης και πάλης μπορούν να αντιτάξουν σε αυτόν τον πόλεμο οι εργαζόμενες τάξεις; Πόσο θα βαρύνει, από τη μια πλευρά, ο πληθωρισμός του νέου νομίσματος και πόσο, από την άλλη, το πάθος των φτωχών να στηρίξουν τη δική τους πολιτική;

Η συζήτηση γύρω από αυτά τα ερωτήματα ξεφεύγει από την ημερήσια διάταξη που ορίζει η άλλη πλευρά, αλλά –ίσως – μπορεί να εμπνεύσει τον κόσμο της εργασίας (κι ακόμα περισσότερο της ανεργίας), πολύ περισσότερο

Ο χώρος και η κοινότητα:

Για το στενότερο πολιτικό συντονισμό
της Δικτύωσης, του Δικτύου και της ΟΝΠΑ Ανασύνθεση

Ένα χρόνο μετά την πρώτη διατύπωση της πρότασης από τη Δικτύωση, έχουν ξεκινήσει οι προετοιμασίες για την πρώτη συνάντηση πολιτικών οργανώσεων της Αριστεράς με σκοπό την ανάληψη κινηματικών πρωτοβουλιών και τον ευρύτερο πολιτικό συντονισμό. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι κρίσιμο να σκεφτούμε ξανά τους λόγους και τα κίνητρα που δικαιολογούν τη συλλογική στράτευση γύρω από ένα τέτοιο εγχείρημα, τον χρόνο και τον κόπο που απαιτείται για την υλοποίησή του.

Η δυσκολία να περιγραφούν με λόγια συγκεκριμένα οι παραπάνω διαδικασίες αντανακλάται στην ίδια την δυσκολία συγγραφής ενός τέτοιου κειμένου, και ίσως και κάθε πολιτικού κειμένου στις σημερινές συνθήκες της γενικευμένης κοινωνικής, πολιτικής κρίσης και της κρίσης των συλλογικοτήτων. Η αδυναμία έκφρασης ενός ενοποιητικού αιτήματος και ενός συλλογικού οράματος μετά την πυκνή εμπειρία της πάτας του ΣΥΡΙΖΑ έχει ρίζει βαριά τη σκιά της σχεδόν σε όλες τις σχετικές συζητήσεις, πολιτικές πρωτοβουλίες που ακολούθησαν στο χώρο των οργανώσεων της Αριστεράς και των κινημάτων μετά το καλοκαίρι του 2015. Και δεν είναι λίγες οι φορές που συχνά σκεφτόμαστε ή ομολογούμε ότι δεν υπάρχουν πολλά να επωθούν που δεν ειπώθηκαν και ότι ως άλλη εποχή των «παχιών αγελάδων», η εποχή των αισθόδοξων απλουστεύσεων ξεπεράστηκε από τις υλικές αντιφάσεις μιας σύνθετης πολιτικής κατάστασης.

Παρόλα αυτά, και χωρίς να υποτιμώνται οι μικρές ή μεγαλυτερές διαφορές, οι πολιτικές και ιδεολογικές διαφοροποιήσεις και οι διαφορετικές στοιχίσεις σε σχήματα είναι επίσης αλήθεια ότι η αναζητήση μιας – όποιας – κοινής αφετηρίας για την πολιτική μας συνεννόηση και το συντονισμό ορίζει την συλλογική μας ευθύνη ή με άλλα λόγια περιγράφει το συλλογικό μας καθήκον μέσα σε συνθήκες σκληρής επίθεσης των δυνάμεων του κεφαλαίου απέναντι στις εργαζόμενες τάξεις, στις γυναίκες, στους μετανάστες και στις μετανάστριες, στη νεολαία.

Η πρόταση που αφορά τη δημιουργία ενός μόνιμου χώρου, για τον πανελλαδικό συντονισμό των δυνάμεων της «κοινωνικής αντιπολίτευσης» και των κινηματικών αντιστάσεων, καθώς και για την εμβάθυνση των προγραμματικών επεξεργασιών της ριζοσπαστικής Αριστεράς, έχει το σημαντικό πλεονέκτημα ότι δεν εκκινά από την πρόθεση της οικοδόμησης μιας εκβιασμένης συμμαχίας ή μιας εργαλειακής ενότητας.

Ακόμη περισσότερο, η επένδυση στην οικοδόμηση ενός στενότερου πολιτικού συντονισμού μεταξύ της Δικτύωσης, του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα και

της Οργάνωσης Νεολαίας Ριζοσπαστικής Αριστεράς ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗ τεκμηριώνεται όχι μόνο από τις κοινές εμπειρίες ή και προελεύσεις ομάδων και ανθρώπων και από τις συντροφικές σχέσεις, αλλά και από το έδαφος των κοινών αγώνων και πρωτοβου-

τες απεύθυνσης σε στέκια, κοινωνικά κέντρα και κέντρα αγώνα, σε κοινωνικούς χώρους και γειτονιές που αναπτύσσονται αντιστάσεις, ενισχύοντας τη συλλογική αυτοπεποίθηση αλλά και επιτυχώντας ένα σημαντικό στόχο στη δύσκολη και μακριά πορεία της αναζήτησης των εναλλακτικών.

Εξάλλου, η πολύτιμη εμπειρία της περιόδου που προηγήθηκε έχει αποδειχεί ότι οι συναντήσεις των υποκειμένων και των συλλογικοτήτων μπορούν να αποκτήσουν μια εντυπωσιακή δυναμική με επινοητικότητα και πρωτοτυπία σε διά τι έχει να κάνει με τα μέσα και την οργάνωσή τους, ειδικά όταν συμβαίνει

λιόν στην οργάνωση της αλληλεγγύης, στο μεταναστευτικό, στο κίνημα για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα, στο φεμινιστικό και λοατκι κίνημα και αλλού.

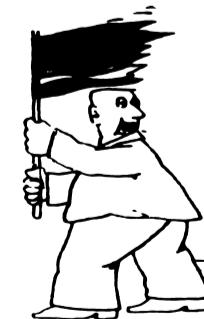
Οι πρώτες κοινές συνελεύσεις αλλά και η από κοινού προετοιμασία - οργάνωση εκδηλώσεων - θεματικών συζητήσεων - για το εναλλακτικό στρατηγικό σχέδιο, για τα μέτωπα της περιόδου και για άλλα - όπως ακριβώς περιγράφησαν στην πρώτη κοινή σύσκεψη του Σαββάτου 11/3 που προηγήθηκε, έχουν την προτεραιότητα να περιγράφουν και να προωθήσουν το στόχο της δημιουργίας ενός μόνιμου κοινού χώρου διάλογου και πολιτικής συνεργασίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η κοινότητα των αξιών, ο κοινός χώρος - συμβολικός και φυσικός-, αλλά και η εμβάθυνσή τους μέσα από την καθημερινή πολιτική πρακτική, θα διευρύνει τις δυνατότη-

γύρω και με αφορμή συλλογικά αιτήματα και μέτωπα. Η υπέρβαση του συγκυριακού χαρακτήρα αυτών των συναντήσεων αποτελεί κρίσιμο βήμα για το συντονισμό των ριζοσπαστικών δυνάμεων και την οργάνωση κοινών αγώνων με αντικαπιταλιστική προοπτική.

Το αντιρατσιστικό και μεταναστευτικό κίνημα αποτελεί ένα τέτοιο ενδιαφέρον παράδειγμα, τόσο με αφορμή τον πολιτικό συντονισμό δυνάμεων που έγινε με αφορμή τη 18η Μάρτη, ημέρα αγώνα ενάντια στην συμφωνία Ευρωπαικής Ένωσης - Τουρκίας και της πολιτικής των κλειστών συνόρων και των στρατοπέδων συγκέντρωσης που οι εθνικές κυβερνήσεις και η ΕΕ υπηρετούν, αλλά ακόμη περισσότερο σε σχέση με τις διεθνείς δικτυώσεις δυνάμεων που φαίνεται ότι αυτό πετυχαίνει σήμερα.

Αλίκη Κοσυφολόγου

Ουρανού

Πλειστηριασμοί: η μεγάλη ληστεία των τραπεζών

Mε εντατικές «φαστ τρακ» διαδικασίες που προβλέπεται να πραγματοποιούνται αρκετές φορές την εβδομάδα, χωρίς τις συνταγματικά επιβεβλημένες εγγυήσεις της δημοσιότητας και της αναγκαίας διαφάνειας, θα είναι δυνατή η υφαρπαγή της περιουσίας κάθε πολίτη. Με ένα «χτύπημα» στον υπολογιστή ο πολίτης θα χάνει το σπίτι του προτού καν προλάβει να καταλάβει τι του συμβαίνει, χωρίς να μπορεί να ελέγξει άμεσα με την παρουσία του τη διαδικασία και τη νομιμότητα του πλειστηριασμού. Έναντι, μάλιστα, ευτελούς τιμήματος που δεν έχει καμία σχέση με την τιμή αγοράς του ακινήτου προ μνημονίων, καθώς η τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας απαξώνει δραματικά τόσο τις δυνατότητες δικαιοστικής άμυνας του οφειλέτη όσο και την αξία του κάθε ακινήτου, επιτρέποντας τον εκπλειστηριασμό του ακόμη και σε τιμή κάτω του ημίσεως της εμπορικής (όχι της αντικειμενικής) του αξίας.

Το κίνημα κατά των πλειστηριασμών χρειάζεται να μαζικοποιηθεί και να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, με τη δημιουργία, παντού, συντονισμένων λαϊκών επιτροπών που θα

εξακολουθήσουν να παρεμβαίνουν δυναμικά, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός μεγάλου κινήματος αντίστασης και πολιτικής ρήξης με τις επιλογές κυβέρνησης, κουαρτέτου και ΕΕ, ακυρώνοντας έμπρακτα τη λογική της TINA και της μοιρολατρικής υποταγής.

Διεκδικούμε:

- Την άμεση απόσυρση του νομοσχεδίου για

τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς και την αναστολή όλων των πλειστηριασμών για χρέη των λαϊκών νοικοκυριών, ελεύθερων επαγγελματιών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αγροτών προς Τράπεζες, Δημόσιο, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και ΔΕΚΟ, μέχρι την αποκατάσταση των εισοδηματικών αδικιών και των κοινωνικών παροχών, την κατάργηση της άγριας φορολογείας και της παράλογης αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών.

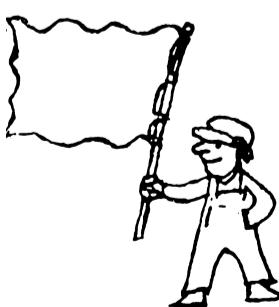
- Την κατάργηση των μνημονιακών τροποποιήσεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
- Την κατάργηση του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών.
- Μια γενναία «σεισάχθεια» για την απαλλαγή των οφειλετών από αδικα βάρη που τους φόρτωσαν η τοκογλυφική πολιτική των ανακεφαλαιοποιημένων με δημόσιο χρήμα τραπεζών, τα μνημόνια, η διόγκωση του δημόσιου χρέους μέσα από τις αντιλαϊκές πολιτικές που υπαγορεύονται από την ΕΕ και το ΔΝΤ.

Ένα νέο κίνημα αντίστασης και πολιτικής ανυπακοής είναι όχι μόνο αναγκαίο, αλλά και εφικτό!

Μάνια Μπαρσέφσκι

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το μιλιταρισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμφορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελεύθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρκούς αφθονίας, ρήπων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνιζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνιζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

Οι καθαρίστριες της ΟΣΥ δεν υποχωρούν!

Όχι μόνο οι συγκεκριμένες, 110 άτομα, στη συντριπτική πλειονότητα γυναίκες, που καθάριζαν τα λεωφορεία της ΟΣΥ στα οποία μπαίνουμε καθημερινά, αλλά έχουμε τον ξεσηκωμό πολλών άλλων καθαρίστριών, που ζητούν την κατάργηση των εργολάβων.

Οι καθαρίστριες της ΟΣΥ, μετά από ένα χρόνο αγώνων, έχουν μια νίκη, γιατί δυστυχώς νίκη είναι να πληρωθείς για τη δουλειά που έχεις προσφέρει. Χρειάστηκε τόσος κόπος, τόσος αγώνας, τόσα ξενύχτια στις απεργιακές φρουρές, τόσες πορείες και εκδηλώσεις στο κέντρο της Αθήνας, με μοίρασμα φυλλαδίων αλλά και με δικαστικό αγώνα, για να φτάσουν να πληρωθούν. Οι οφειλές πληρώνονταν τμηματικά, εξ ου και τα στάδια του αγώνα, με τις εργαζόμενες να είναι πάντα πίσω, μέχρι που φτάσαμε να τους οφείλονται επτά μηνών μισθοί, οι οποίοι αποπληρώθηκαν στις 6 Φλεβάρη, μετά την παρέμβασή τους στο Μέγαρο Μαξίμου στις 3 Φλεβάρη. Πήραν από 3.000 έως 4.000 ευρώ! Αρκετές ξοφλήθηκαν, ωστόσο σε πολλές οφείλονται ακόμα από 700 έως 1500 ευρώ. Δεν πήραν όλα τα χρήματά τους, αλλά μόνο όσα ο εργολάβος της Link Up παραδέχεται ότι χρωστάει. Τόσο χαμηλά ρίχνουν οι κρατικοί οργανισμοί το βοηθητικό προσωπικό, ώστε είναι διατεθειμένοι να πληρώνουν τους εργολάβους χωρίς να φροντίζουν να αμειβούνται οι εργαζόμενες από τα χρήματα που έχουν καταβάλει για το σκοπό αυτό.

Τον περασμένο Αύγουστο, κάτω από την πίεση των κινητοποιήσεων, ψηφίστηκε νόμος που επιτρέπει στους φορείς που επιβλέπει το υπουργείο Μεταφορών να συνάπτουν απευθείας συμβάσεις με τις καθαρίστριες και να διώξουν τους εργολάβους, ενώ τον Οκτώβρη ψηφίστηκε αντίστοιχος νόμος για το Δημόσιο συνολικά. Πρόσφατα εγκρίθηκε σχέδιο προκήρυξης θέσεων από τον ΟΑΣΑ, η ΟΣΥ το έχει εγκρίνει και το έχει στείλει στο ΑΣΕΠ, που θα προκρύψει τις θέσεις για προσλήψεις. Σ' αυτό το στάδιο βρίσκεται ο αγώνας σήμερα, όπου οι καθαρίστριες της ΟΣΥ αναμένουν τη δικαίωσή τους.

Προς το παρόν είναι απολυμένες από το τέλος Δεκεμβρίου, η ΟΣΥ έχει κάνει σύμβαση με άλλη εταιρεία που λέγεται ΕΥΚ, η οποία είχε μεγαλύτερες αμαρτίες κατά το παρελθόν και η οποία θα προχωρά το έργο μέχρι τη σύναψη των συμβάσεων. Ζήτησε να προσλάβει τις μισές από τις προηγούμενες καθαρίστριες, πράγμα που δεν έγινε δεκτό, αφού αυτές έχουν πλέον φτιάξει σωματείο, το ΣΕΡΚΑ (Σωματείο Εργαζομένων στην Καθαριότητα). Σημειωτέον ότι οι εργαζόμενες αυτές πήγαι-

ναν εδώ και χρόνια από τον έναν εργολάβο στον άλλο, έτσι πάνω από τις μισές βρίσκονται στην ίδια θέση εδώ και 10, 15 μέχρι και 23 χρόνια.

Στις 3 Φλεβάρη οι απολυμένες από τον εργολάβο πήγαν μαζικά στο Μέγαρο Μαξίμου, όπου αντιμετώπισαν τις δυνάμεις καταστολής, που δεν τους επέτρεψαν να προχωρήσουν στην Ηράδου Αττικού. Λίγο μετά τη σύγκρουση με τα ΥΜΕΤ, αντιπροσωπεία των απολυμένων και αλληλέγγυων συναντήθηκε με τον υπουργό Επικρατείας Χρ. Βερναρδάκη και τους συνεργάτες του.

Ο Βερναρδάκης δεσμεύτηκε για άμεση πολιτική λύση του προβλήματος – παραμερί-

αλληλεγγύης. Το συνδικαλιστικό κίνημα του ΗΣΑΠ, όμως, όπου δούλευε τότε η Κούνεβα, δεν έπαιξε τον ενεργό ρόλο που του αντιστοιχούσε (αντίθετα με το καλό παράδειγμα μιας μειοψηφίας από την ΕΘΕΛ-ΟΑΣΑ, που αναφέρουμε). Το ίδιο και τα περισσότερα σωματεία των ΔΕΚΟ αλλά και η διοίκηση της ΓΣΕΕ.

Ο επόμενος μεγάλος αγώνας των καθαρίστριών ήταν του υπουργείου Οικονομικών, που δικαιώθηκαν μετά από ενάμιση χρόνο ανυποχώρητου αγώνα, με την επαναπρόσληψή τους από τη νέα κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, που στην περίπτωση εκείνη τήρησε τις δεσμεύσεις της.

ζοντας όλες τις νομικίστικες δικαιολογίες που προβάλλονταν για μίνες τώρα από την ΟΣΥ για να μην πληρωθούν οι καθαρίστριες τα δεδουλευμένα τους.

Σημαντικό ρόλο στον αγώνα αυτόν έπαιξε ένα μικρό κομμάτι των συνδικαλισμένων στα λεωφορεία, με την Ανεξάρτητη Παρέμβαση ΕΘΕΛ-ΟΑΣΑ, οι οποίοι συμπαραστάθηκαν όχι απλώς με δηλώσεις, αλλά με καθημερινή παρουσία στον αγώνα και ενημέρωση των εργαζομένων για τα δικαιώματά τους, αφού εκείνες δεν είχαν προηγούμενη συνδικαλιστική πείρα. Επίσης, αλληλέγγυες και αλληλέγγυοι από τον πολιτικό χώρο ζεκίνημα.

Ο αγώνας των καθαρίστριών είναι πολύ παλιός, αλλά πήρε μια δυναμική τροπή από την εποχή της Κούνεβα και της εγκληματικής επίθεσης εναντίον της, στις 23 Δεκεμβρίου του 2008. Το τότε σωματείο της, η ΠΕΚΟΠ, στο οποίο ήταν γραμματέας, είχε ξεκινήσει καιρό πριν αγώνα ενάντια στις εργολαβικές εταιρείες που τότε ήταν στο απόγειο της δύναμής τους.

Ολόκληρο το κίνημα της εποχής, κάθε απόχρωσης, μαζί και το φεμινιστικό, έδωσε για έξι μίνες μεγάλους και μαζικούς αγώνες

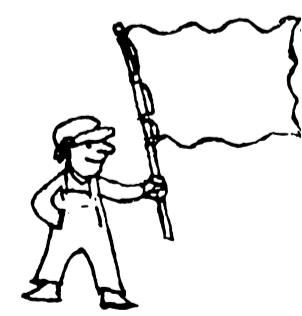
Οι δεσμεύσεις αυτές όμως ξεχάστηκαν στην περίπτωση των εργολαβικών εταιρειών, η αλλαγή των νόμων έχει επιφέρει την κατάργηση κάποιων από τις εργολαβίες, αλλά οι υπόλοιπες αργούν, με αποτέλεσμα το βοηθητικό προσωπικό να βρίσκεται ακόμα σε συνθήκες άγριας εκμετάλλευσης.

Καταλήγοντας να επαναλάβω αυτό που λέγαμε την εποχή της Κούνεβα: Οι καθαρίστριες, που είναι κατά συντριπτική πλειονότητα γυναίκες, πραγματοποιούν στο δημόσιο χώρο μια εργασία που θεωρείται προέκταση της δουλειάς της γυναίκας στον ιδιωτικό χώρο, στο σπίτι, η οποία είναι απλήρωτη. Η υπερεκμετάλλευσή τους και η περιφρόνησή τους βασίζεται στην κυρίαρχη ιδεολογία για το τι είναι και τι κάνει η γυναίκα. Στο σπίτι απλήρωτη, στη δουλειά πολλαπλά εκμεταλλευόμενη και συχνά απλήρωτη.

Τέλος, επειδή πολλές καθαρίστριες βρίσκονται αυτή την εποχή σε ανάλογο αγωνιστικό δρόμο, να υπογραμμίσω την ανάγκη της αλληλεγγύης από όλο το κίνημα, η οποία στην περίπτωση του συγκεκριμένου αγώνα ήταν ελάχιστη.

Σίσσυ Βωβού

εργασιακά

Στο πλευρό του Δημήτρη Κουφοντίνα

Είναι ασφυκτικά γεμάτο αμφιθέατρο, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 1 Φλεβάρη στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ιησών ΑΣΟΕΕ) η εκδήλωση «15 χρόνια αιχμάλωτος, 7 χρόνια όμηρος», που διοργάνωσε η Φωνή Λευτεριάς στους Πολιτικούς Κρατούμενους, με θέμα την παράνομη από πλευράς κράτους και αστικής «δικαιοσύνης» άρνηση χορήγησης άδειας εξόδου στον Δημήτρη Κουφοντίνα. Περισσότερα από 400 άτομα –μεταξύ των οποίων πανεπιστημιακοί, δικηγόροι, δημοσιογράφοι– κατέκλυσαν το χώρο και παρέμειναν εκεί μέχρι το τέλος της δίωρης και πλέον συζήτησης, αποδεικνύοντας ότι η προηγούμενη μεθόδουση κοινητορικών αρχών ΕΚΠΑ και κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, που είχε αποτέλεσμα την αναβολή της προγραμματισμένης για τις 14/12/2016 εκδήλωσης, καθόλου δεν πτόησε ούτε τους διοργανωτές, αλλά ούτε δύσους και ούτε θίθελαν να την παρακολουθήσουν.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με σύντομη τοποθέτηση του συντονιστή της συζήτησης, πανεπιστημιακού Τάκη Πολίτη, ο οποίος –μεταξύ άλλων– αναφέρθηκε και στο αίτημα των κοινητορικών αρχών της Νομικής του ΕΚΠΑ προς τη διεύθυνση των φυλακών Κορυδαλλού για απαγόρευση τηλεφωνικής παρέμβασης του σύντροφου Δ. Κουφοντίνα, αίτημα που στερεί την ελευθερία του λόγου, που φιμώνει την διαφορετική άποψη και που έρχεται σε καταφανή αντίφαση με βασικές αρχές δικονομίας που διδάσκονται στη Νομική Σχολή.

Στη συνέχεια παρενέβη τηλεφωνικά στην εκδήλωση ο σύντροφος Δημήτρης Κουφοντί-

νας, ο οποίος χαιρέτησε την εκδήλωση, ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους και αναφέρθηκε –μεταξύ άλλων– στις επίμονες ερωτήσεις των δικαστικών αρχών σχετικά με την ιδεολογία του, με στόχο να του αποσπάσουν μια δίλωση «μετανοίας» του, προκειμένου να του χορηγηθεί η άδεια, διλωση βέβαια που δεν πρόκειται να κάνει, όπως για πολλοστή φορά επανέλαβε.

Πρώτος από το πάνελ των ομιλητών τοποθετήθηκε ο δικηγόρος Δημήτρης Σαραφιανός, ο οποίος με απλό και κατανοητό τρόπο επεξήγησε τη διασταλτική ερμηνεία που κράτος και δικαστικές αρχές μπορούν να αποδώσουν στον όρο «τρομοκρατία», έτσι ώστε ο καθένας που αντιπαλεύει τη μνημονιακή πολιτική και το ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου της χώρας να βρεθεί κατηγορούμενος, και υπό αυτήν την έννοια να κατάσταση εξαίρεσης την οποία εφαρμόζει το κράτος στην περίπτωση του Δ. Κουφοντίνα, αλλά και του Κ. Γουρνά και των άλλων πολιτικών κρατούμενων, μας αφορά όλους και όλες.

Στη συνέχεια το λόγο πήρε ο Σάββας Μιχαήλ, γραμματέας του ΕΕΚ, ο οποίος με μια ολική πολιτική αναφορά στη σημερινή συγκυρία τόσο στη χώρα όσο και διεθνώς, συνέδεσε τον αγώνα για την προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτικών κρατουμένων με τους αγώνες για την ανατροπή της νεοφιλελεύθερης λαϊλαπας και του καπιταλιστικού συστήματος, ενώ έδωσε το στίγμα της υποστήριξης του κόμματός του στον αγώνα του Δ. Κουφοντίνα.

Τις τοποθετήσεις από το πάνελ των ομιλητών ολοκλήρωσε η δικηγόρος και συνήγορος του Δ. Κουφοντίνα στη δίκη της 17Ν

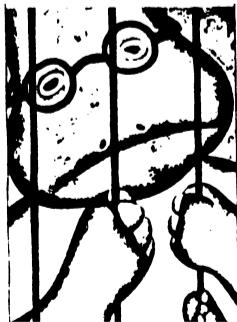
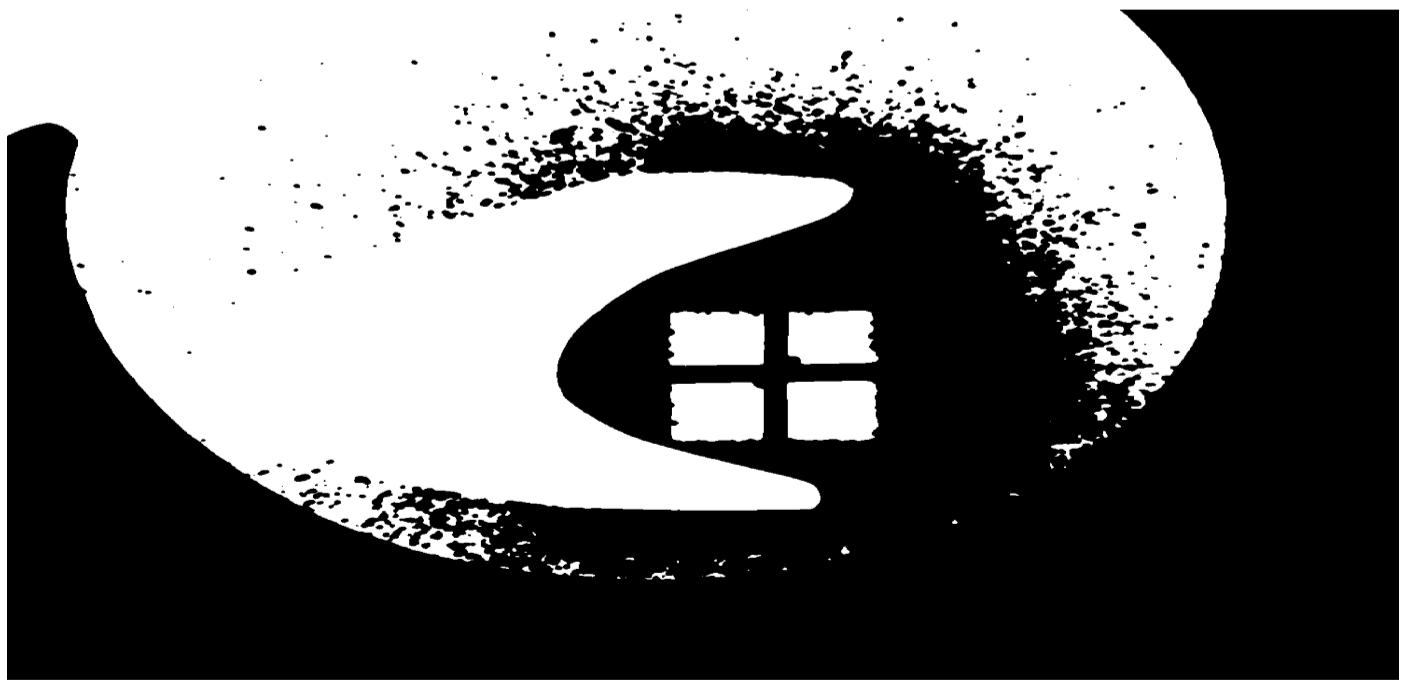
Γιάννα Κούρτοβικ, η οποία παρουσίασε αναλυτικά τις από το νόμο προβλεπόμενες προϋποθέσεις έτσι ώστε να δοθεί άδεια εξόδου σε κρατούμενο, προϋποθέσεις τις οποίες ο Δ. Κουφοντίνας πληροί εδώ και 7 χρόνια, καθιστώντας πασιφανές πως η άρνηση χορηγησης άδειας συνιστά μια επιπρόσθετη ποινή, μια φρονηματική δίωξη.

Στο δεύτερο προγραμματισμένο μέρος της εκδήλωσης τοποθετήθηκαν μέλη συλλογικοτήτων που στήριξαν έμπρακτα την διοργάνωση της εκδήλωσης. Συγκεκριμένα, με τη σειρά, χαιρέτησαν και τοποθετήθηκαν μέλη της κατάληψης Κ-ΒΟΞ, της συλλογικότητας Κόκκινη Γραμμή, της αναρχικής συλλογικότητας Ρουβίκωνας, της Επιτροπής για τη Χορηγηση Άδειών στους Πολιτικούς Κρατούμενους και τέλος, της συλλογικότητας Ταξική Αντεπίθεση ΙΩμάδα Αναρχικών-Κομμουνιστών.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τοποθετήσεις παρευρισκομένων, ενώ διαβάστηκε και μήνυμα αλληλεγγύης του Χρίστου Τσιγαρίδα, ο οποίος λόγω προβλημάτων υγείας δεν μπόρεσε να παραστεί. Απόν από το πάνελ της εκδήλωσης, λόγω επίσης προβλήματος υγείας, ήταν ο δημοσιογράφος και οικονομολόγος Λεωνίδας Βατικιώτης.

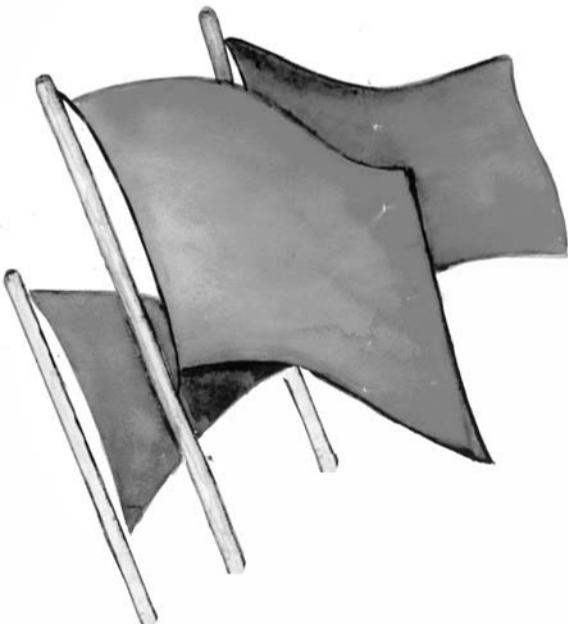
Η εκδήλωση αποτελεί το πρώτο βήμα της καμπάνιας που κλιμακώνεται με την Πανελλαδική Ημέρα Αλληλεγγύης στις 15 Μαρτίου, μέχρι τη χορηγηση άδειας στον Δ. Κουφοντίνα, αλλά ταυτόχρονα καμπάνια προάσπισης των δικαιωμάτων και όλων των άλλων συντρόφων πολιτικών κρατούμενων.

Τάκης Πολίτης

ένθετο αφιέρωμα
Μάρτιος 2017

Από την Κίνηση στο Δίκτυο, 30 χρόνια της δικής μας ιστορίας

Α πό τη δημιουργία της Κίνησης Υπεράσπισης Πολιτικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τον Απρίλιο του 1987, τίθενται οι βάσεις για τη δημιουργία μιας διαφορετικής συλλογικότητας για τα τότε ελληνικά δεδομένα. Μια συλλογικότητα πολυτασκή όπου οι εμπειρίες και οι παρακαταθήκες των τάσεων αυτών συντίθενται με δημιουργικό και αγωνιστικό τρόπο, μια συλλογικότητα που δεν είναι ούτε οργάνωση με την κλασική έννοια, ούτε θεματική κινηματική συλλογικότητα, αλλά συνδυάζει και τα δύο άλλοτε με τον θετικότερο τρόπο και άλλοτε, κουβαλώντας και τα αρνητικά αυτής της σύνθεσης και της πρωτοτυπίας. Για επτά χρόνια που υπήρξε η Κίνηση κατάφερε με αυτό το πλαίσιο να ανακατευτεί και να παίξει ρόλο σε μικρά και μεγάλα, μέσα σ' ένα κλίμα που το είχε σφραγίσει η κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Ήτσι η Κίνηση έπαιξε το ρόλο της και σε αντιπαραθέσεις που μόνο εύκολες δεν ήταν, αφήνοντας ένα ιδιαίτερο ίχνος και ανοίγοντας ζητήματα που συζητήθηκαν. Για παράδειγμα, η αλληλεγγύη στου τούρκους πολιτικούς κρατούμενους και η παρέμβαση στο στρατοδικείο Μαμάκ της Άγκυρας, η αντίσταση στην υστερία εθνικιστικών και όχι μόνο κύκλων για το Μακεδονικό. Παράλληλα με τις διεθνιστικές και αντιεθνικιστικές της καμπάνιες στηρίξει διωκόμενους αγωνιστές και αντιστάθηκε στην κρατική καταστολή. Κομβικές υποθέσεις αλληλεγγύης, οι τέσσερις της Καλογρέζας, η αλληλεγγύη στον Γ. Μπαλάφα, τον Κ. Μαζοκόπο και τους συγκατηγορούμενους του, αλλά και η αλληλεγγύη στους απολυμένους απεργούς της ΕΑΣ και στους απολυμένους του Σκαλιστήρη στο Μαντουόδι Εύβοιας. Όλη αυτή η αγωνιστική παρακαταθήκη οδήγησε στη δημιουργία, μαζί με άλλους από την Αντιπολεμική Αντιεθνικιστική Συσπείρωση, από αυτόνομες φεμινίστριες, από στελέχη της ΑΚΟΑ και του τότε Συνασπισμού – τα οποία αποχώρησαν ένα χρόνο μετά – του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, τον Δεκέμβρη του 1994. Την εποχή εκείνη υπήρξαν εξελίξεις που μ' έναν τρόπο επέβαλαν αυτόν το μετασχηματισμό που στηρίχτηκε στην ιδέα να υπάρξει ένα πιο μαζικό πολυθεματικό και εξωστρεφές σχήμα. Οι εξελίξεις αφορούσαν γεγονότα που τάραξαν την παγκόσμια κατάσταση αλλά και γεγονότα πρωτοφανή για την Ελλάδα, όπως η λεγόμενη παγκοσμιοποίηση, η εξέγερση των Ζαπατίστας και οι εκτεταμένες ρατσιστικές αντιδράσεις στη χώρα μας στην πρώτη μαζική είσοδο μεταναστών και μεταναστριών. Το Δίκτυο χωρίς καθόλου να θέλουμε να ευλογήσουμε τα γένια μας έπαιξε ουσιαστικό ρόλο σε κινητοποιήσεις μεγάλες και μικρές, σε γεγονότα που τάραξαν πολύ τα νερά, σε μειοψηφικές καμπάνιες που απέκτησαν πλειοψηφική απεύθυνση, και συνέθεσε μια φυσιογνωμία που χαρακτηρίστηκε από τον αντικρατισμό, το διεθνισμό, τον αντικαπιταλισμό και ταυτόχρονα από την έμπρακτη αλληλεγγύη σε πρόσφυγες και μετανάστες, συμμετέχοντας και διαμορφώνοντας σε μεγάλο βαθμό αυτό που λέμε αντιρατσιστικό κίνημα, αλλά και πιο πρόσφατα σε αυτό που έμεινε στην Ιστορία ως αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα με τοπικό δημιούργημα το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ. Για πολλές από αυτές τις επιλογές το Δίκτυο ήρθε αντιμέτωπο όχι μόνο με εχθρούς αλλά και με φίλους, όπως για παράδειγμα η στάση του στην υπόθεση της Ε.Ο. 17Ν και στους πολιτικούς κρατούμενους, οι αντιεθνικιστικές του δράσεις, η στήριξη και η συμμετοχή στα σύγχρονα Δεκεμβριανά μετά τη δολοφονία Γρηγορόπουλου, ακόμα ακόμα, και παρότι δεν την ολοκλήρωσε, η πρωθητική αντιπολίτευση που πρότεινε ως γραμμή στην πορεία του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία.

Σ το παρόν αφιέρωμα επιλέξαμε να σταθούμε σε κάποια από τα κομβικά θέματα στη δράση του Δικτύου που μας καθόρισαν και τα καθορίσαμε. Για να γιορτάσουμε τα γενέθλιά μας, για να θυμηθούμε, να συγκινηθούμε, να καμαρώσουμε (γιατί όχι;) για την ιστορία μας, να διδαχθούμε από τα σωστά και από τα λάθη, να ενημερώσουμε. Μια από τις αφίσες που «κλέψαμε» από το λατινοαμερικανικό κίνημα έλεγε «η αντίσταση δεν είναι δουλειά των ειδικών» και πιστεύουμε ότι το σύνθημα αυτό το τιμήσαμε όσο μας επέτρεπαν οι μικρές μας δυνάμεις.

Κυριακή Κλοκίτη

30 χρόνια δυναμικοί αγώνες ενάντια στην κρατική καταστολή

Από την πρώτη στιγμή της δημιουργίας της Κίνησης Υπεράσπισης Πολιτικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων ο αγώνας ενάντια στην κρατική καταστολή αποτέλεσε κύριο συστατικό της στοιχείο, στόχο και μέσο πάλης ταυτόχρονα, που έδωσε την ευκαιρία να αναδειχτεί ευρύτερα μια κατάσταση περιστολής δικαιωμάτων αλλά και να μαζικοποιηθεί το κίνημα αλληλεγγύης για την υποστήριξη ατόμων και κοινωνικών ομάδων που βρέθηκαν κατά καιρούς στο στόχαστρο.

Η αντίσταση στην κρατική καταστολή και τις διαδικασίες ελέγχου και οι κινητοποιήσεις ενάντια στην τρομολαγνεία χαρακτηρίζουν τον πρώτο καιρό της Κίνησης. Η εθνικιστική υστερία του 1991 με το Μακεδονικό, οι αλλαγές στην ντόπια και διεθνή κοινωνικοπολιτική σκηνή και η συνεπακόλουθη ίδρυση το 1994 του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα διεύρυναν το πεδίο της αντικαταστατικής δράσης: πέρα από την υπεράσπιση των «γνωστών αγνώστων» [όρος που χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον από τα Μέσα της εποχής], το αντιρατσιστικό και αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα αποτέλεσε επίσης πεδίο έμπρακτης αλληλεγγύης.

Στα σημερινά δικά μας, στην εποχή της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, έχουμε να αντιπαλέψουμε καθημερινά ένα επίμονο καθεστώς εξαίρεσης δικαιωμάτων που από τη μια μεριά περιστέλλει ακόμη και θεσμοθετημένα δικαιώματα, όπως αυτά των πολιτικών κρατουμένων, και από την άλλη πλάττει κοινωνικές ομάδες που βρέθηκαν στο περιθώριο των κοινωνικών παροχών, προσπαθώντας να τις περιορίσει έξω από τον κοινωνικό ιστό. Σ' αυτό πρέπει να προστεθεί η υπογραφή της χώρας σε συμφωνίες όπως αυτή του Μαρτίου 2016, οι οποίες περιορίζουν δικαιώματα αναγνωρισμένα από διεθνείς συμβάσεις, με αποτέλεσμα οι χιλιάδες πρόσφυγες που βρίσκονται εγκλωβισμένοι στη χώρα να μην μπορούν να απολαμβάνουν στοιχειώδη δικαιώματα που απορρέουν από αυτό του/της πολίτη και να εκτίθενται στις επιθέσεις όσων μιλούν για εισαγόμενη από την Ανατολή τρομοκρατία.

Κοιτώντας πίσω και προσπαθώντας να «ταξινομήσουμε» τη δράση του Δικτύου οφείλουμε να σταθούμε με ιδιαίτερη αναφορά στη δράση του ενάντια στην τρομοκρατία, στο κυνήγι μαγισσών, στη δημιουργία εσωτερικών και εξωτερικών εχθρών που απειλούν τον ανύπαρκτο «μέσο όρο» κανονικό πολίτη. Η κρατική καταστολή σταθερά παρούσα και ενάντια στο νεολαιαίστικο, στο εργατικό, στο αντικαπιταλιστικό κίνημα, στην προσπάθεια δημιουργίας μιας κοινωνικής συναίνεσης με στόχο την απομόνωση και τελικά την εξόντωση του κομματιού που αντιστέκεται και που δείχνει ότι υπάρχει ζωντανό έξω από την ορισμένη κανονικότητα και τον υποχωρητισμό.

Όλα αυτό το κομμάτι της καταστολής είχε σταθερά απέναντί του όλα αυτά τα χρόνια την έμπρακτη αλληλεγγύη στους ανθρώπους που ονοματίστηκαν «τρομοκράτες» και που έπρεπε να απαντήσουν σε δικογραφίες που στήθηκαν

για να πείσουν ντόπιες και ξένες αρχές και δικαστές, στους ανθρώπους των οποίων οι ατομικές και πολιτικές ελευθερίες απειλήθηκαν να εξαφανιστούν. Η συρρίκνωση ελευθεριών και δικαιωμάτων, η αναγωγή σε τρομοκράτη όποιους-ας αντιστέκεται, διεκδικεί, αρνείται να αποδεχτεί ως φυσιολογική την κατάσταση που πρωθείται από τη φωνή των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης συνεχίζει να παραμένει για μας ο χώρος που δοκιμάζονται τα πολιτικά μας αντανακλαστικά και που δικαιολογούν τον αυτοπροσδιορισμό μας ως κίνηματος υπεράσπισης της ελευθερίας και των ελευθεριών.

Κάνοντας μια συνοπτική αναφορά σε δράσεις αυτών των 30 χρόνων θέλουμε να αναφέρουμε:

- Την αλληλεγγύη σε πολιτικούς κρατούμενους και κρατούμενες και διωκόμενους αγωνιστές-ριες ανεξάρτητα από το αν οι ίδιοι αποδέχονται τη συμμετοχή τους σε όσα τους αποδίδονται και χωρίς απαράτητα να υπάρχει πλήρης ιδεολογικοπολιτική ταύτισή μας με το πολιτικό περιεχόμενο και τη μορφή πάλης. Και πηγαίνοντας χρονικά προς τα πίσω αξίζει να αναφερθεί η αλληλεγγύη σε ένα πλήθος πολιτικά διωκόμενων αναρχικών και αντιεξουσιαστών, όπως του Γιώργου Μπαλάφα, του Αβραάμ Λεσπέρογλου και πολλών άλλων, η αλληλεγγύη στους πρώτους αντιρρηστές συνείδησης, η αλληλεγγύη στον Παλαιστίνιο Μοχάμετ Χαμπντάν Ιρασίντ κατά τις διωκτικές αρχές, και πολλών ακόμη. Αποκορύφωμα όλων αυτών των δράσεων αλληλεγγύης αποδεικνύεται η αλληλεγγύη στους συλληφθέντες για τη δράση της Ε.Ο. 17Ν. Παρά τη διάχυτη τρομολαγνία και την ουσιαστική κατάργηση απομικών δικαιωμάτων, παρά την επίθεση (από διαφορετικές πλευρές) εναντίον του Δικτύου

για την υποστηρικτική στάση που ορθώς τήρησε, το Δίκτυο άσκησε συνεχείς πολιτικές παρεμβάσεις με στόχο την αντίσταση στην κρατική τρομοκρατία και θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η τωρινή κινητοποίηση για να δοθούν άδειες στα φυλακισμένα μέλη της 17Ν είναι συνέχεια εκείνων των πρώτων δράσεων αλληλεγγύης και υπεράσπισης τους ως πολιτικών κρατουμένων. Δυστυχώς, η τρομολαγνεία δεν τέλειωσε εδώ και έτσι συνεχίζουμε υπερασπίζόμενοι και υπερασπίζόμενες κομμάτια του διεκδικητικού κινήματος που διώκονται ιδιαίτερα λυσσαλέα τα τελευταία χρόνια.

- Την αλληλεγγύη στους μετανάστες και τις μετανάστριες και την αλληλεγγύη στους και τις πρόσφυγες, ως το κομμάτι που υφίσταται τη μεγαλύτερη περιστολή δικαιωμάτων. Από την αρχή της δεκαετίας του '90 και μετά, όταν η χώρα ξεκινάει να υποδέχεται μεγάλο αριθμό μεταναστών-ριών ξεκινάει και η επίθεση εναντίων όχι μόνο των ίδιων αλλά και όσων τους υπερασπίζονται. Το Δίκτυο έδειξε όλα αυτά τα χρόνια σθεναρή αντίσταση στο ρατσιστικό λόγο διεκδικώντας χαρτιά, νομιμοποίηση, άσυλο. Ειδικά τον τελευταίο χρόνο με τις έντονες προσφυγικές ροές το Δίκτυο συνέχισε να μάχεται ενάντια στον εκφασισμό της καθημερινότητάς μας με αφορμή το προσφυγικό, δημιουργώντας εστίες αξιοπρέπειας και ελευθερίας.

- Την αλληλεγγύη που επιδεικνύει το Δίκτυο στις εξεγέρσεις των κρατουμένων, πολιτικών και ποινικών, όλα αυτά τα χρόνια, δίνοντας έτσι λόγο και φωνή σε όσους δεν μπορούν να ακουστούν και που βρίσκονται στην αρχή της λίστας της καταστολής των πολιτικών και κοινωνικών τους δικαιωμάτων, αποκλεισμένοι κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Τρομονόμος, κουκουλονόμος, φυλακές υψηστής ασφαλείας, εισαγγελικά βέτο για τις άδειες των πολιτικών κρατουμένων, συλληψεις, σκευωρίες. Άλλα και πορείες, απεργίες, μικροφωνικές, παρεμβάσεις, καταλήψεις, διεκδικήσεις, νίκες. Όλα αυτά τα χρόνια όσο κλιμακώνεται η κρατική καταστολή τόσο σταθερό αποδεικνύεται το μέτωπο αλληλεγγύης, υποστήριξης, ανάδειξης της μεθοδευμένης επίθεσης. Το χτίσιμο της κρατικής καταστολής πάνω στην «ασφάλεια» των πολιτών και μέσω της δίωξης των «τρομοκρατών» καλά κρατεί. Η αλληλεγγύη όμως θα νικήσει!

Ευαγγελία Κοντοδήμα

Ένα Δέλτα και τρία Άλφα (Διεθνισμός - Αντιεθνικισμός - Αντιμιλιταρισμός - Αντιρατσισμός)

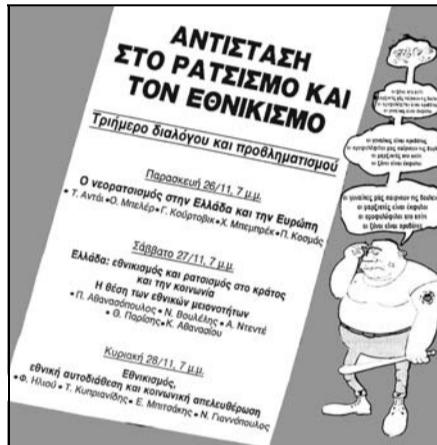
Ένα ακαταμάχητο (πολιτικό) κουαρτέτο

«Δυκύρα, Αθήνα, Σκόπια, Λευκωσία / εχθρός μας το κεφάλαιο και η στρατοκρατία. «Ντροπή, ντροπή σε κάθε ρατσιστή / είμαστε Τσιγγάνοι, μωαμεθανοί / Τούρκοι, προβοκάτορες και γυφτοσκοπιανοί. Θυμάμαι να έχουμε φωνάξει τα παραπάνω συνθήματα σε εκατοντάδες πορείες με το μπλοκ της Κίνησης και του Δικτύου για τα Κοινωνικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Η εκφόνησή τους δημιουργούσε σταθερά, για να μην πω τελετουργικά, αισθήματα ευφρόσυνης χαράς και αγαλλίασης σε όσους και όσες απάρτιζαν το μπλοκ. Επίσης σταθερά, προξενούσε αισθήματα γνήσιας απορίας, πηγαίας ξινήλας ή και ατόφιας απέχθειας στον μέσο παρατηρητή των πορειών – ο οποίος στην πραγματικότητα περίμενε το λεωφορείο στη στάση και έβλεπε, θέλοντας και μη, να διέρχεται από μπροστά του η πορεία, μεγαλειώδης ή μη.

Ξεκίνησα με τα παραπάνω συνθήματα όχι για λόγους ανεκδοτολογικούς, αλλά γιατί πιστεύω ότι συμπυκνώνουν, σε λίγες λέξεις, ένα από τα βασικά συστατικά (μετά την αντίσταση στην κρατική καταστολή) της Κίνησης και του Δικτύου: το κουαρτέτο διεθνισμός-αντιεθνικισμός-αντιμηλιταρισμός-αντιρατσισμός (με την υπενθύμιση και του αντικαπιταλισμού). Μιλάω για «κουαρτέτο» γιατί νομίζω ότι τα στοιχεία αυτά αλληλοσυμπληρώνονταν, άσχετα με το ποιο έδινε, κάθε φορά, τον τόνο.

Από τις δράσεις αλληλεγγύης στους Σαντινίστας, τις κινητοποιήσεις υπέρ του παλαιοτινιακού και του τουρκικού λαού, μέχρι το αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα, τα κοινωνικά φόρουμ και τις αντιπολεμικές πορείες, ο διεθνισμός διαπερνάει σαν κόκκινο νήμα την πολιτική ανάλυση και δράση της Κίνησης και του Δικτύου. Ωστόσο, πιστεύω ότι η δεκαετία του 1990, με το φούντωμα των εθνικισμών στα Βαλκάνια, το Μακεδονικό, τις εμφύλιες συρράξεις, τη νατοϊκή ξένη εισβολή και τον πόλεμο στην [πρώην] Γιουγκοσλαβία ήταν η εποχή που φάνηκε πόσο αναγκαία πολιτικά ήταν μια σάση που να συνδυάζει τον διεθνισμό με την αντίσταση στον εθνικισμό και τον πόλεμο.

Η Κίνηση, την εποχή αυτή, έδωσε μια μάχη εξαιρετικά δύσκολη και μοναχική. Μπορεί σήμερα να το έχουμε ξεχάσει, αλλά, τη δεκαετία του 1990, το να μιλάς για την αναγνώριση της Δημοκρατίας της Μακεδονίας, να διαμαρτύρεσαι για τον επιθετικό εθνικισμό, το ρατσισμό και μιλιταρισμό του ελληνικού κράτους, τις δολοφονίες Αλβανών στα σύνορα, να υποδέχεσαι τους μετανάστες, να καταγγέλλεις τον Μιλόσεβιτς, την εθνοκάθαρη και τη σφαγή στη Σρεμπρένιτσα και ταυτόχρονα τη νατοϊκή επίθεση – όλα αυτά συνέθεταν μια στάση την οποία το ελληνικό κράτος έβρισκε, ευλόγως, απολύτως εχθρική και επικίνδυνη, και την αντιμετώπιζε αναλόγως. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, στο δημόσιο λόγο επικρατούσε ένα καθεστώς μονολιθικότητας και τρομοκρατίας πρωτοφανές για την Ελλάδα της Μεταπολίτευσης [μπορεί να συγκριθεί μόνο με την περίοδο των συλλήψεων για τη 17 Νοέμβρη, το 2002]. Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, και τις καταδίκες της περιόδου Ιανάμεσά τους και της Αντιπο-

Θα ήθελα να σταθώ, επιγραμματικά, σε τρία στοιχεία εκείνης της πλούσιας περιόδου:

- Αποδείχθηκε, για άλλη μια φορά, η ορθότητα της λενινιστικής απόψης ότι η μάχη εναντίον του εθνικισμού σημαίνει, πρώτα από όλα, να πολεμάς τον εθνικισμό της δικής σου χώρας, όχι των άλλων. Ασφαλώς στην ανάλυσή μας λαμβάναμε υπόψη τους εθνικισμούς των γειτονικών λαών, η αντι-παράθεση όμως γινόταν με τον ελληνικό εθνικισμό· και το ίδιο πιστεύαμε ότι έπρεπε να κάνουν, με το δικό τους εθνικισμό, οι συναγωνιστές από την Αλβανία, τη Μακεδονία, τη Σερβία κ.ο.κ.
- Όλη αυτή η διεθνιστική, αντιπολεμική και αντιεθνικιστική δράση πήρε σάρκα και οστά με πολλά ταξίδια και την άμεση επαφή με αγωνιστές από βαλκανικές χώρες. Έγιναν ταξίδια, κυρίως στη Μακεδονία, αλλά και στην Αλβανία, τη Σερβία και τη Βοσνία (στο

πλαίσιο της Καμπάνιας Mir Sada]. Και, επίσης, καλέσαμε και ήρθαν στην Ελλάδα μέλη αντιπολεμικών και αντιεθνικιστικών κινήσεων από τις χώρες αυτές. Σε μια εποχή πριν από το ίντερνετ, τέτοιες επαφές είχαν ανυπολόγιστη αξία. Όχι μόνο γιατί έφετιαχναν δίκτια ανταλλαγής απόψεων και συντονισμού, όχι μόνο γιατί έτσι ενθάρρυνε ο ένας τον άλλον, αλλά και επειδή έτσι, στην πράξη, βλέπαμε τις συγκλίσεις και τις διαφορές μας.

- γ) Η Κίνηση, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, πρωτοστάθησε στη δημιουργία της Αντιπολεμικής Αντιεθνικιστικής Συσπείρωσης και έκανε πλατιές συμμαχίες. Στο ζιφερό κλίμα της νέας εθνικοφροσύνης των συλλαλητηρίων, ήταν πρωτεύον τα δημιουργηθείσα χώροι ελευθερίας, να ακουστούν οι «αποκλίνουσες» απόψεις. Έτσι, συνεργαστήκαμε με διανοούμενους δημοσιογράφους, αγωνιστές, με τους οποίους πολιτικά είχαμε σοβαρές διαφορές (βεβαίως, υπήρχαν όρια θυμάμαι ότι ομόθυμα απορρίψαμε, μετά βδελυγμάς μάλιστα, την πρόταση του Βασιλή Κοντογιαννόπουλου να έρθει μάρτυρας υπεράσπισης στη δίκη των μελών της Αντιπολεμικής Αντιεθνικιστικής Συσπείρωσης). Ήταν μια ανοιχτή πολιτική, η οποία όχι μόνο δεν «αλλοίωσε» τις πολιτικές ή ιδεολογικές μας αρχές, αλλά έκανε δυνατό, δημιουργώντας ρωγμές στον μπετόν αρμέ του ελληνικού εθνικισμού, οι αρχές αυτές να ακουστούν στην ελληνική κοινωνία, μετουσιωμένες σε πολιτικό λόγο.

Ο διεθνισμός, ο αντιεθνικισμός, ο αντιμελιταρισμός και ο αντιρατσισμός αποτελούν συστατικό γνώρισμα της Κίνησης και του Δικτύου μέχρι σήμερα. Σκέφτομαι ότι, δύσκολη κι αν ήταν η πολιτική αυτή «γραμμή», αποδείχθηκε γόνιμη: Έδωσε – και κέρδισε κάποιες – σοβαρές μάχες, διαμόρφωσε συνειδήσεις, άλλαξε συσχετισμούς, δημιούργησε χώρους ελευθερίας. Και πάντως, όπως κι αν ορίζουμε το αριστερό κίνημα του 21ου αιώνα, δεν μπορούμε, νομίζω, να το φανταστούμε χωρίς τα τέσσερα αυτά στοιχεία στην καρδιά του.

Στρατής Μπουρνάζος

αφέπεινα

ΔΙΚΤΥΟ

Συμμαχίες με την Αριστερά:

Ένα σύντομο ιστορικό και κάποια συμπεράσματα

Θα αναφερθώ κυρίως στις συμμαχίες μας με την Αριστερά, γιατί είναι πολυθεματικές, προσλαμβάνουν οργανωτικές συγκροτήσεις και καταλήγουν, κατά μία έννοια, στην πορεία για την «κυβέρνηση της Αριστεράς». Θα κάνω μόνο κάποιες αναφορές σε ειδικές φάσεις της συνάντησής μας με τον Α/Α χώρο.

Αμέσως μετά τη διάσπαση του ΚΚΕ εσωτ.-Α.Α. αρχίζει μια μόνιμη και γόνιμη σχέση μαζί του. Αυτή δεν περιορίζεται στην από κοινού ίδρυση της Κίνησης Ιμαζί με την Κ.Ο. Μαχητής και ανένταχτες-ους – την πρωτοβουλία για την ίδρυση της οπήρει η Ομάδα Άκρα Αριστερά. Επεκτείνεται σε συνδικαλιστικούς χώρους (κυρίως τράπεζες, νοσοκομεία και εκπαίδευση), στη διεθνιστική αλληλεγγύη και στον αγώνα κατά του εθνικισμού τη δεκαετία του '90.

Η συνεργασία με το Συνασπισμό αρχίζει το 1993 όταν μια σειρά από στελέχη του ΚΚΕ εσωτ.-Α.Α. προσχωρεί σε αυτόν και, κυρίως, μετά τη δημιουργία του Κοκκινοπράσινου Δικτύου ως τάσης στο εσωτερικό του. Σταθμό της συνεργασίας αποτελεί η συμμετοχή του ΣΥΝ στην ίδρυση του Δικτύου, η οποία, παρότι ο ΣΥΝ αποχώρησε λίγους μήνες μετά διαφωνώντας μαζί μας για τη σχέση μας με τους αναρχικούς και τη σάση μας απέναντι στην κινηματική βία, συνεχίστηκε σε διάφορους τομείς με προεξάρχοντες το αντιρατσιστικό και το αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα. Τη δεκαετία 1996-2006 η συνεργασία με τον ΣΥΝ – και την ΑΚΟΔ, που διαδέχεται το ΚΚΕ εσωτ.-Α.Α. – κλιμακώνεται και αποκτά οργανωτικά χαρακτηριστικά: Αντιρατσιστικά Φεστιβάλ, Ευρωπορείες, Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Διαδήλωση της Γένοβας, Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ – σε όλες αυτές τις πρωτοβουλίες ο ρόλος του ΣΥΝ είναι κομβικός

Ηδη από την ίδρυση της Κίνησης υπήρχε η άποψη της συνεργασίας με οργανώσεις της άκρας Αριστεράς και κόμματα που έλκουν την καταγωγή τους ή και ανήκουν στη ρεφορμιστική Αριστερά. Έτσι, στην Κίνηση το 1987 συμμετέχει το ΚΚΕ εσωτ.-Α.Α. ενώ στην ίδρυση του Δικτύου το 1994 και ο Συνασπισμός. Αυτή η επιλογή οφείλεται στην ανάγκη μαζικών και αποτελεσματικών παρεμβάσεων στα ζητήματα που επιλέγουμε, αλλά και σε μια περισσότερο στρατηγική προσέγγιση της δυναμικής που ενδεχομένως να αναπτύξουν τμήματα της ρεφορμιστικής Αριστεράς. Προφανώς, πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα, αλλά οπωσδήποτε αντιφατική και εύθραυστη σχέση. Κατ' αναλογία, το ίδιο ισχύει και για τη σχέση μας με τον αναρχικό/αντιεξουσιαστικό χώρο. Πέρα από την αδιαμφισβίτητη εγγύηση μας στα ζητήματα της κρατικής καταστολής, της ένοπλης μειοψηφικής βίας και των πολιτικών κρατουμένων, θεωρούμε ότι τμήματα αυτού του χώρου διαθέτουν προταγματικές αναφορές, θεωρητικές επεξεργασίες και αγωνιστικές εμπειρίες πολύτιμες για την Αριστερά και, συνολικά, τον αντικαπιταλιστικό χώρο.

και ως προς τη μαζικότητα της συμμετοχής του και ως προς την ενωτική και «μη καπελωματική» συμπεριφορά του. Χειρότερη στιγμή αυτής της διαδρομής είναι το καλοκαίρι του 2002 όταν ο ΣΥΝ υποκύπτει στην τρομολαγνεία που συνοδεύει την εξάρθρωση της 17Ν και, διά στόματος Στέργιου Πιτσόρλα, καταγγέλλει δημόσια το Δίκτυο, ανακοινώνοντας μάλιστα τη διακοπή κάθε σχέσης μαζί του – τελικά, ο ΣΥΝ υποχωρεί, λόγω και σοβαρών αντιδράσεων στο εσωτερικό του, αλλά και επειδή το Δίκτυο παίζει ήδη κεντρικό ρόλο στο αναπτυσσόμενο κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης.

Αυτή την περίοδο συνεργάζομαστε στενά στα ίδια πεδία με μια σειρά οργανώσεις της άκρας Αριστεράς, κυρίως τροτσιστικές (ΔΕΑ, ΟΚΔΕ/Σπάρτακος, Ξεκίνημα, ΟΚΔΕ), κάπως την ΚΟΕ και λιγότερο με το ΝΑΡ και τον μ-λ χώρο ως επί το πλείστον σε συνδικαλιστικές και αντιπολεμικές κινητοποιήσεις.

Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η αναφορά στις συνεργασίες που είχαν η Κίνηση και το Δίκτυο με το ΚΚΕ από το 1987 μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '90. Στις υποθέσεις Καλογρέζα (1987-1989), Μαυρικίου (1990-1992) και Μπαλάφα (1992-1996) το ΚΚΕ συμμετείχε με μάρτυρες υπεράσπισης στις δίκες και θετικά δημοσιεύματα στον Ριζοσπάστη – αρχιτέκτονας αυτής της στάσης ο βουλευτής του κόμματος Στρατής Κόρακας. Στο 4°, το 5° και το 6° Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Αθήνας συμμετείχαν η Αγωνιστική Συνεργασία Αθήνας και ο Ριζοσπάστης, ενώ αρκετά μέλη του Δικτύου έδωσαν συνεντεύξεις στον 902 – εμπνευστής αυτού του ανοίγματος ο δημοτικός σύμβουλος Αθήνας Λέων Αυδής. Στενή συνεργασία υπήρξε στην απεργία του Νοσοκομείου Παίδων «Η Αγία Σοφία» το 1989 και στη μεγάλη κινητοποίηση των εργαζομένων της ΕΑΣ το 1992-93 – υποκινητής και οργανωτής ο γραμματέας του σωματείου Χρήστος Σταμούλος. Τέλος, στις αρχές του 1992, ενώ εκδηλωνόταν η εθνικιστική υστερία για το Μακεδονικό, έγινε συνάντηση αντιπροσωπείας του Δικτύου με

το Π.Γ. του ΚΚΕ (Κολοζώφ, Κοφίδης) στην οποία συντονίσαμε τη δραστηριότητά μας στη Φλώρινα και παράλληλες μεν, αλλά συνενομένες παρεμβάσεις στην Αθήνα κι αλλού.

Με τους αναρχικούς/αντιεξουσιαστές έχουμε πολλές κοινές κινητοποιήσεις και αγώνες, που κάποιες φορές πήραν κοινά οργανωτικά χαρακτηριστικά, με χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις τις Κινήσεις Αλληλεγγύης στους Πολιτικούς Κρατούμενους (2003-2005) και τη Δράση για την Ελευθερία (2007-2011), καθώς και επιτροπές για συγκεκριμένες υποθέσεις. Κάποιες από τις καλύτερες στιγμές αυτής της συνεργασίας είναι η πολυήμερη κατάληψη του Πολυτεχνείου το 1990 για την αθώωση Μελίστα, η έμπρακτη μαχητική αλληλεγγύη στους εργαζόμενους της ΕΑΣ το 1992-93, η μαζική αντίσταση στη σύλληψη των 500 του Πολυτεχνείου το 1995, η διαδήλωση της 1ης Οκτωβρίου του 2002 ενάντια στην τρομούστερη και φυσικά οι μέρες του Δεκέμβρη 2008.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η αμφιπλευρη πολιτική συμμαχιών του Δικτύου υπηρέτησε την αφετηρία της, δηλαδή το συνδυασμό αρχών και αποτελεσματικότητας, μειοψηφική δράσης και πλειοψηφικής απεύθυνσης, περιγραφής του απελευθερωτικού προτάγματός μας και διαμόρφωσης ευνοϊκών συσχετισμών και χώρων ελευθερίας στο «τώρα». Με αυτή την έννοια, το Δίκτυο πρωτοστάτησε στη δημιουργία μεγάλων γεγονότων και στην απόκτηση ευρέων εμπειριών από μεγάλα τμήματα του κινήματος, ενώ αρκετές φορές κόντρα στο ρεύμα δεν επέλεξε ούτε την υποχώρηση για να διατηρήσει κάποιες συμμαχίες του ούτε τη σιωπή για να μη θέξει κάποιες άλλες.

Παρ' όλα αυτά, πρέπει να παραδεχτούμε ότι ναι μεν η πολιτική συμμαχιών είναι εκ των πραγμάτων αντιφατική και πολύπλοκη, αλλά υπήρξαν φορές – και συνεχίζουν να υπάρχουν – που ο σεβασμός των συμμαχιών μας μας εγκλωβίζει σε μια ιδιότυπη ομηρία, που αλλοιώνει τη φυσιογνωμία μας: αυτό αφορά

μια πολύπλοκη υπόθεση

τη συνεργασία μας και με την Αριστερά και με τους αναρχικούς.

Η συμμαχία με τον ΣΥΡΙΖΑ και η κυβέρνηση της Αριστεράς

Από το 2006, τόσο σε κινηματικό όσο και σε κεντρικό πολιτικό πεδίο, συμβαίνουν μια σειρά από γεγονότα που οδηγούν στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Τα αναφέρω επιγραμματικά: Οι κινητοποιήσεις για το Άρθρο 16· η δημιουργία του ΣΥΡΙΖΑ και η ανάληψη της προεδρίας του από τον Αλέκο Αλαβάνο· η εξέγερση του Δεκέμβρη· η ανοιχτή εκδήλωση της κρίσης και το πρώτο μνημόνιο, οι πολυκομματικές κυβερνήσεις, οι μεγάλες απεργίες και διαδηλώσεις, το μεσοπρόθεσμο, το κίνημα των πλατειών· η αδυναμία του μαζικότερου κινήματος των τελευταίων δεκαετιών να ανατρέψει τα μνημόνια και τις κυβερνήσεις τους· η πρωθυπουργία Σαμαρά, η εκτίναξη του ΣΥΡΙΖΑ στο 25%, η απαξίωση του παλιού πολιτικού συστήματος· η υποχώρηση των αγώνων και του κοινωνικού ριζοσπαστισμού, η ανάθεση της ελπίδας στον ΣΥΡΙΖΑ, η ραγδαία προσαρμογή του στο ρόλο του επόμενου κυβερνητικού κόμματος.

Το Δίκτυο, παρότι αρκετά μέλη του εντάσσονται από το 2007 στον ΣΥΡΙΖΑ, μέσω της ομάδας Ρόζα, συμμετέχει ενεργά στον Δεκέμβρη, στις απεργίες και τις διαδηλώσεις, στην απεργία πείνας των 300 μεταναστών, στις πλατείες – είναι χαρακτηριστικό ότι αυτή την περίοδο δεχόμαστε τις δύο μεγαλύτερες επιθέσεις στην ιστορία μας: τη ρίψη χειροβομβίδας από φασίστες στο Στέκι Μεταναστών τον Φεβρουάριο του 2009 και την εισβολή της Ομάδας Δέλτα στα γραφεία του Δικτύου τον Μάιο του 2010. Σε αυτό το διάστημα ενισχύει τους δεσμούς του με τη νεολαία του ΣΥΡΙΖΑ (ιδιαίτερα τη Νεολαία ΣΥΝ) και το ρεύμα που στη συνέχεια θα γίνει γνωστό ως 53. Φυσικά, η παρουσία της Ρόζας συντείνει, αν και η δυναμική της εξαντλείται κυρίως σε διαχειριστικούς και εξισορροπητικούς ρόλους. Πάντως, ως Δίκτυο ήδη από το 2011, αντιλαμβανόμενοι τη λαϊκή προσδοκία και την πολιτική μετατόπιση υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ, είμαστε η πρώτη συλλογικότητα που θέσαμε δημόσια τους όρους και τις προϋποθέσεις για μια κυβέρνηση της Αριστεράς. Σε όλο το διάστημα που μεσολαβεί από τις εκλογές του 2012 μέχρι εκείνες του 2015 οργανώνουμε τόσο σε προγραμματικό όσο και σε πρακτικό πολιτικό πεδίο μια ικανοποιητική παρέμβαση με πολλά κείμενα και δεκάδες ανοιχτές

εκδηλώσεις. Αποκορύφωση αυτών των διεργασιών αποτελούν οι θέσεις του Δικτύου «Για μια αριστερή κυβέρνηση της Αριστεράς – Αφετηριακές προσεγγίσεις και άμεσες διεκδικήσεις» τον Νοέμβριο του 2014.

Για το ενδεχόμενο της ανόδου του ΣΥΡΙΖΑ στην πολιτική εξουσία είχαμε υιοθετήσει το σχήμα της «πρωθητικής αντιπολίτευσης», σύμφωνα και με αντίστοιχα παραδείγματα στάσης αντικαπιταλιστικών δυνάμεων στο παρελθόν (Γαλλία 1936, Χιλή 1972, Γαλλία 1981 κ.λπ.), αλλά και με βάση την κατάσταση του κινήματος και της ευρύτερης Αριστεράς, καθώς και το υψηλό ηθικό των

- Υποτιμήσαμε το διαβρωτικό ρόλο που μπορούν να παίξουν, ακόμα και στα πλέον έντιμα κινηματικά στελέχη, ο κυβερνητισμός, οι θέσεις εξουσίας, ο ευρωπαϊσμός, η θεσμική κανονικότητα και η ευρωκομμουνιστική ιδεοληψία για αλλαγές με ομαλότητα.
- Υπερτιμήσαμε τα όρια του κινηματικού ρεφορμισμού και ασυνείδητα – αλλά απολύτως πραγματικά – θεωρήσαμε ότι ο κινηματισμός, που δίνει αγωνιστική δυναμική στο ρεφορμισμό σε διεκδικητικές περιόδους, μπορεί να τον νικήσει όταν αυτός βρίσκεται σε κυβερνητική φορά.
- Υπερτιμήσαμε τον αντιπολιτευτικό ρόλο

λαϊκών τάξεων και της νεολαίας. Θεωρώ ότι το συγκεκριμένο σχήμα ήταν σωστό σε αντίθεση με το σεχταρισμό του ΚΚΕ και μεγάλου τμήματος της άκρας Αριστεράς, το πρόβλημα είναι ότι δεν το υλοποίησαμε. Οι παρεμβάσεις μας από τον Φεβρουάριο του 2015 μέχρι το Δημοψήφισμα του Ιουλίου, αν εξαρέσουμε τα κέντρα κράτησης μεταναστών και τις Φυλακές Τύπου Γ', ήταν ελάχιστες.

Έχουμε συζητήσει πολύ μεταξύ μας, καθώς και με τους συντρόφους-ιστες που έφυγαν το καλοκαίρι του 2015 από τον ΣΥΡΙΖΑ και συνεχίζουμε μαζί, για αυτή την αδράνεια, εδώ θα επιχειρήσω μια συνδψιση που εδράζεται στο συμπέρασμα του προηγούμενου κεφαλαίου: Γίναμε όμηροι των συνεργασιών μας, αλλοιώθηκε η φυσιογνωμία μας και μειώθηκαν τα αντανακλαστικά μας. Κάποιοι λόγοι που φωτίζουν αυτή τη διαπίστωση είναι:

- Υποτιμήσαμε τη συστηματική προσαρμογή που ο Αλέξης Τσίπρας και το γηγετικό επιτελείο επιδείκνυαν ήδη από το 2012.
- Υποτιμήσαμε την εσωκομματική χειραγώγηση και τα εκβιαστικά διλήμματα που κλιμακώνονταν στο εσωτερικό του κόμματος όσο πλησίαζαν οι εκλογές.
- Υποτιμήσαμε τον ηθελημένο εφησυχασμό των λαϊκών τάξεων αλλά και των μελών του ΣΥΡΙΖΑ, ώστε όχι μόνο να μην είναι έτοιμοι για οποιαδήποτε ρήξη, αλλά να τη φοβούνται κιόλας.

που θα μπορούσαν να έχουν στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ οι 53 –έστω ένα μεγάλο τμήμα τους– γιατί υποτιμήσαμε τον «πραγματισμό» τους, την προσπλωσή τους στους ελιγμούς και τις ισορροπίες, κυρίως όμως την ιδεολογική ταύτισή τους με τον ευρωπαϊσμό και την «αλλαγή χωρίς ρήξεις».

Εντέλει, ενώ σωστά θέταμε το ζήτημα της κυβέρνησης της Αριστεράς, ως μεταβατικού οχήματος για την οργάνωση του λαϊκού παράγοντα και τη διαμόρφωση των αναγκαίων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών συσχετισμών για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό, αν και είχαμε όλα τα δεδομένα, αδρανίσαμε απέναντι στην οικοδόμηση μιας νεοφιλεύθερης αστικής κυβέρνησης. Έτσι, στη συγκεκριμένη περίπτωση η συμμαχία μας οδήγησε σε μια ανοίκεια ταύτιση.

Επειδή όμως η συγκεκριμένη συμμαχία, όπως και όλες εξάλλου, πέρα από τη θλιβερή κατάληξη της, μας πλούτισε με εξαιρετικές εμπειρίες (που απεικονίζονται σε αυτό το αφιέρωμα) και μας επέτρεψε να είμαστε στήμερα μαζί με συντρόφους και συντρόφισσες που τις πραγματώσαμε από κοινού, επ' ουδενί πρέπει να στραφούμε στην ομφαλοσκόπηση και την αυτάρκεια. Οι συμμαχίες είναι ο ζωοδότης της πραγματικής πολιτικής πάλις. Αρκεί τα κλαδιά να μην τρώνε τον κορμό...

Νίκος Γιαννόπουλος

αφερειθυ

ΔΙΚΤΥΟ

Στα χρόνια του κινήματος ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση

Όταν η συντρόφισσα Κυριακή μου πρότεινε να γράψω ένα κείμενο για τη συνεισφορά και την εμπειρία του Δικτύου στο κίνημα ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, αναπτήσασα από χαρά.

Γιατί υπάρχουν τουλάχιστον δύο λόγοι για τους οποίους αξίζει κανείς να μιλήσει γι' αυτή τη σχέση που τυπικά εγκαινιάζεται με τη διεθνή διαδήλωση ενάντια στη σύνοδο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Πλαγκόσμιας Τράπεζας στην Πράγα στις 26 Σεπτεμβρίου 2000 και ολοκληρώνεται με το πέρας του 4^{ου} Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ στην Αθήνα, τον Μάιο του 2006.

Η πολιτική ανυπακοή

Αυτό που στοιχειώνει τις μέρες και τις νύχτες κινηματιών, ερευνητών-ριών, μνημονίων, δυνάμεων καταστολής πάσσης φύσεως, ανυποψίαστων περαστικών, φίλων και εχθρών του κινήματος είναι η αναζήτηση του «νέου». Εκείνου του αφανέρωτου και απρόσκλητου μαζικού συμβάντος στο δρόμο που θα κάνει το κρακ στα υφιστάμενα φαντασιακά αγώνων, θα θέλει στο πεδίο της διεκδίκησης απαθή ακροατήρια, θα ερεθίσει το βλέμμα θεών και δαιμόνων και, εν τέλει, θα σηματοδοτήσει την είσοδο σε έναν καινούργιο συγκρουσιακό κύκλο.

Στην περίπτωση του κινήματος ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, υποστηρίζεται ότι το «νέο» διαχεύταν σε όλη του την υπόσταση: στη (διεθνή) φύση των αιτημάτων και των γεγονότων διαμαρτυρίας, στις (οριζόντιες) μορφές συντονισμού της δράσης, στην (πληθυντική) ταυτότητα των δρώντων, στην (επαμφοτερίζουσα) σχέση του πολύχρωμου πλήθους με τους θεαματικούς φορείς, στις (ευφάνταστες) συγκρουσιακές δραματουργίες...

Στην ευρωπαϊκή σκηνή, η πολιτική ανυπακοή ως στρατηγική επιλογή και ως διακριτό ρεπερτόριο διεκδίκησης εισάγεται με τις πρωτοβουλίες παρεμπόδισης της συνόδου της Πλαγκόσμιας Τράπεζας και του ΔΝΤ στην Πράγα. Αδιαμφισβήτητοι υποκινητές αυτής της νέας γραμματικής δράσεων είναι οι Ya Basta! (επονομαζόμενοι και Tute Blanche, μετονομαζόμενοι και Disobbedient), προερχόμενοι από τα Αυτοδιαχειρίζομενα Κοινωνικά Κέντρα του ιταλικού Βορρά με ρίζες στην εργατική αυτονομία της πολύπαθης δεκαετίας του '70 και το φοιτητικό κίνημα της δεκαετίας του '90. Στη στροφή του 2000, στο νωπό έδαφος της εξέγερσης των Ζαπατίστας και της νεοαναδυθείσας διαμαρτυρίας ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, διακλαδώνουν και διευρύνουν τη δράση τους μέσα από τις επιτροπές αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας και ανασκευάζουν το ρεπερτόριο

τους με έμφαση στην πολιτική ανυπακοή.

Η πολιτική ανυπακοή φιλοδοξεί να σκηνογραφήσει στο δρόμο την παρεμπόδιση των διαδικασιών λήψης αδικιών αποφάσεων για λογαριασμό της παγκόσμιας κοινότητας από αδιαφανείς και αυτόκλητους διεθνείς οργανισμούς και να νομιμοποιήσει μια νέα πρόσληψη της νομιμότητας, όπου τη συντακτική πρωτοκαθεδρία θα καταλαμβάνει το πολυσχιδές πλήθος των «χαμένων» της παγκοσμιοποίησης. Καταστατικό γνώρισμα σ' αυτή τη συντακτική διαδικασία ήταν το ανθρώπινο σώμα.

Το Δίκτυο και ένα μέρος της τότε νεοπαγούς Νεολαίας Συνασπισμού σμίγουν με αυτή τη συγκρουσιακή πρόταση στο πεδίο της διεθνούς διαδήλωσης της Πράγας, συμμετέχουν σ' αυτή την πρωτόγνωρη τελετή μύησης σε μη βίαιες πρακτικές άμεσης δράσης και κάνουν «εισαγωγή» το ρεπερτόριο της πολιτικής ανυπακοής στην ντόπια πολιτική σκηνή. Η δημιουργία της νεολαίστικης ομάδας Virus μέσα από την παραπάνω συνεύρεση, τα δεκάδες και εμπνευσμένα κείμενα που γράφονται εκείνη την εποχή, η πύκνωση των «ακτιβισμών» (μιας λέξης που τόσο χαριτωμένα εισβάλλει στο δημόσιο λόγο) λίγο μετά την Πράγα, η ενασχόληση των διαφόρων ξινών και πάντα άστοχων αρθρογράφων με τον «περιφερόμενο θίασο» του αντιπαγκοσμιοποιητικού, μαρτυρούν πώς, πράγματι, κάτι νέο κάνει την είσοδό του στα ελληνικά διεκδικητικά ήθη. Ακολουθεί η ανεξήτηλη εμπειρία της Γένοβας το 2001, οι αντιπολεμικοί αποκλεισμοί των στρατιωτικών βάσεων, οι δράσεις ανυπακοής κατά την περίοδο της ελληνικής προεδρίας στην ΕΕ, η αντισύνοδος στη Χαλκιδική το 2003 και το «πολύχρωμο μπλόκο», η Σεβίλη, μια μεγάλη πορεία σπαρμένη με μικρά και μεγαλύτερα γεγονότα κατά την οποία το Δίκτυο σε αγαστή συνεργασία με άλλες ομάδες επιχειρεί να αλλάξει την πολιτική γεωγραφία του κινήματος με όχημα την πολιτική ανυπακοή. Άλλα όχι μόνο. Παράλληλα, με αυτή τη διαδικασία ριζοσπαστικού αφίσησης των διεκδικητικών ηθών θέτει ως απαράβατη προϋπόθεση τη συγκρότηση του «κοινωνικού». Την έτερη μεγάλη αγάπη του Δικτύου.

Το ευρύχωρο όραμα του Φόρουμ

Το κοινό νήμα που συνέδεε και συνείχε το αρχιπέλαγος των νομάδων των αντιπαγκοσμιοποιητικών γεγονότων διαμαρτυρίας (ή έστω ενός μεγάλου αριθμού αυτών) ήταν η αγωνία και ο στόχος της διεύρυνσης και της εντατικοποίησης της δικτύωσης ομάδων και αιτημάτων διάσπαρτων δρώντων ως τη μόνη ορατή διαδρομή για την άρθρωση μιας ευρωπαϊκής εναλλακτικής στο νεοφιλελεύθερισμό. Προς αυτή την κατεύθυνση, η δημιουργία ενός ανοιχτού, δημόσιου χώρου διαβούλευσης ανάμεσα σε –κυρίως αριστερές– ομάδες του κινήματος.

Το πρώτο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ πραγματοποιείται στη Φλωρεντία τον Νοέμβριο του 2002, ενώ το πρώτο Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ τον Ιανουάριο του 2003 στον απόχο της –ομολογουμένως εντυπωσιακής– διαδήλωσης ενάντια στη σύνοδο των ευρωπαίων υπουργών Εργασίας στο Ναύπλιο στην έναρξη της ελληνικής προεδρίας στην ΕΕ.

Με αναφορά στον ευρύχωρο και συμπεριληπτικό ορίζοντα αυτής της οργανωτικής απόπειρας σε συνδυασμό με τα λιτά προ-απαιτούμενα για εμπλοκή σε δράσεις και εκστρατείες, ζεφυτρώνουν 62 κοινωνικά φόρουμ πανελλαδικά, ενώ το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ μετατρέπεται σε ατμομηχανή πραγμάτωσης του διακαούς πόθου για ενότητα της Αριστεράς στην Ελλάδα.

Η συμβολή του Δικτύου σ' αυτή τη διαδικασία κοινωνικής και οργανωτικής ανασύνθεσης των κινηματικών δυνητικοτήτων στην Ελλάδα πολύ φοβάμαι ότι δεν είναι εύκολο να αποτιμηθεί, ίσως γιατί κανείς δεν πρόκειται να αναρωτηθεί πόσα λίτρα βενζίνης έκαψε το κόκκινο ΚΑ του Νικολάκη κάνοντας πάνω κάτω όλη την Ελλάδα, ούτε όμως και πόση ψυχή αφήσαμε αρχικά στα γραφεία του Φόρουμ στη Μαυρομματάριαν και αργότερα στη Βούλγαρη για τη δημιουργία ενός μαζικού, εύρωστου και ενωτικού ρεύματος ριζοσπαστικής αφισισθήτησης που θα άλλαζε τον πολιτικό χάρτη της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Τα χρόνια του κινήματος ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση ήταν τα χρόνια της αθωότητας. Τότε που σφυρρήταυσαμε τους ιδεότυπους του μέλλοντός μας. Όχι, γιατί ποτέ πιστέψαμε ότι η πραγματικότητα θα ήταν τόσο γενναιόδωρη μαζί μας για να επιτρέψει να τους αγγίξουμε. Άλλα για να είναι πάντα εκεί και να μας δείχνουν το στόχο. Εκεί που πρέπει, πάντα, να δείχνει το βέλος μας.

Λουκία Κοτρωνάκη

Το αντιρατσιστικό κίνημα με διεθνιστική οπτική

Όταν σπό τις αρχές της δεκαετίας του '90 η Ελλάδα άρχισε να υποδέχεται τα πρώτα κύματα μαζικής μετανάστευσης, κυρίως από τα Βαλκάνια και τις χώρες του τότε «υπαρκτού», για την Κίνηση-Δίκτυο προέκυπτε ένα νέο, αυτονόητο μάλλον, πεδίο πολιτικής παρέμβασης και δράσης. Η «θητεία» του Δικτύου στην υπεράσπιση των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, η υψηλή ιεράρχηση της διεθνιστικής αλληλεγγύης, όπως είχε εκδηλωθεί με τον πιο εύγλωττο και ουσιαστικό τρόπο στη στήριξη των τούρκων πολιτικών κρατουμένων, καθώς και η εμπειρία της αντίστασης στην εθνικιστική παράνοια της περιόδου (Μακεδονικό, πόλεμοι στα Βαλκάνια), συνέθεταν ένα μείγμα παρακαταθηκών που καθιστούσε μονόδρομο την εμπλοκή στο νέο μέτωπο που δημιουργούταν στην ελληνική κοινωνία. Τη στιγμή που πολύ μεγάλα κομμάτια του ντόπιου πληθυσμού έβλεπαν στο πρόσωπο των μεταναστών της εποχής τον εχθρό που πέρασε τα σύνορα και απειλούσε την ευημερία της πατρίδας (την ίδια φυσικά στιγμή που κάποια άλλα έβλεπαν ένα πάμφθητο εργατικό δυναμικό για τα χωράφια ή τα «μεγάλα έργα» της εποχής) το Δίκτυο, με τα παραπάνω χαρακτηριστικά ενσωματωμένα οργανικά στη φυσιογνωμία του, έμπαινε στον αντιρατσιστικό και φιλομεταναστευτικό αγώνα με δλες του τις δυνάμεις και χωρίς αστερίσκους και αμφιβολίες.

Μέσα στα χρόνια η ένταξη και η πράξη στο πλαίσιο του αντιρατσιστικού κινήματος είχαν κάποιες σταθερές. Παράλληλα, όμως, προσαρμόζονταν και στην πραγματικότητα της κάθε περιόδου, αφουγκράζονταν την κίνηση της κοινωνίας, αλλά και –κυρίως– τις επιθυμίες και τις ανάγκες των ίδιων των προσφύγων και μεταναστών, με τρόπο που να αναδεικνύει τα επίδικα και τα απαραίτητα μέτωπα σε κάθε στιγμή. Σχηματικά, μπορούν να προσεγγιστούν με μια τριχοτόμηση της σχετικής δουλειάς. Τις περισσότερες φορές αυτό που απασχολούσε τον κόσμο της συλλογικότητας ήταν η συνύπαρξη αυτών των χαρακτηριστικών σε κάθε καμπάνια, δράση και αγώνα.

Ως πρώτο άξονα της αντιρατσιστικής δράσης του Δικτύου σήγουρα αναγνωρίζουμε τον αγώνα διεκδίκησης και υπεράσπισης δικαιωμάτων, που κομβικό του κομμάτι είναι ο αγώνας για νομιμοποίηση. Από την αρχική περίοδο που οι μάχες του κινήματος και των μεταναστών συντέλεσαν καθοριστικά στην πρώτη διαδικασία νομιμοποίησης το 1997, στη συνέχεια του αγώνα για τη δεύτερη και τρίτη διαδικασία του 2001 και 2005, κι από τη σταθερή καμπάνια για την ιθαγένεια των παιδιών των μεταναστών ως την απεργία πείνας των 300, το ζήτημα των «χαρτιών» θεωρούνταν πάντα εκ των ων ουκί ανέυ προϋπόθεση για την ένταξη, την καταπολέμηση της μαύρης εργασιακής εκμετάλλευσης, αλλά και για τους όρους συμμετοχής στους κοινούς πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες που βρίσκονταν ανά περίοδο σε εξέλιξη. Πέρα από τη νομιμοποίηση και το άσυλο για τους πρόσφυγες, σε πολλές περιπτώσεις εστίασαμε σε εξειδικευμένα θέματα και αιτήματα: διεκδίκηση άδειας εργασίας, κινητοποιήσεις στις αρμόδιες υπηρεσίες για την επιτάχυνση των θεσμοθετημένων διαδικασιών για ανα-

ωση αδειών, αγώνες ενάντια στους αποκλεισμούς από την πρόσβαση στην υγεία και την εκπαίδευση.

Δεύτερος πυλώνας είναι η άμεση και έμπρακτη αλληλεγγύη και η υποστήριξη στην ένταξη και την καθημερινή ζωή. Η ίδεα και η λογική των Στεκιών Μεταναστών αποτελεί το καμάρι του Δικτύου και τη σημαντικότερη ίσως παρακαταθήκη του σε αυτό το ζήτημα. Τα Στέκια επιδίωκαν πάντα να είναι ασφαλής χώρος για τους μετανάστες, να δίνουν χώρο στη δικιά τους κοινωνικοποίηση και εμπλοκή σε άστρα συμβαίνουν, αλλά ταυτόχρονα να είναι και χώροι χρήσιμοι για την υποστήριξη των προσφύγων και μεταναστών και των προσπαθειών τους για οργάνωση, συντονισμό, κινητοποίηση. Τα μαθήματα ελληνικών, οι ομάδες νομικής υποστήριξης, οι κουζίνες αλληλεγγύης, τα pc-labs για την ενημέρωση και την επικοινωνία, οι εθνικές και πολυεθνικές βραδιές είναι μερικά από τα εργαλεία που έμπαιναν με τα χρόνια σε αυτή την προσπάθεια. Η υποστήριξη της ένταξης και της αυτοοργάνωσης δεν τέλειωνε, βέβαια, στα τέσσερα ντουμπάρια των Στεκιών. Έλαβε σάρκα και οστά στον Ξενώνα Προσφύγων στη Θεσσαλονίκη το 2011, στην υποστήριξη των Ιρακινών μεταναστών πάλι στη Σαλονίκη το 2005, στις κινητοποιήσεις για συλλογή και αποστολή ειδών πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες από τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, στις αντίστοιχες μεγαλειώδεις προσπάθειες το μεγάλο καλοκαίρι της προσφυγιάς στα νησιά και στην Ειδομένη, και φυσικά γίνεται και σήμερα με τον εμβληματικότερο τρόπο στην κατάληψη City Plaza.

Τρίτη σταθερά είναι ο αγώνας ενάντια στο ρατσισμό –θεσμικό και κοινωνικό– και το φασισμό. Έχοντας πάντα κατά νου ότι η αντιμετώπιση του ρατσισμού δεν είναι ζήτημα των μεταναστών ως της κοινωνίας

υποδοχής, μπίκαμε σε μάχες τόσο ενάντια σε ρατσιστικές πρακτικές και νόμους του κράτους, ανεξάρτητα από το ποιος κυβερνούσε σε κάθε περίοδο, δύση και σε μάχες μες στην κοινωνία, όπου το ρατσιστικό δηλητήριο είχε κυλήσει και οι οργανωμένοι ρατσιστές και φασίστες έπαιρναν κεφάλι. Χαρακτηριστικά παραδείγματα: οι κινητοποιήσεις μετά το πογκρόμ που ακολούθησε τον ποδοσφαιρικό αγώνα του 2004 μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, οι πορείες μετά από δολοφονίες μεταναστών από τη δημοτική αστυνομία (Τόνι Όνουα, Μπαμπάκαρ Ντιάτε), οι καμπάνιες ενάντια στα σύνορα, τη Frontex, τα κέντρα κράτησης μεταναστών, η υπεράσπιση του παλιού Εφετείου από τους φασίστες στην Αθήνα, οι δράσεις ενάντια στον εκφασισμό στον Άγιο Παντελεήμονα κ.ά. Κοντά στα προηγούμενα έμπαινε, ειδικά από την εποχή του κινήματος ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, και η διεθνής και διεθνιστική διάσταση, οι συμμετοχές σε πο border camps και η δικτύωση με αντίστοιχες κινήσεις στο εξωτερικό στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ και, κατόπιν, η ιστορική διεθνής αντιρατσιστική πορεία το 2003 στη Θεσσαλονίκη, οι πανευρωπαϊκές μέρες δράσης, η καμπάνια για την πανευρωπαϊκή κοινωνική απεργία, οι δράσεις σε προξενεία χωρών όπως η Ισπανία μετά από μακελειά και καταστολή στα δικά τους σύνορα.

Τέλος, όχι ως τέταρτο σημείο, αλλά ως το στοιχείο που περιέχει τα παραπάνω, τα αναδεικνύει, τα πρωθεί και παράλληλα μας βοηθάει να τα αναστοχαστούμε ανά χρονιά, να τα επεξεργαστούμε, να τα παρουσιάσουμε, να τα χαρούμε και να τα οργανώσουμε για τη συνέχεια, είναι τα αντιρατσιστικά φεστιβάλ. Η ιστορία τους έχει ανά πόλη τα πάνω και τα κάτω της, είναι χαρακτηριστικό όμως ότι πληθαίνουν, ότι ακόμα και σε δύσκολους καιρούς δεν έχουν απωλέσει τη δυναμική τους, ότι συνεχίζουν να παίζουν το ρόλο τους ως κινηματικό σημείο αναφοράς, ως το απαραίτητο διήμερο ή τριήμερο όπου ο αντιρατσισμός και ο αντιφασισμός γιορτάζουν, αλλά και δυναμώνουν, που συνδέονται με τα υπόλοιπα κοινωνικά κινήματα και τα μπολιάζουν, που δίνεται η ευκαιρία σε πολλούς ανθρώπους να κάνουν τη δύλωσή τους, να φωνάζουν με την παρουσία τους και με τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις το στρατόπεδο που διαλέγουν. Τα φεστιβάλ είναι τελικά αυτές ακριβώς οι αγαπημένες μέρες του χρόνου που η αλληλεγγύη συναντά την αντίσταση και οι δύο μαζί γιορτάζουν και ονειρεύονται.

Μενέλαος Εξίγολου

αφερείσθια

ΔΙΚΤΥΟ

17

30 χρόνια: ίχνη διαδρομής

Αντίσταση στην κρατική καταστολή

Άνοιξη 1988: Επιχειρήσεις-αρετή στα Εξάρχεια, αντίσταση στην αστυνομοκρατία.

Ιούνιος 1988-Ιανουάριος 1990: Διαδηλώσεις και καταλήψεις κατά της αθώωσης του αστυνομικού Μελίστα.

18 Νοεμβρίου 1995: Μαχητική διαδήλωση αλληλεγγύης στους 500 συλληφθέντες της κατάληψης του Πολυτεχνείου.

Ιούνιος 1998: Κινητοποίησης ενάντια στο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για τους εκπαιδευτικούς.

Δεκέμβριος 2008: Εξέγερση κατά της δολοφονίας του 15άρχοντος Αλ. Γρηγορόπουλου στα Εξάρχεια.

Φεβρουάριος 2009: Ρίψη χειροβομβίδας στο Στέκι Μεταναστών από φασίστες/παρακρατικούς κατά τη διάρκεια εκδήλωσης αντιρρησιών στράτευσης.

5 Μαΐου 2010: Μετά τον εμπρησμό της Marfin και το θάνατο τριών εργαζομένων από ασφυξία κατά τη διάρκεια μεγάλης απεργιακής διαδήλωσης μπάτσοι της Ομάδας Δέλτα εισβάλλουν στα γραφεία του Δικτύου, τα σπάνε και τραυματίζουν συντρόφισσα.

Διεθνιστική δράση

Νοέμβριος 1988: Παρέμβαση με πανό και συνθήματα στο στρατοδικείο Μαράκ της Άγκυρας, όπου δικάζονταν 720 μέλη της αριστερής οργάνωσης DEV YOL.

Άγουστος 1993: Αλληλεγγύη στην πολυεθνική Βοσνία – διεθνής αντιπολεμική καμπάνια MIR SADA (Ειρήνη Τώρα).

Μάρτιος 1997: Αποστολή στην Αλβανία κατά τη διάρκεια της εξέγερσης ενάντια στον Μπερίσα.

Ιανουάριος 2000: Αποστολή στο καταπιεσμένο και αιματοκυλισμένο Κόσοβο.

2000-2007: Αγώνας ενάντια στις ισραηλινές θηριωδίες στα Κατεχόμενα – νίκη στην Ιντιφάτα.

2008-2013: Συμμετοχή στις προσπάθειες της πρωτοβουλίας Ένα καράβι για τη Γάζα να σπάσει τον αποκλεισμό των Ισραηλινών στη Λωρίδα της Γάζας.

Αλληλεγγύη στους πολιτικούς κρατούμενους

Οκτώβριος 1987: Υπόθεση Καλογρέζα. Αλληλεγγύη στους Κλ. Σμυρναίο, Χρ. Μαρίνο, Β. Βογιατζή και Μ. Μπουκουβάλα.

Άνοιξη 1988: Αλληλεγγύη στον παλαιστίνιο μαχητή Μ. Χαμπτάν (Ρασίντ) για τη μη έκδοσή του στις ΗΠΑ.

Νοέμβριος 1990: Αλληλεγγύη στους Κ. Μαζοκόποι, Γ. Μπουκετσήδη, Ρ. Μπέρκνερ και Σπ. Κογιάνη.

Νοέμβριος 1992-Νοέμβριος 1997: Αγώνας για την απελευθέρωση του Γ. Μπαλάφα.

Δεκέμβριος 1999-Νοέμβριος 2001: Αγώνας για την απελευθέρωση του Α. Λεσπέρογλου.

Καλοκαίρι και φθινόπωρο 2002: Αντίσταση στην τρομολαγνεία, αλληλεγγύη στους πολιτικούς κρατούμενους που κατηγορούνται για συμμετοχή στην Ε.Ο. 17N.

Καλοκαίρι 2005: Αλληλεγγύη στους αναρχικούς Γ. Καλαϊτζίδη, Π. Ασπιώτη, Π. Καρασαρίνη.

Φεβρουάριος 2006: Στο πλευρό του αναρχικού Γ. Δημητράκη, που συνελήφθη τραυματισμένος μετά από συμπλοκή για ληστεία τράπεζας.

Μάιος 2010: Αλληλεγγύη στον Σίμο Σείσιδη, καταζητούμενο ως μέλος της φανταστικής «συμμορίας των ληστών με τα μαύρα».

2012 έως σήμερα: Αλληλεγγύη στον Τάσο Θεοφίλου.

Φθινόπωρο 2015 έως σήμερα: Αλληλεγγύη στον Παναγιώτη Ασπιώτη.

Κοινωνική αλληλεγγύη

Φθινόπωρο 1990: Αλληλεγγύη στους απολυμένους του Σκαλιστήρη.

1990-1993: Μαζί με τους απεργούς της ΕΑΣ.

2011-2012: Αλληλεγγύη στους απεργούς εργάτες της Χαλυβουργίας.

2011 έως σήμερα: Μετά την εγκατάλειψη από τα αφεντικά, οι εργαζόμενοι της BIOME έστησαν το πρώτο αυτοδιαχειρίζομενο εργοστάσιο στη χώρα. Το πείραμα συνεχίζεται...

Φεβρουάριος 2006: Απεργία ναυτεργατών, σύγκρουση με τα ΜΑΤ.

Σεπτέμβριος 2006-Ιούνιος 2007: Ενάντια στην αναθεώρηση του Αρθρου 16.

2008-2009: Διαδηλώσεις και δράσεις αλληλεγγύης για την Κωνσταντίνα Κούνεβα.

Αντιρατσιστικός φιλομεταναστευτικός αγώνας

1996-1998, 2000-2001, 2005-2006: Διαδικασίες νομιμοποίησης των μεταναστών-ριών που διαμένουν στην Ελλάδα.

1996 έως σήμερα: Αντιρατσιστικά Φεστιβάλ στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, τα Χανιά και παντού.

1997: Ιδρυση του Στεκιού Μεταναστών στην Αθήνα. Ακολούθησαν η Θεσσαλονίκη, τα Χανιά, ο Βόλος, τα Τρίκαλα κ.ο.κ.

2007 έως σήμερα: Από τον Έβρο στην Αττική και από την Κόρινθο έως τα νησιά, κινητοποίησεις ενάντια στα κέντρα κράτησης προσφύγων και μεταναστών.

Άγουστος 2009: Λέσβος, No Border camp, με μεγάλη επιτυχία του το κλείσιμο του κέντρου κράτησης στην Παγανή.

25/1-9/3/2011: Απεργία πείνας 300 μεταναστών εργατών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Καλοκαίρι 2014: Καλαμάτα, αντιφασιστική κινητοποίηση ενάντια στη διεξαγωγή φεστιβάλ της ΧΑ.

Απρίλιος 2016 ως σήμερα: Κατάληψη στέγης προσφύγων και μεταναστών City Plaza,

Αντιεθνιστική πάλη

Φεβρουάριος 1992: Εθνικιστική υστερία/Μακεδονικό, διαδηλώσεις, κινητοποίησεις.. Συλλήψεις μελών της Αντιπολεμικής Αντιεθνιστικής Συσπείρωσης.

1992-1995: Ταξίδια αλληλεγγύης στη Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης

1997-1998: Ευρωπορείες ενάντια στην ανεργία και την επισφάλεια.

Σεπτέμβριος 2000: Πράγα, διαδήλωση ενάντια στο ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα.

Ιούλιος 2001: Γένοβα, διεθνής διαδήλωση ενάντια στους G8.

Νοέμβριος 2002: Φλωρεντία, 1ο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ.

24 Ιανουαρίου 2003: Ναύπλιο, διαδήλωση ενάντια στη σύνοδο των υπουργών Εργασίας της ΕΕ.

Ιούνιος 2003: Θεσσαλονίκη, μεγάλη κινητοποίηση στην κορύφωση του εξαμήνου της ελληνικής προεδρίας στην ΕΕ. Σύγκρουση στον Μαρμαρά.

4-7 Μαΐου 2006: Αθήνα, 4ο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ.

Ιούνιος 2007: Ροστόκ, διεθνείς κινητοποίησεις ενάντια στη σύνοδο του G8.

Αντιπολεμικές αντιμπεριαλιστικές κινητοποιήσεις

1999: Αντίσταση στους ΝΑΤΟϊκούς βομβαρδισμούς στην πρώην Γιουγκοσλαβία

Νοέμβριος 1999: Διαδηλώσεις κατά της επισκεψης Κλίντον.

15 Φεβρουαρίου 2003: Διεθνής Μέρα κατά του Πολέμου με τεράστιες αντιπολεμικές διαδηλώσεις σε όλο τον κόσμο, με αφορμή την επικείμενη εισβολή στο Ιράκ.

Αρχοντία Κούκου

City Plaza: τα πρώτα γενέθλια

Ο πρωινό της 22ας Απριλίου 2016 ήμασταν όλοι και διεσ συνεπείς στο ραντεβού μας, ένα ραντεβού για το οποίο προετοιμαζόμασταν καιρό αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορούσαμε να φανταστούμε όλα όσα θα ακολουθούσαν τους επόμενους μήνες. Είχαν περάσει μόλις δύο μήνες από το κλείσιμο των συνόρων και ένας από τη συμφωνία της Ελλάδας με την Τουρκία για την επαναπροώθηση των προσφύγων. Ο αυτοσχέδιος καταυλισμός της Ειδομένης μεγάλων μέρα με τη μέρα και χιλιάδες άνθρωποι περίμεναν καρτερικά το άνοιγμα των συνόρων για να συνεχίσουν το ταξίδι τους. Αντίστοιχα παρέμενε και ο καταυλισμός στις πύλες του λιμανιού του Πειραιά με χιλιάδες ανθρώπους να ζουν μέσα στα όρια των επιβατικών του σταθμών. Το κίνημα αλληλεγγύης μεγάλων μέρα με τη μέρα ενώ και ο επίσημος κρατικός μηχανισμός δυύλευε ασταμάτητα για να μετατρέψει εγκαταλειμένα από χρόνια στρατόπεδα σε όλη τη χώρα σε «κέντρα υποδοχής».

Το δικό μας ραντεβού το πρωινό της 22ας Απριλίου ήταν η δική μας πολιτική απάντηση στις πολιτικές επιλογές και αποφάσεις της ελληνικής κυβέρνησης και των εταίρων της. Οι πρόσφυγες που είχαν εγκλωβιστεί στην Ελλάδα έπρεπε να ζουν σε αξιοπρεπείς συνθήκες και ασφαλείς στο κέντρο των πόλεων. Η κατάληψη του εγκαταλειμένου από χρόνια ξενοδοχείου City Plaza και ο μετασχηματισμός του σε χώρο αλληλεγγύης και αγώνα ήταν μια απόφαση που επεξεργαζόμασταν καιρό στην Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στους Οικονομικούς και Πολιτικούς Πρόσφυγες, μια απόφαση που θα άλλαζε τις ζωές όλων όσοι πήραμε μέρος στο εγχείρημα αυτό. Ένα εγχείρημα δύσκολο, περίπλοκο και πολλαπλά απαιτητικό. Σήμερα, 11 μήνες μετά, σίγουρα δεν έχουμε την αρχική ενέργεια αλλά έχουμε την ωριμότητα να υπερασπίζόμαστε τις επιλογές μας και τη βεβαιότητα ότι εκείνο το πρωινό της 22ας Απριλίου κάναμε την πιο σωστή επιλογή.

Από την πρώτη εκείνη ημέρα έως σήμερα περισσότεροι από 1.200 πρόσφυγες έχουν διαμείνει λίγες ή περισσότερες μέρες στο χώρο στέγασης προσφύγων City Plaza. Εκατοντάδες Έλληνες και διεθνείς αλληλέγγυοι συμμετέχουν στις βάρδιες του χώρου στέγασης και όλοι μαζί έχουμε δημιουργήσει ένα χώρο όπου η αλληλεγγύη και η συμμετοχή στην καθημερινότητα του Plaza εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του και το ξεπέρασμα των δυσκολιών και των προβλημάτων που προκύπτουν. Οι πρόσφυγες που μένουν στο City Plaza είναι ενεργοί συμμέτοχοι στην καθημερινότητα του χώρου και οι ίδιοι μέσα από τις συνελεύσεις και τις ομάδες

εργασίας που λειτουργούν διαμορφώνουν τη λειτουργία του χώρου και τη δική τους καθημερινότητα.

Το City Plaza για όλους αυτούς δεν είναι απλά μια στάση στο μακρύ ταξίδι της προσφυγίας. Είναι το σπίτι τους πλέον και οι άνθρωποι που μένουν στα διπλανά δωμάτια οι νέοι τους γείτονες. Όλοι όσοι μένουν στο City Plaza προσπαθούν να δημιουργήσουν μια νέα καθημερινότητα και μια ρουτίνα για τους ίδιους και τις οικογένειές τους και να μετατρέψουν το μεταβατικό στάδιο στο οποίο ζουν σε μια ομαλή καθημερινότητα. Τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο και οι μεγαλύτεροι αναζητούν μια προσωρινή δουλειά για να βοηθήσουν τις οικογένειές τους. Και όλοι περιμένουν το τηλεφώνημα από τις υπηρεσίες ασύλου που θα τους αλλάξει τη ζωή. Οι Σύροι πρόσφυγες για να συνεχίσουν το ταξίδι προς την Ευρώπη και οι Αφγανοί πρόσφυγες για να εξασφαλίσουν νόμιμα έγγραφα παραμονής στην Ελλάδα και να καταφέρουν να διεκδικήσουν καλύτερες συνθήκες ζωής για τους ίδιους και τις οικογένειές τους.

Όλη αυτή τη χρονιά στο City Plaza έχουμε βιώσει από κοντά τη θλίψη και την κούραση των ανθρώπων αυτών, ανθρώπων που ξέρουμε τα προβλήματα και τις ανησυχίες τους. Παράλληλα έχουμε γιορτάσει μαζί τους τα γενέθλια των παιδιών τους και άλλες σημαντικές στιγμές της ζωής τους. Το μοίρασμα αυτό τόσο διαφορετικών ζωών και εμπειριών είναι για όλους μας ένας τεράστιος πλούτος συναισθημάτων και πολιτικής ωριμότητας που μέχρι τώρα δεν είχαμε την ευκαιρία να αποκτήσουμε παρά την πολυετή μας ενασχόληση με το μεταναστευτικό και προσφυγικό κίνημα. Η μεγάλη διαφορά στο εγχείρημα του City Plaza βρίσκεται στο αρχικό του σύνθημα: Ζούμε μαζί – Αγωνιζόμαστε μαζί. Αυτό το μαζί όταν συμβαίνει στην πράξη αλλάζει όχι μόνο την καθημερινότητα αλλά κυρίως την πολιτική οπτική με την οποία αντιλαμβανόμαστε τα όσα ζούμε και όσα δημιουργούμε και μας κάνει πολύ πιο αποφασισμένους για τα όσα θα ακολουθήσουν.

Ελένη Κυραμαργιού

Μετανοτευτικά

Hυπογραφή της ευρωτουρκικής συμφωνίας στις 18 Μάρτη 2016 ήταν το επιστέγασμα των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το κλείσιμο των συνόρων και την ανάκτηση του ελέγχου επί της μεταναστευτικής κίνησης μετά το «μακρύ καλοκαίρι της μετανάστευσης» το 2015. Λίγες ημέρες νωρίτερα με μια συντονισμένη κίνηση του μπλοκ των χωρών του Βίσεγκραντ με την Αυστρία και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και με την πλήρη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου, μια πολυεθνική στρατιωτική δύναμη αναπτύχθηκε στα περάσματα της Βαλκανικής Διαδρομής. Ο δρόμος της μετανάστευσης, που άνοιξαν οι πρόσφυγες με τη μαζική τους μετακίνηση και τον αγώνα τους για μια ζωή με ασφάλεια, αξιοπρέπεια και δικαιώματα, μετατράπηκε και πάλι σε μια παράνομη μεταναστευτική διαδρομή. Και οι τόποι όπου αναδύθηκε ένα χωρίς προηγούμενο για την Ευρώπη κίνημα αλληλεγγύης μετατράπηκαν σε χώρους επανεπιβολής του μονοπώλου της κυριαρχίας κρατικών και διακρατικών μηχανισμών, σε ζώνες στρατιωτικής αποτροπής, συγκράτησης και διαχείρισης των μεταναστευτικών πληθυσμών.

Οι εξελίξεις αυτές προετοιμάζονταν συστηματικά ήδη από το φθινόπωρο του '15, στιγμή κορύφωσης της «προσφυγικής κρίσης» και ανάληψης από τη Γερμανία του ρόλου της «χώρας υποδοχής ύστατης ανάγκης» για ολόκληρη την ΕΕ: περιορισμός του περάσματος της Ειδομένης μόνο για Σύρους-ες, Αφγανούς-ες και Ιρακινούς-ες το Νοέμβρη, διαδοχικές επισκέψεις της Μέρκελ στην Αγκυρα, ίδρυση των hot spot στα νησιά του Αιγαίου και ανάθεση στο στρατό της κατασκευής και διαχείρισης των προσφυγικών στρατοπέδων, εμπλοκή του NATO στο Αιγαίο και αναβάθμιση της Frontex σε Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή, εισαγωγή του προγράμματος μετεγκατάστασης αιτούντων ασύλου από Ελλάδα, Ιταλία και Ουγγαρία, στοχευμένη καταστολή ενάντια σε αλληλεγγυους-ες στα σύνορα, συλλήψεις διασωστών στη Λέσβο κ.λπ.

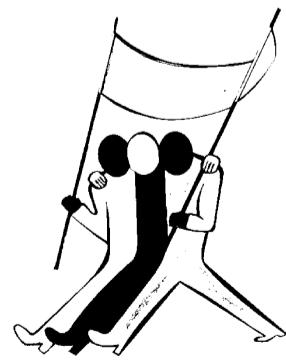
Η ανασυγκρότηση των μηχανισμών ελέγχου και διαχείρισης της μετανάστευσης ήταν μια πολυεπίπεδη και σύνθετη διαδικασία, σε μια πυκνή περίοδο όπου η «προσφυγική κρίση» εξελισσόταν παράλληλα με την κρίση της Ευρωζώνης. Την ίδια στιγμή κινήσεις επανεθνικοποίήσης της πολιτικής συνόρων και επιβολής καταστατικών πολιτικών και περιφράξεων αποσταθεροποιούσαν το Χώρο Σένγκεν και υπονόμευαν την εφαρμογή ενός

ενιαίου και αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου των ευρωπαϊκών συνόρων. Για την κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη αντίληψη της ΕΕ η γενικευμένη καταστολή της μετανάστευσης είναι τεχνικά καταδικασμένη και πολιτικά απονομηποιημένη. Τα φράγματα μόνα τους δεν επαρκούν για τον έλεγχο των «ροών», η πίεση και ο δύος τους μπορεί να τα περάσει, και γ' αυτό χρειάζονται επίσης κανάλια και δεξαμενές. Με αυτήν την έννοια, το κλείσιμο της Βαλκανικής Διαδρομής δεν ήταν και δεν θα μπορούσε να είναι μια μονομερής ενέργεια, αλλά τμήμα μιας ενιαίας πολιτικής που συνδυάζει μέτρα στρατιωτικής αποτροπής, διακρατικές συμφωνίες για την «εξωτερικοποίηση» του ελέγχου της μετανάστευσης και ένα σύστημα πολιτικόδιοικης διαχείρισης της μετανάστευσης στα σύνορα.

Νέο καθεστώς συνόρων: ευρωτουρκική συμφωνία και hot spot

Ακριβώς ένα χρόνο από το κλείσιμο της Βαλκανικής Διαδρομής και την υπογραφή της ευρωτουρκικής συμφωνίας, οι βασικές συνέπειες είναι οι εξής:

- Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας δεν έχει λειτουργήσει ως προς τις διακηρύξεις της –μαζικές επιστροφές από τα ελληνικά νησιά και απευθείας μετεγκατάσταση 72.000 Σύρων από την Τουρκία στην Ευρώπη. Από τους περίπου 28.500 πρόσφυγες που έφτασαν στη διάρκεια του χρόνου στα νησιά απελάθηκαν λιγότεροι από 1000, εκ των οποίων η συντριπτική πλειονότητα παραιτήθηκε από το αίτημα ασύλου ή δεν υπέβαλε καθόλου. Ωστόσο οι μειωμένες αφίξεις πιστοποιούν ότι ο ουσιαστικός στόχος της συμφωνίας, ο δραστικός περιορισμός του περάσματος των θαλάσσιων συνόρων, επιτεύχθηκε από την πρώτη ημέρα εφαρμογής της.
- Ως προς την ουσία της πολιτικής που επιβλήθηκε, ο συνδυασμός των hot spot με την ευρωτουρκική συμφωνία οδήγησαν στην εγκαθίδρυση μιας ζώνης εγκλωβισμού των προσφύγων στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Το νέο «εσωτερικό σύνορο» επέβαλε ένα χρονικό και γεωγραφικό χωρισμό της επικράτειας (και) των δικαιωμάτων: Έναν αυθαίρετο διαχωρισμό μεταξύ όσων προσφύγων βρίσκονται στα νησιά και όσων στην ηπειρωτική Ελλάδα και μεταξύ όσων ήρθαν πριν ή μετά τις 20 Μαρτίου, ημέρα εφαρμογής της ευρωτουρκικής συμφωνίας. Οι δύο κατηγορίες προσφύγων παρότι δεν διαφέρουν στα χαρακτηριστικά τους, κατατάσσονται σε ένα διαφορετικό καθεστώς δικαιωμάτων, με τους πρόσφυγες στα νησιά να υφίστανται την απαγόρευση μετακίνησης, την υπαγωγή σε ταχύρρυθμες διαδικασίες ασύλου, την εξαίρεση από την διαδικασία «προκαταγραφής» και από τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν, τον αποκλεισμό από διαδικασίες μετεγκατάστασης κ.λπ. Για αυτούς έξι μοναδικός τρόπος εξόδου από την εξαίρεση δικαιωμάτων υπήρξε η «κατ' εξαίρεση» αντιμετώπισή τους στη βάση της αναγνώρισής τους ως «ευπαθούς περίπτωσης» (vulnerability).
- Ο στόχος της γρήγορης καταγραφής, ταυτοποίησης και ταχύρυθμης εξέταση των αιτημάτων ασύλου εντός των Hot Spot επίσης δεν επιτεύχθηκε. Οι νομικοί ακροβατισμοί στο νόμο 4375/2016 σχετικά με την αναγνώριση της Τουρκίας ως «πρώτης χώρας ασύλου» για τους/τις σύρους πρόσφυγες και ως «ασφαλούς τρίτης χώρας» για τους υπόλοιπους αμφισβητήθηκαν από τις Επιτροπές Προσφυγών, γεγονός που οδήγησε στην πραξικοπητική τους αντικατάσταση από τον Μουζάλα και στην εφεξής απόρριψη της συντριπτικής πλειονότητας των αιτημάτων ασύλου. Οι συνέπειες αυτών των διαδικασιών είναι ωστόσο πολύ βαθύτερες, καθώς ακυρώνουν θεμελιώδεις αρχές του προσφυγικού δικαίου, υπό την ανοχή μάλιστα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ. Η αρχή της εξατομικευμένης εξέτασης του αιτήματος ασύλου παραβιάζεται με την εισαγωγή ενός κριτηρίου εθνικότητας, ενώ η αρχή της «μη επιστροφής» αιτούντων ασύλου σε χώρες που είναι μη ασφαλείς ή όπου κινδυνεύουν με απέλαση στις χώρες καταγωγής τους επίσης αίρεται ουσιαστικά με την αναγνώριση της Τουρκίας ως ασφαλούς χώρας.
- Η επιβολή της 25θήμερης κράτησης των προσφύγων στα hot spot απέτυχε από την πρώτη κιόλας μέρα, καθώς ακολούθησαν βίαια επεισόδια, εξεγέρσεις και καταστροφή των περιφράξεων. Από τότε επικρατεί ένα ύπτιο καθεστώς «ανοιχτής πρόσβασης» για τους πρόσφυγες και επιλεκτικής απαγόρευσης εισόδου για τις κινήσεις αλληλεγγύης. Στη διάρκεια του χρόνου τα hot spot και οι καταυλισμοί στα νησιά έγιναν χώροι συνώνυμοι της

Ένας χρόνος από τη

Συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας

- εξαίρεσης δικαιωμάτων, της σκανδαλώδους διαχείρισης κονδυλίων και της κρατικά οργανωμένης εξαθλίωσης που οδήγησε στο μπαράζ θανάτων από το κρύο και ελλιπή περιθαλψή το Φεβρουάριο του 2017. Σήμερα, παρά την καθυστέρηση, οι διαδικασίες έχουν προχωρήσει σημαντικά, ώστε με βάση τις απορρίψεις των αιτημάτων ασύλου να μπορούν να ξεκινήσουν μαζικές απελάσεις στα τουρκικά παράλια – εφόσον η πλευρά της Τουρκίας συναινέσει και ελεγχθούν/κατασταλούν αποτελεσματικά οι αντιδράσεις των εγκλωβισμένων στα νησιά προσφύγων. Για το σκοπό αυτό μια σειρά «προαναχωρησιακών» κέντρων κράτησης προετοιμάζονται από το υπουργείο στα νησιά των hot spot (Λέσβο, Χίο, Κω, Λέρο, Σάμο) ώστε οι αιτούντες άσυλο να παραλαμβάνουν ταυτόχρονα τη σε δεύτερο βαθμό απόρριψη του ασύλου και την απόφαση απέλασης ενώ βρίσκονται κρατούμενοι-ες.
- Στην άλλη πλευρά του «εσωτερικού συνόρου», στην ηπειρωτική Ελλάδα, ο προσφυγικός πληθυσμός που εγκλωβίστηκε μετά το οριστικό κλείσιμο της Ειδομένης ήταν σχετικά μικρός (περίπου 50.000-60.000). Συνολικά ο αριθμός των προσφύγων θεωρήθηκε διαχειρίσιμος και το μόνο ζήτημα που απασχόλησε την ευρωπαϊκή πολιτική αφορούσε την επιτυχή εκκένωση της Ειδομένης και την αποτροπή δημιουργίας άλλων περασμάτων προς τις βαλκανικές χώρες. Παρ' όλα αυτά, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αντί μιας ενεργούς πολιτικής κοινωνικής ένταξης ακολούθησε τη λογική της «έκτακτης ανάγκης» του μαζικού προσφυγικού στρατοπέδου υπό στρατιωτική διοίκηση και με ανάθεση υπηρεσιών σε ιδιώτες και ΜΚΟ. Δεκάδες «καμπίς» κατασκευάστηκαν με παράταξη σκηνών ή κοντέινερ σε εγκαταλειμένα από δεκαετίες στρατόπεδα και σε πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις, χωρίς στοιχειώδεις συνθήκες υγιεινής, σε πλήρη απομόνωση από την κοινωνία και χωρίς πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και δικαιώματα. Έτσι, παρά τη σημαντική συμβολή των καταλήψεων στέγησ και την επιλεκτική στέγαση Σύρων σε διαμερίσματα από την Υπατή Αρμοστεία, για τη μεγάλη πλειονότητα των προσφύγων απομένει ως μόνη επιλογή το προσφυγικό στρατόπεδο, έκφραση μιας αυτοεκπληρούμενης «κατάστασης έκτακτης ανάγκης» που μονιμοποιεί τον κοινωνικό αποκλεισμό και τροφοδοτεί το ρατσισμό.
 - Στο ζήτημα του καθεστώτος παραμονής των προσφύγων στην ηπειρωτική Ελλάδα η επιλογή της κυβέρνησης ήταν η γενική απόδοση προσωρινού δικαιώματος παραμονής χωρίς διαχωρισμούς, στη βάση της διαδικασίας «προκαταγραφής» που ανέλαβε η Υπατή Αρμοστεία του ΟΗΕ και που οδηγεί στο σύστημα ασύλου. Με αυτό τον τρόπο η παραμονή και κατά συνέπεια η κοινωνική ένταξη των προσφύγων παραμένει επισφαλής καθώς εξαρτάται από θετική έκβαση της διαδικασίας ασύλου, ενώ έχει αποκλειστεί η νομιμοποίηση με παροχή άδειας παραμονής για εργασία. Έτσι, ο κίνδυνος απονομιμοποίησης χιλιάδων οικονομικών και πολιτικών προσφύγων παραμένει με ό,τι αυτό συνεπάγεται όσον αφορά τα δικαιώματα αυτών και των οικογενειών τους.
 - Τέλος, ίδιαίτερη σημασία έχει ο ρόλος που έχει αποδοθεί σε ΜΚΟ, οι οποίες επιχορηγούνται άμεσα από τα ευρωπαϊκά ταμεία, υποκαθιστώντας κρατικές υπηρεσίες. Η νεοφιλελεύθερη αντίληψη αντανακλάται τόσο στη μετατροπή θεμελιώδων κοινωνικών δικαιώματων, όπως αυτά της στέγασης, της εκπαίδευσης, της υγείας, της παροχής προνοιακού επιδόματος κ.λπ. σε στοχευμένα, περιορισμένης διάρκειας «προγράμματα και δράσεις», όσο και στο εργασιακό καθεστώς των εργαζομένων σε αυτά.

Προς μια σταθεροποίηση;

Οι περιπλοκές, αστοχίες και ανεπάρκειες στην εφαρμογή του συστήματος των hot spot και της ευρωτουρκικής συμφωνίας επουδενί δεν σημαίνουν την αποτυχία των ευρωπαϊκών πολιτικών. Παρότι ένα χρόνο μετά το ευρωπαϊκό καθεστώς συνόρων παραμένει εξαιρετικά ασταθές, από τη σκοπιά της ΕΕ έχει επιτευχθεί ένας κεντρικός πολιτικός στόχος: Η διάσχιση των συνόρων έχει μειωθεί σημαντικά ενώ στο ενδεχόμενο πλήρους κατάρρευσης της ευρωτουρκικής συμφωνίας και συνακόλουθης αύξησης των «ριών» στο Αιγαίο είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιναλφθούν τα γεγονότα του καλοκαιριού του 2015. Με την επανένταξη της Ελλαδας στο σύστημα του Δουβλίνου στις 15 Μαρτίου 2017, το ευρωπαϊκό σχέδιο φαίνεται να ολοκληρώνεται με τις ελληνικές κυβερνήσεις να έχουν καταστεί περισσότερο από ποτέ εξαρτημένες από τη συμμετοχή, τεχνική και οικονομική, της ΕΕ στον έλεγχο των συνόρων

και της μετανάστευσης. Έτσι, η δυνατότητα εναλλακτικής πολιτικής έχει περιοριστεί δραματικά, σε βάρος των προσφύγων και των δικαιωμάτων συνολικά.

Πριν από ένα χρόνο καταγγείλαμε ότι η «ευρωπαϊκή λύση της προσφυγικής κρίσης» με την οποία η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ταυτίστηκε, διεκδικώντας μάλιστα «την ιδιοκτησία των μέτρων», ούτε ανθρωπιστική είναι ούτε κοινή. Ότι, αντίθετα, η Ελλάδα γίνεται πεδίο εφαρμογής πολιτικών που οι ίδιες οι χώρες του πυρήνα της ΕΕ δεν εφαρμόζουν στην επικράτειά τους, αλλά συστηματικά αναθέτουν σε τρίτες χώρες και επωφελούνται από αυτές. Μετά το καλοκαίρι του 2015 ο ΣΥΡΙΖΑ υιοθέτησε τόσο το «αναπόφευκτο» της μνημονιακής πολιτικής όσο και την μη υπαρξη εναλλακτικής (ΤΙΝΑ) στο μεταναστευτικό, διακηρύσσοντας ότι δεν υπάρχει αριστερή μεταναστευτική πολιτική, παρά μόνο διαχείριση ροών. Η συστράτευση με τη Γερμανία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οδήγησε ωστόσο αναπόφευκτα στην σταδιακή απομάκρυνση από ό,τι, έστω αποσπασματικά, πρέσβευε ο ΣΥΡΙΖΑ στο πεδίο των δικαιωμάτων των μεταναστών-ριών. Έτσι από τον «πραγματιστικό ανθρωπισμό» της πρώτης περιόδου του Μουζάλα, περάσαμε μέσω της δημόσιας συγγνώμης προς τον Δένδια και τις εκκλήσεις για «εθνική ενότητα» στο προσφυγικό, στην πλήρη υιοθέτηση μιας πολιτικής που εργαλειοποιεί και απαξιώνει το δίκαιο διεθνούς προστασίας των προσφύγων και προωθεί τον κατακερματισμό δικαιωμάτων, τον εγκλεισμό σε στρατόπεδα κράτησης και τις μαζικές απελάσεις. Στην πορεία αυτή δεν θα μπορούσαν να μην συμπαρασυρθούν αξίες και «ευαισθησίες», με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την ανοχή και ατιμωρησία της αστυνομικής βίας κατά μεταναστών και μεταναστριών και τη μεθοδευμένη συγκάλυψη των αιτίων των θανάτων στα προσφυγικά στρατόπεδα. Σήμερα η μοναχική υπεράσπιση της ευρωτουρκικής Συμφωνίας από τον ΣΥΡΙΖΑ αποτελεί αδιαμφισβίτητη ένδειξη ότι η «πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς» άγγιξε τον πυρήνα του κυνισμού που χαρακτηρίζει την ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης, όπου η ασφάλεια των συνόρων προηγείται της ασφάλειας των προσφύγων και όπου ο υπέρτατος στόχος της αποθάρρυνσης της μετανάστευσης περνάει μέσα από την επιβολή πολιτικών που στοχεύουν απευθείας στο σώμα των προσφύγων.

Γιώργος Μανιάτης

Προσπαθώντας να ξαναφέρουμε τους αόρατους στο φως

Tο φθινόπωρο του 2016 ήταν μια περίοδος αμηχανίας για το αντιρατσιστικό κίνημα στη χώρα. Τα δεδομένα σχετικά με το προσφυγικό είχαν αλλάξει τόσο πολύ και τόσες φορές τους προηγούμενους μήνες (ευρωτουρκική συμφωνία, εκκένωση Ειδομένης, άνοιγμα μεγάλων «κέντρων φιλοξενίας», δημιουργία hot spots, περιορισμός των αφίξεων στα νησιά, πέρασμα των προσφυγικών θεμάτων σε δεύτερο πλάνο στη δημόσια συζήτηση, κούραση και απογοήτευση σε κομματία της αλληλεγγύης) που δεν είχαμε μπορέσει ακόμα να τα επεξεργαστούμε και να αναπροσαρμόσουμε τις προτεραιότητες και την τακτική μας συλλογικά. Φυσικά, υπήρχαν και οι εξαιρέσεις, που αφορούσαν δύναμης κατά βάση συγκεκρι-

μεύθηκε μια εμπιστοσύνη προς το αλληλεγγυό κίνημα που είχε χτιστεί το προηγούμενο διάστημα. Τέλος, η επικοινωνιακή επίθεση που εξαπολύθηκε απέναντι στο NBC16 είχε καταλήξει στην εκκένωση των τριών καταλήψεων στέγης προσφύγων, κάτι που δημιουργούσε και φοβερές επιφυλάξεις για το αν υπήρχε η δυνατότητα να ξαναπροσπαθήσουμε πολύ άμεσα για ανάλογα εγχειρήματα, αλλά έφερε και αρκετό κόσμο αντιμέτωπο με ένα μπαράζ δικών και σε κατάσταση δικαστικής ομηρίας.

Σε αυτή τη συγκυρία, η κάπως παροπλισμένη μετά το καλοκαίρι Αντιρατσιστική Πρωτοβουλία Θεσσαλονίκης αποφάσισε πως είναι εξαιρετικά σημαντικό να κάνει μια αποτίμηση της ως τότε κατάστασης και να

γία του συντονισμού πολιτικών και αντιρατσιστικών οργανώσεων για το προσφυγικό. Σε ένα πλούσιο πρόγραμμα δράσεων έγιναν διαδοχικές επισκέψεις στα camp γύρω από την πόλη, κάποιες φορές μετά από σχετική άδεια και, από ένα σημείο κι έπειτα, παρά τις σχετικές απαγορεύσεις του υπουργείου. Επίσης, αποτυπώθηκε μια μεγάλη κουβέντα σχετικά με τις συνθήκες αλλά και τη βαθιά ουσία της πολιτικής των camp, που κατέληγε με το αίτημα του άμεσου κλεισμάτος αυτών των κέντρων και της φιλοξενίας των προσφύγων και μεταναστών σε μικρές δομές και διαμερίσματα εντός του αστικού ιστού, σε αλληλεπίδραση και επαφή με την κοινωνία. Παράλληλα, δημοσιεύτηκαν αναφορές και απαντήσεις στις ανυπόστατες δηλώσεις και αιτιάσεις του υπουργείου και οργανώθηκε μια εξόχως ενδιαφέρουσα εκδήλωση για την πρόσβαση των παιδιών των προσφύγων στα σχολεία. Τέλος, στο επίπεδο των κινητοποιήσεων στο δρόμο προετοιμάστηκε η πορεία στις 18 Φλεβάρη ενάντια στα «κέντρα φιλοξενίας» και τα hot spot και, στο πλαίσιο της προετοιμασίας και της προπαγάνδης για τη διεθνή κινητοποίηση στις 18 Μάρτη, οργανώθηκε μια ακόμα συζήτηση για τα αποτελέσματα σε νομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο του ενός χρόνου από την εφαρμογή της συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας.

Κοινή αίσθηση παραμένει, βέβαια, πως η υπεράσπιση των μεταναστών, η ένταξη και η συμμετοχή τους στη ζωή της κοινωνίας συνολικότερα, αλλά και στους αγώνες και τη συλλογική δράση πιο ειδικά, η αντιπαράθεση με το «ανθρωπιστικό» κράτος και την πολιτική της ΕΕ και της κυβέρνησης, η αναζήτηση εναλλακτικών και η δημιουργία χώρων ελευθερίας, αλληλεγγύης και χειραφέτησης είναι ζήτημα διαρκούς προσπάθειας και αγώνα. Αν κάπι μας ξαναθύμισε η έντονη δραστηριότητα του τελευταίου διμήνου είναι πως τίποτα, καμιά καμπάνια και καμιά δράση δεν αρκεί, αν δεν έχει συνέχεια, συνέπεια, αν δεν επιδιώκει να αντιλαμβάνεται τη μεγάλη εικόνα και να προσπαθεί να βρίσκει και να παρεμβαίνει στα σημαντικότερα επίδικα της κάθε περιόδου. Τέλος, σήγουρα τίποτα δεν αρκεί αν δεν έχει στον πυρήνα της λογικής του τις πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες των ανθρώπων με τους οποίους θέλουμε να ζούμε και να αγωνιζόμαστε μαζί – είναι και θα παραμένει πάντα απαραίτητο συστατικό για κάθε απόπειρα σύμπλευσης και για κάθε διαδικασία κοινωνικοκινηματικής ένταξης.

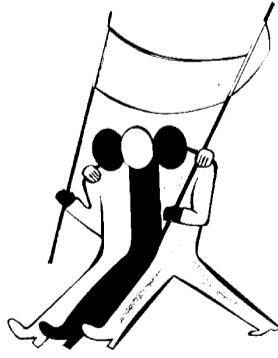
M.E.

μένα εγχειρήματα αλληλεγγύης που παρέμεναν από την προηγούμενη κατάσταση, όπως η περίπτωση του City Plaza.

Το τοπίο, όπως περιγράφεται παραπάνω, ήταν ακόμα πιο θολό στη Θεσσαλονίκη. Η πόλη φιλοξενούσε σε δομές τριγύρω το μεγαλύτερο ποσοστό των προσφύγων που διέμεναν στη χώρα, οι οποίοι, δύναμης, ήταν πραktικά εξαφανισμένοι στους εκτοπισμένους χώρους που είχαν φτιαχτεί όπως όπως για αυτούς την άνοιξη του 2016. Επιπλέον, μετά την εντυπωσιακή πορεία του Ιούλη στο πλαίσιο του NoBorder Camp (NBC16) με την εξαιρετικά μαζική συμμετοχή αλληλεγγυών από όλη την Ευρώπη και προσφύγων από τα «κέντρα φιλοξενίας», οι επόμενες προσπάθειες να συμπορευθούμε μεταναστώριες και ντόπιες σε κοινές δράσεις χαρακτηρίστηκαν μάλλον από αποτυχία, σε τέτοιο βαθμό που υπονο-

αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για κινητοποιήσεις και δράσεις. Με τη βαρυχειμωνία προ των πυλών και με τα κέντρα «φιλοξενίας»-εκτοπισμού να έχουν κάνει τον πρώτο τους κύκλο και να αναδεικνύουν σε όλη τους την έκταση τα δομικά και λειτουργικά τους προβλήματα, αποφασίσαμε πως αυτό που μας αναλογούσε ήταν να βρεθούμε με και να υπερασπιστούμε τους ανθρώπους που έμεναν δίπλα μας, αλλά η κρατική πολιτική τους είχε καταστήσει κοινωνικά αόρατους, τους ανθρώπους που ετοιμάζονταν να κλείσουν 1,5 χρόνο μεταξύ Ειδομένης και άθλιων κρατικών καταυλισμών.

Μετά από σχετικό κάλεσμα υπήρξε μια εξαιρετικά ελπιδοφόρα ανταπόκριση από το σύμπαν των οργανώσεων της Αριστεράς αλλά και από συλλογικότητες άμεσης και έμπρακτης αλληλεγγύης, που οδήγησε στη δημιουρ-

Γαλλία: το ακραίο κέντρο ως έσχατο συστημικό ανάχωμα στην Ακροδεξιά

Πέντε εβδομάδες πριν τον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών και λίγες μέρες προτού ανοίξει επίσημα η αυλαία της προεκλογικής περιόδου, το πολιτικό σκηνικό φαίνεται να ξεκαθαρίζει. Πρόκειται αναμφίβολα για τις λιγότερο προβλέψιμες εκλογές της 5^{ης} Γαλλικής Δημοκρατίας: Τις εκπλήξεις ως προς την επιλογή των υποψηφίων στις εσωκομματικές προκριματικές εκλογές των δύο μεγάλων κομμάτων διαδέχθηκαν τα αλλεπάλληλα και χωρίς τέλος σκάνδαλα του αρχικά θεωρούμενου φαβορί για την προεδρία Φιγιόν, ενώ τη γραμμή συνέχειας των παραδοσιακών πολιτικών σχηματισμών διέρρεξε η ανάδυση του Μακρόν ως νέου ρυθμιστή της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Ωστόσο, η πολιτική αντιπαράθεση ανταγωνιστικών προγραμμάτων και θέσεων εξοβελίστηκε γρήγορα από το δημόσιο διάλογο υπό το βάρος της σκανδαλολογίας, της καταστροφολογίας και, τελικά, της αδύριτης αναγκαιότητας της «χρήσιμης ψήφου». Γιατί αν πολλά μοιάζουν καινοφανή και ρευστά όσον αφορά τα λίγο ή πολύ παραδοσιακά κόμματα ή πρόσωπα, υπάρχει επίσης μια αταλάντευτη και μη αμελητέα βεβαιότητα: η σταθερή – και με διαφορά – πρωτιά της Λεπέν στις προθέσεις ψήφου του εκλογικού σώματος, με ποσοστά που φλερτάρουν με το 30%.

Τούτο δύναται να προκαλεί την παραμικρή έκπληξη: Αποτελεί, αφενός, τη φυσική συνέχεια των τάσεων και των αποτελεσμάτων των τελευταίων εκλογών (ευρωεκλογές και δημοτικές του '14, νομαρχιακές του '15), αφετέρου ένα κανονικοποιημένο πια φαινόμενο που γεννά γενικευμένη αμηχανία, αν όχι παραλασία, τόσο λόγω της εσωτερικευμένης κοινωνοπίας του ίδιου του κακού όσο και εξαιτίας των ήδη ξεπερασμένων ορίων των θεσμικών λύσεων αντιμετώπισής του. Γιατί η Γαλλική Δημοκρατία πρόκρινε για δεκαετίες την έγερση αποκλειστικά και μόνο θεσμικών αναχωμάτων στην άνοδο της Ακροδεξιάς θεσπίζοντας μέτρα αποκλεισμού της από δρύγανα τοπικής και εθνικής αντιπροσώπευσης (δημοτικά ή νομαρχιακά συμβούλια, κοινοβούλιο, γερουσία) και επικαλούμενη πάγια την ανάγκη συσπείρωσης του «συνταγματικού τόξου» ενάντια στις δυνάμεις της αντίδρασης. Επιχείρησε να εξουδετερώσει ή να αναμορφώσει διά της ενσωμάτωσης μια ισχυρή κοινωνική και πολιτική τάση – την οποία αρέσκεται ακόμα να χαρακτηρίζει ως πολιτειακό «ατύχημα» ή «παρέκκλιση» – δαιμονοποιώντας στελέχη και ψηφοφόρους της Ακροδεξιάς αλλά υιοθετώντας ταυτόχρονα τον πολιτικό της λόγο και πρόγραμμα. Άφησε έτσι το Εθνικό Μέτωπο (EM) ανενόχλητο να οικοδομήσει από τη μία ένα «αντισυστημικό» προφίλ βασισμένο στο ιδεολόγημα του «όλοι (πολιτικοί, κράτος και ΜΜΕ) εναντίον μας, όλοι ίδιοι» – το οποίο μεταξύ άλλων κατέστησε τα στελέχη του απρόσβλητα από οποιονδήποτε αντίκτυπο θα μπορούσαν να έχουν επάνω τους τα πολυάριθμα οικονομικά και διοικητικά σκάνδαλα στα οποία εμπλέκονται – και, από την άλλη, ένα συνεκτικό αφήγημα το οποίο συναρθρώνει ξενοφοβία, φυλετικό και κοινωνικό

ρατσισμό, έντονη εθνικιστική, αντι-ελίτ και αντι-ΕΕ ρητορεία.

Στα μάτια των ψηφοφόρων του EM, ελάχιστη σημασία έχει το αμιγώς νεοφιλελεύθερο πρόγραμμά του, η υπερψηφιστή δύλων ανεξιαρέως των αντιλαϊκών μέτρων από τους αιρετούς του ή ακόμα ότι 30% των πρόσφατα εκλεγμένων αντιπροσώπων του στην τοπική αυτοδιοίκηση έχουν ήδη παραιτηθεί καταγγέλοντας αντιδημοκρατικές εσωκομματικές μεθοδεύσεις. Αυτό που προέχει είναι η έκφραση μιας βαθιάς και αδιαμεσολάβητης οργής και αντίθεσης σε ό,τι κατονομάζεται ως «ξένοι», «σύστημα», «άνωθεν κέντρα αποφάσεων», «σκοτεινά συμφέροντα», «τεχνοκράτες των Βρυξελλών», κ.λπ. Ο εθνολαϊκισμός της Λεπέν αποτυπώνεται σε δεσμεύσεις για αποκατάσταση του συνταξιοδοτικού στα 60 χρόνια, προστασία των θέσεων εργασίας των γηγενών, σύγκρουση με την ΕΕ, έξodo από το ευρώ. Κερδίζει δε διαρκώς έδιναφος, όχι πια μόνο στα χειμαζόμενα λαϊκά και μικροαστικά στρώματα αλλά και σε σημαντική μερίδα μικρομεσαίων επιχειρηματιών και ένα μέρος του μεγάλου κεφαλαίου που ανακαλύπτει ότι τα συμφέροντά του δεν είναι διόλου ασύμβατα με μια ενδεχόμενη εκλογική νίκη του EM.

Σε συνηθισμένες συνθήκες δικομματισμού και κυβερνητικής εναλλαγής χωρίς εναλλακτική, το κόμμα της Δεξιάς θα εισέφερε την αναμενόμενη απάντηση. Εντούτοις, η επιλογή του Φιγιόν με γνώμονα αφενός το προφίλ ενός «κυρίου καθαρά χέρια» και, αφετέρου, ενός ακραίου φιλελεύθερου οικονομικού, πολιτικού και κοινωνικού προγράμματος αποδείχθηκε γρήγορα αναντίστοιχη των προσδοκιών. Τα διαδοχικά σκάνδαλα που τον βαρύνουν στέρησαν τη Δεξιά από το «ηθικό» της πλεονέκτημα. Από την άλλη, αν η επιλογή

Αμόν από το Σοσιαλιστικό κόμμα (ΣΚ) σηματοδότησε μια εσωκομματική μετατόπιση σε μια «παλιά καλή σοσιαλδημοκρατία» ικανή να το περισώσει από την εκλογική καταβαράθρωση, να του εξασφαλίσει μια αξιοπρεπή ήπτα και, χάρη στη συνεργασία του με τους Πράσινους, να ανακόψει την άνοδο του Μελανσόν στα αριστερά του, η αρχή της πραγματικότητας εμφανίζεται πολύ πιο αμελικτή. Σε πείσμα κάθε κομματικής πειθαρχίας, αλλά με περίσσευμα ιδεολογικής συνέπειας, πλήθος ηγετικών στελεχών του ΣΚ σπεύδουν να στηρίξουν Μακρόν, όπως άλλωστε κάνει κάθε συνεπής νεοφιλελεύθερος εκσυγχρονιστής, συμπεριλαμβανομένων κάποιων ιστορικών στελεχών της Δεξιάς, της Κεντροδεξιάς, αλλά και του ΚΚΓ!

Ενσάρκωση του φερέλπιδος νέου που μπορεί να βρίσκεται στην καρδιά της εξουσίας χωρίς να ανίκει σε ένα κόμμα, και να διαχειρίζεται το πολιτικό του προφίλ σαν πολλά υποσχόμενη νεοφυής εταιρεία, ο Μακρόν έχει διατελέσει διευθυντής τράπεζας επενδύσεων, αναπληρωτής γενικός γραμματέας του προεδρικού μεγάρου και υπουργός Οικονομίας, Βιομηχανίας και Ψηφιακών Δικτύων, ενώ ο κοινωνικός του περίγυρος βρίθει μεγαλοεπιχειρηματών, κατόχων ή/και υψηλόβαθμων στελεχών του μιντιακού κατεστημένου, χωρίς να στερείται γνωστών προσωπικοτήτων από το χώρο των γραμμάτων και των τεχνών (sic). Στον κόσμο της εργασίας είναι γνωστός από το «νόμο Μακρόν», πρώτη πράξη των αντιμεταρρυθμίσεων επί των εργασιακών και πρώτο νόμο που επικυρώθηκε με τη διαδικασία του κατεπειγοντος χωρίς συζήτηση στη Βουλή. Σημαντικές συμβολές του πρώην υπουργού στην κατεύθυνση της πλήρους ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων περιλαμβάνονται και στον περσινό «νόμο Ελ Κομρί».

Ο ίδιος δηλώνει σοσιαλφιλελεύθερος, και σε αντίθεση με πρότερους εκπροσώπους του «κεντρώου χώρου», επιμένει πως είναι «και αριστερός και δεξιός». Κατά τούτο, ίσως να είναι και ο πρώτος πολιτικός που θα διεκδικήσει με κάθε ειλικρίνεια την εκπροσώπηση του «ακραίου κέντρου», για να καρπώθει κατ' αρχάς τη «χρήσιμη ψήφο» ενάντια στη Λεπέν και να αναλάβει στη συνέχεια να ηγηθεί ενός πλατιού φιλοευρωπαϊκού εκσυγχρονιστικού χώρου, απενοχοποιημένα νεοφιλελεύθερου και μεταδημοκρατικού, καθότι απενδεδυμένου από κάθε έννοια συλλογικότητας, είτε αυτή συνδέεται με τη μορφή κόμματος είτε με διαδικασίες κοινής διαβούλευσης, συλλογικής λήψης αποφάσεων και ανάληψης πολιτικών ευθυνών.

Πάνος Αγγελόπουλος

Οδεύοντας προς το δημοψήφισμα

Η κοινωνία και η πολιτική στην Τουρκία ζουν μια από τις μεγαλύτερες ρήξεις της ιστορίας τους. Το AKP (Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης) και ο αδιαφιλονίκητος ηγέτης του, ο Ερντογάν, συνεχίζουν μια πορεία που ολοένα σκληραίνει και παγιώνει την εξουσία τους. Μέχρι στιγμής δεν έχει κάνει την εμφάνισή της καμιά εστία αντιπολίτευσης που θα μπορούσε να αναχαιτίσει αυτή την πορεία.

Η περίοδος της «νομιμοποίησης»

Την περίοδο που θα μπορούσαμε να προσδιορίσουμε ως πρώτη περίοδο του, το AKP ακολούθησε έναν τρόπο πολιτικής που χαρακτηρίζεται από την «αναζήτηση νομιμοποίησης». Την περίοδο αυτή, ο ένας και μοναδικός τρόπος διατήρησης της ακόμη εύθραυστης εξουσίας ήταν να κινείται παίρνοντας την «έγκριση» και την «συγκατάθεση» τόσο της εσωτερικής όσο και της διεθνούς κοινής γνώμης. Ως εκ τούτου δημιουργήθηκαν συνδυασμοί «ανοιγμάτων» μέσα στα οποία πολλοί και διαφορετικοί παράγοντες-παίκτες μπορούσαν να συνυπάρχουν συμβιβαστικά. Καθοριστική στρατηγική ρητορεία της περιόδου ήταν ο αγώνας «κατά της κηδεμονίας». Η εξουσία, που διεξήγαγε αγώνα κατά της στρατιωτικής κηδεμονίας, «αναγνώριζε» ομάδες όπως οι Κούρδοι, οι Ρομά, οι Αλεβίτες, που θεωρούνταν κοινωνικά προβλήματα και εξασφάλιζε τη συζήτηση αυτών των προβλημάτων. Το σημαντικό ωστόσο μειονέκτημα αυτής της περιόδου των «δημοκρατικών ανοιγμάτων» ήταν, όπως φάνηκε εκ των υστέρων, ότι τα προβλήματα απλώς συζητούνταν και με την πάροδο του χρόνου γινόταν φανερό ότι ήταν αδύνατο να βρεθεί λύση σε αυτά χωρίς την ύπαρξη πραγματικών δημοκρατικών λειτουργιών. Επομένως τα «ανοιγμάτα» μετατρέπονταν σε σαθρές διαδικασίες όπου γινόταν μεν «συζήτηση», αλλά στην πραγματικότητα η εξουσία δεν άκουγε τους συνομιλητές της, δι τον ανέλεγαν, και εντέλει είκανε το δικό της.

Οι διαδικασίες αυτές, ακόμα και αν ήταν σαθρές και πεπερασμένες, ακόμα και αν δεν ήταν παρά μόνο λόγια, τα προβλήματα –το Κουρδικό, για παράδειγμα– ήταν σε τέτοιο βαθμό αποκηρυγμένα ώστε η συζήτησή τους και μόνο δημιουργούσε στην κοινή γνώμη και στην κοινωνία μια μεγάλη εκτόνωση και ελπίδα. Την ίδια περίοδο πολλοί διανούμενοι λειτουργησαν ως σπίτιργμα της εξουσίας ώστε αυτή να δημιουργίσει ελπίδα και να αποκτήσει νομιμοπόιηση στο πλαίσιο των ανοιγμάτων. Κατά την εν λόγω περίοδο, η εξουσία κατάφερε επίσης στο πλαίσιο των ανοιγμάτων να διασπάσει κάθε δυνάμει εστία αντιπολίτευσης εναντίον της. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 η Αριστερά είχε ένα δικό της δημόσιο χώρο, όπου μπορούσε να

πραγματοποιεί τις δικές της ζωηρές και πραγματικές συζητήσεις. Το 2010 η συζήτηση ναι/όχι και αποχή σχετικά με το δημοψήφισμα για την τροποποίηση του συντάγματος, σχεδόν κονιορτοποίησε και εξαφάνισε αυτόν το χώρο. Η στρατηγική ρητορεία του AKP, καταφέρνοντας να διασπάσει και αυτόν το χώρο, πέτυχε να στερήσει για αρκετά μεγάλο διάστημα από τους πρωταγωνιστές του τη δυνατότητα να δρουν μαζί.

Η κρίση «νομιμοποίησης»

Το καλοκαίρι του 2013 η απόπειρα να αναγερθεί εμπορικό κέντρο στο Πάρκο Γκεζί, που έμελλε να γίνει περίπου ένα σύμβολο της πολιτικής και της νεοφιλελεύθερης λεηλασίας που είχε εγκαθίδρυσε το AKP, πυροδότησε μια ανέλιπτη εξέγερση. Η νομιμοποίηση της εξουσίας, που έμοιαζε ασάλευτη, σχεδόν ξεθεμελιώνόταν. Η εξουσία, που δεν είχε υπολογίσει μια τέτοια εξέγερση, αλαζονική και μεθυσμένη από την πολιτική επιτυχία, αμφιταλαντεύτηκε για λίγο. Όμως η απάντηση της δεν ήταν άργησε και ήταν σκληρή. Οι «ηρωικοί αστυνόμοι» της κυβέρνησης AKP δεν δίσταζαν να πυροβολούν τους διαδηλωτές στη μέση του δρόμου. Η εξέγερση του Γκεζί έσβησε, αφήνοντας πίσω της για ένα διάστημα ζωηρές κοινωνικές συζητήσεις και βραχύβια κινήματα. Ωστόσο, το βάζο είχε σπάσει και, μετά την εξέγερση του Γκεζί, η αθέατη για την κοινή γνώμη σύμγκρουση μέσα στο μπλοκ εξουσίας έγινε ακόμα πιο έντονη και, το πιο σημαντικό, κατέστη ορατή. Οι έρευνες για τη διαφθορά (17.12.2013) άγγιξαν ευθύς εξαρχής υπουργούς της κυβέρνησης, αφηγόταν όμως να εννοηθεί ότι εν τέλει θα εκτείνονταν στον τότε πρωθυπουργό Ερντογάν. Από την πτέρυγα που αποτελούσε το κύριο μπλοκ εξουσίας, αυτό έγινε αντιληπτό ως μια επιχείρηση της πτέρυγας Φετουλάχ Γκιουλέν. Την περίοδο που ο «αγώνας κατά της κηδεμονίας» αποτελούσε στρατηγική ρητορεία, η διαμάχη ανάμεσα στο κύριο σώμα του AKP με το κίνημα Γκιουλέν, που αποτελούσε την κύρια πηγή των στελεχών που χρειαζόταν το AKP για να κρατήσει την εξουσία, είχε αποκαλυφθεί και νωρίτερα με διάφορες αφορμές, όπως λόγου χάρη το διορισμό του διοικητή των μυστικών υπηρε-

σιών (MIT), αλλά η διαμάχη ήταν τώρα για πρώτη φορά τόσο ανοιχτή.

Τα άλλα σημαντικά ζητήματα που καθόρισαν αυτή την περίοδο ήταν η εξωτερική πολιτική και το Κουρδικό. Το AKP, που είχε έρθει στην εξουσία υποσχόμενο μηδέν προβλήματα με τις γειτονικές χώρες, έπαιρνε δρόμο προς μια κατάσταση όπου ήταν σε διένεξη σχεδόν με όλους τους γείτονες. Σκεπτόμενη ότι δεν θα καταφέρει να πάρει μέρος στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων επειδή καθυστερούσε να παρέμβει σε άλλα πεδία στην περιοχή, η κυβέρνηση του AKP προσπάθησε να παρέμβει με μεγάλη ταχύτητα στην κρίση στη Συρία. Έκανε τους λογαριασμούς της πάνω στην υπόθεση ότι το καθεστώς Άσαντ θα ανατραπεί σε μικρό χρονικό διάστημα. Η υπόθεση αυτή όχι μόνο κατέρρευσε, αλλά εντέλει συνέβη ότι πιο ανεπιθύμητο από την άποψη της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής: Μια νόμιμη κουρδική παρουσία εγκαταστάθηκε κατά μήκος της μακριάς τουρκικής μεθορίου με τη Συρία. Η πολιορκία του Κομπάνε από το ISIS, η βούθεια που παρέιχε η Τουρκία στο ISIS, η άρνηση της Τουρκίας να επιτρέψει τη μεταφορά των απαράιτητων όπλων και πολεμοφοδίων στο Κομπάνε πυροδότησαν ένα μεγάλο κύμα διαδηλώσεων μέσα στην Τουρκία το φθινόπωρο του 2014. Στις διαδηλώσεις αυτές, που κράτησαν 4-5 μέρες το Σεπτέμβριο σε μεγάλες πόλεις της Τουρκίας με πρώτες τις κουρδικές πόλεις, δολοφονήθηκαν από τις δυνάμεις ασφαλείας περίπου 50 διαδηλωτές.

Αφενός η σύγκρουση και οι διενέξεις ανάμεσα στις πτέρυγες του μπλοκ της εξουσίας, αφετέρου οι ενδείξεις για το αδιέξοδο στο οποίο οδηγούταν η λύση του Κουρδικού μετά την εξέγερση του Κομπάνε, –ας σημειωθεί εδώ ότι η λύση της εξουσίας ήταν να γονατίσει το κουρδικό κίνημα– είχαν αποτέλεσμα η εξουσία να επιλέξει για άλλη μια φορά τη σκλήρυνση της στάσης της. Με το νέο νόμο για την εσωτερική ασφάλεια αυξήθηκαν και πάλι οι δικαιοδοσίες της αστυνομίας και της στρατοχωροφυλακής. Οδεύοντας προς τις εκλογές του Ιουνίου 2015, η ισχύς της εξουσίας φαινόταν να συρρικνώνεται, ενώ οι τριγμοί τόσο στην εσωτερική της όσο και ανάμεσα στις πτέρυγες του μπλοκ της εξουσίας φαίνονταν να είχαν φτάσει σε αποκορύφωμα. Δεν είχε πλέον τον τρόπο να αποσπάσει νομιμότητα και συναίνεση με έναν ηγεμονικό λόγο.

Συνεπώς, επέλεξε να κινηθεί με την πιο θεμελιώδη τάση της τουρκικής Δεξιάς, την πιο θεμελιώδη τάση του τουρκικού κράτους: Να επαναφέρει την τάξη και την ασφάλεια μέσω της αποκήρυξης και της εξολόθρευσης των Κούρδων. Οι συμμαχίες που συνάφθηκαν με υπολείμματα του παλαιού βαθέος κράτους

στην Τουρκία: μια αξιολόγηση

έφεραν ξανά πίσω στην Τουρκία επεμβάσεις όπως οι βομβαρδισμοί, οι ομαδικές δολοφονίες και οι εκτελέσεις. Ωστόσο, οι επεμβάσεις αυτές δεν άρκεσαν για να αλλάξουν το αποτέλεσμα των εκλογών του Ιουνίου. Η νομιμοποίηση που είχε κερδίσει η κουρδική πολιτική στην κοινή γνώμη στο δυτικό κομμάτι της χώρας στέφθηκε με το ξεπέρασμα του εκλογικού ορίου του 10%.

Ο ανοιχτός αυταρχισμός

Όμως το τίμημα αυτής της σύντομης ανοιξης υπήρξε βαρύ. Η εξουσία, που δεν είχε πάρει αυτό που ζητούσε, έβαλε μπρος να επαναλάβει τις εκλογές την 1^η Νοεμβρίου 2015. Το διάστημα μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου δεν ήταν παρά άλλη μια επανάληψη του αιματηρού πολέμου εναντίον των Κούρδων. Η φιλολογία περί «μαρτύρων του ιερού πολέμου», που είχε εγκαταειφθεί πολλά χρόνια πριν, μπήκε ξανά στην ημερησία διάταξη. Η αντίδραση των οικογενειών των μαρτύρων εναντίον της κυβέρνησης, αν και ήταν αξιωματικοί και αστυνομικοί, υπήρξε το κύριο θέμα των ημερών. Ισως για πρώτη φορά στην τουρκική κοινή γνώμη, οι οικογένειες των μαρτύρων κραύγαζαν ότι τα παιδιά και οι άντρες τους είχαν πεθάνει μάταια σε έναν πόλεμο που τον είχε ξεκινήσει η κυβέρνηση. Οι αντιδράσεις αυτές σύντομα καταπνίγηκαν. Μερικές οικογένειες στάλθηκαν στον ανακριτή, άλλες απειλήθηκαν. Η κοινή γνώμη ξέχασε σύντομα τις αντιδράσεις αυτές και επέστρεψε αναγκαστικά στην πολεμοκαπηλία μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, που έχουν πλέον καταντήσει απλά εργαλεία στα χέρια της εξουσίας. Τα κόμματα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, το Λαϊκό Ρεπουμπλικανικό (CHP) και το Εθνικιστικής Δράσης (MHP), συμμετείχαν ολόψυχα στην κούρσα του ποιος θα αποδειχτεί ο πιο εθνικιστής. Την ώρα που κουρδικές πόλεις γκρεμίζονταν και οι κάτοικοι τους καίγονταν, όχι μόνο δεν είχε απομείνει ούτε ίχνος από το «κουρδικό ανοιγμα» και τη «διαδικασία ειρήνης», αλλά τα λιντσαρίσματα και οι έφοδοι σε γραφεία του HDP τέθηκαν σε εφαρμογή στις δυτικές περιοχές.

Η προεκλογική εκστρατεία που ξεκίνησε και προχωρούσε με τον εκβιασμό «η οικονομική σταθερότητα θα τελειώσει, αν πέσει το AKP από την εξουσία συνεχίστηκε με την παρεμπόδιση κάθε πολιτικής δουλειάς του HDP στις δυτικές περιοχές, όπου επίσης κηρύχτηκαν αποδιοπομπαίοι τράγοι όλοι οι κύκλοι που είχαν οποιαδήποτε σχέση μαζί του. Έτσι, δεν κατάφεραν μεν να πέσει το HDP

κάτω από το εκλογικό όριο του 10%, αλλά εξασφαλίστηκε η μείωση του ποσοστού του. Το AKP κέρδισε τις εθνικιστικές ψήφους και ξαναπήρε την εξουσία. Τώρα πλέον η εξουσία που αναζητούσε νομιμοποίηση και συναίνεση είχε εξαφανιστεί, τα ανοίγματα και η δημοκρατικότητα εξανεμιστεί και τη θέση της είχε πάρει μια εξουσία που προσπαθούσε να παγώσει τη βάση της γύρω από το μύθο της «Νέας Τουρκίας». Αν γ' αυτό ήταν ανάγκη να δημιουργείται συνεχώς μια πόλωση, ο τρόπος ήταν η χρήση βίας πάνω στους «άλλους».

Το μεγαλύτερο μερίδιο από τη βία αυτή το πήραν οι Κούρδοι. Σχεδόν καμιά αντίδραση δεν προβλήθηκε ενάντια στην αυξανόμενη βία μετά τις εκλογές του Ιουνίου από την κοινή γνώμη των δυτικών περιοχών, που φαινόταν να είχε πειστεί για την ανάγκη της «διαδικασίας ειρήνης» όσο οι συζητήσεις γι' αυτήν διαρκούσαν. Εξαίρεση αποτέλεσε η πλατφόρμα Ακαδημαϊκοί για την Ειρήνη, που με τη διακίρυξη της «Δεν θα συμμετάσχουμε σ' αυτό το έγκλημα» δάσκησε κριτική στην πολιτική πολέμου και βίας της κυβέρνησης εναντίον των Κούρδων. Η σφραγίδα αντίδρασης του Ερντογάν είχε αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των ακαδημαϊκών που υπέγραψαν τη διακίρυξη. Έτσι, οι Ακαδημαϊκοί για την Ειρήνη υπήρξε η μόνη κίνηση στις δυτικές περιοχές που βγήκε ανοιχτά στην κοινή γνώμη και εναντίωθηκε στο βρόδικο πόλεμο εναντίον των Κούρδων και δεν υποχώρησε παρά τις πιέσεις.

Στο σημείο που βρίσκονται τα πράγματα σήμερα ο μόνος δρόμος για να μπορέσει το AKP να διατηρήσει την εξουσία του ήταν να παγώσει και να συγκεντρώσει γύρω του την υπάρχουσα συντηρητική βάση. Να κάνει δηλαδή μια αμυντική κίνηση. Όρος για να πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο ήταν να αναζωπυρωθούν οι φόβοι αυτής της μερίδας της κοινωνίας. Τέθηκαν σε κυκλοφορία οι παλιότεροι των φόβων του τουρκικού εθνικισμού: «θα υποσταλεί η σημαία, θα πάψει να ακούγεται από τον μιναρέ της πρόσκληση σε προσευχή, θα χαθούν η χώρα, η πίστη και η θρησκεία».

Η πόλωση βαθαίνει

Στο πλαίσιο αυτό, η απόπειρα πραξικοπήματος της 15^{ης} Ιουλίου ήταν μια ανέλπιστη ευκαιρία. Χάρη στην απόπειρα η κατάσταση έκτακτης ανάγκης που ήδη επικρατούσε έγινε κανονικότητα. Η εξωτερική πολιτική εξακολουθεί να αποτελεί μέσο για τη διαμόρφωση της εσωτερικής πολιτικής και η Συρία συνεχίζει να είναι στο πλαίσιο αυτό πιο σημαντικό πεδίο. Στη Συρία η τουρκική

εξωτερική πολιτική έκανε μια απότομη στροφή από την «απαίτηση αλλαγής του καθεστώτος» στον «αγώνα κατά της τρομοκρατίας», αλλά εξακολουθεί να εμμένει στο σκοπό της να εξουδετερώσει τις Μονάδες Προστασίας του Λαού (YPG) και τις Μονάδες Προστασίας Γυναικών (YPJ), που είναι οι ενεργές δυνάμεις στον αγώνα κατά του ISIS. Το μεγάλο πλεονέκτημα του πολέμου στη Συρία για την κυβέρνηση είναι ότι με την πολιτική της «σταθερότητας μέσα στην αστάθεια» μπορεί να ασκεί ακραίες πιέσεις πάνω σε κοινωνικές ομάδες στο εσωτερικό μέσω του κόμματος εξουσίας καθιστώντας πραγματοποίησμο το προεδρικό μοντέλο του αδιαφιλονίκητου νγέτη του.

Στη Συρία, παρ' όλα αυτά, η κυβέρνηση χειραγωγώντας τις διεθνείς και τοπικές ισορροπίες καλύτερα απ' ότι στο παρελθόν, έκανε ένα επιτυχημένο βήμα. Και κατέλαβε την Άλ Μπαμπ. Ωστόσο, δεν φαίνεται να έχει καμιά πιθανότητα ούτε να κάμψει τους Κούρδους της Ροζάβα ούτε να αναλάβει ενεργό ρόλο στην περιοχή. Εξάλλου, κύριο κίνητρο τους αυτή τη στιγμή, όπως ανέφερα και παραπάνω, είναι η οικοδόμηση του αυταρχικού δεξιού συστήματος που αναδύεται σε πολλές περιοχές του κόσμου: του καθεστώτος του ενός ανδρός. Αυτή ακριβώς είναι και η ιδιαιτερότητα του δημοψηφίσματος για την τροποποίηση του συντάγματος που θα γίνει τον Απρίλιο. Ο Ερντογάν θέλει με την τροποποίηση αυτή να θέσει σε κανονικό συνταγματικό πλαίσιο το ντε φάκτο αυταρχικό φασιστοειδές καθεστώς που εφαρμόζει υπό έκτακτες συνθήκες. Όμως στο θέμα αυτό, ίσως όχι ανοιχτά και ξεκάθαρα, φαίνεται πως υπάρχει μια απροθυμία ακόμα και ανάμεσα στους οπαδούς του. Από την άλλη πλευρά, το απέναντί του μπλοκ στο δημοψήφισμα, από τους Κούρδους ως τους λαϊκιστές του CHP, είναι πολυδιασπασμένο. Βασικό κίνητρο τους είναι η αντίθεση στον Ερντογάν και το καθεστώς του ενός που θέλει να εγκαθιδρύσει. Η χώρα τώρα, λίγο πριν το δημοψήφισμα, είναι χωρισμένη στα δύο.

Αν υπερτερήσει το «ναι» θα ξεκινήσει η καταπιεστική διαδικασία εγκαθίδρυσης ενός νέου καθεστώτος και η διαδικασία αυτή θα είναι συγκρουσιακή. Σε περίπτωση που υπερτερήσει το «όχι», ο Ερντογάν, αν και θα έχει χάσει, θα θελήσει να εφαρμόσει ντε φάκτο αυτά που θέλει κάτω από συνθήκες κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Συγκρουσιακή θα είναι και αυτή η περίοδος. Θέλω να πω ότι η Τουρκία βρίσκεται στο κατώφλι μιας πολύ πιο συγκρουσιακής πορείας απ' ότι εξέθεσε εδώ. Το δημοψήφισμα απλώς θα καθορίσει πώς και κάτω από ποιες συνθήκες θα πραγματοποιηθεί αυτή η συγκρουση.

Μπιλγκέ Σετσκίν Τσετίνκαγια

Οιεθνή

Κάναμε πολλές διαδρομές και πολλά πισωγυρίσματα αγγίζοντας πάντα τα όρια του συστήματος, της αγάπης, του πάθους για να αλλάξουμε τον κόσμο, όμως είναι ελάχιστες οι φορές που συναντηθήκαμε με μια αρχέγονη αλληλεγγύη όπως αυτή που γεννήθηκε όταν μας συλλάβανε στην Ηγουμενίτσα ενώ προσπαθούσαμε να περάσουμε τα σύνορα μαζί με οκτώ πρόσφυγες.

Η αλληλεγγύη είναι πάντα αμοιβαία. Μετά τη σύλληψη, η αλληλεγγύη που είχαμε προσφέρει κάνει μια πλήρη στροφή, μέσα σε μόλις δύο ώρες, και οι πρόσφυγες που απελευθερώνονται προσφέρουν σ' εμάς την αλληλεγγύη τους εκφράζοντας την επιθυμία να παραμείνουν μαζί μας, κίνηση γεμάτη αγάπη και συντροφικότητα. Δύο ευρωπαίοι αλληλεγγύοι στηρίζονται από τους αλληλεγγυους πρόσφυγες.

Αλληλεγγύη είναι η χωρίς όρους υπεράσπιση σε καταστάσεις κοινής στρατευσης. Μετά τη σύλληψη ζήσαμε δυσάρεστες καταστάσεις, όμως η στήριξη που νιώσαμε στην Ηγουμενίτσα υπήρξε καθοριστική για να μετατρέψει τη θλίψη σε ικανοποίηση. Η αποφασιστική παρουσία της δικηγόρου από την πρώτη μέρα, η υποδοχή των αλληλεγγυών έξω από το δικαστικό μέγαρο, η αγάπη των προσφύγων και κυρίως η συνεισφορά των «compass» του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα μας έκαναν να νιώσουμε πως δεν ήμασταν μόνοι. Και αυτή είναι η πρώτη νίκη οποιασδήποτε μάχης: να μην μένεις μόνος.

Η αλληλεγγύη συμβαδίζει με αλυσιδωτούς συναισθηματικούς δεσμούς. Το City Plaza αποτελεί το παράδειγμα αλληλεγγύης των συναισθηματικών δεσμών. Ήπιοδοχή που μας επιφύλαξαν μετά τη σύλληψη εκείνο το βράδυ της 31^{ης} του Δεκέμβρη, υπήρξε οντολογική. Είναι η στιγμή που αξίζει τον κόπο να λέγεσαι άνθρωπος.

Αλληλεγγύη: η πολιτική στις καλύτερες στιγμές της. Η στάση των οργανώσεων της ελληνικής Αριστεράς στην προσπάθεια να ξεπέρασουν τις διαφορές τους υπέρ της αλληλεγγύης αποτελεί σημαντικό δείγμα του πώς οικοδομείται ο διεθνισμός.

Το δικαίωμα στην ανυπακοή για την αλληλεγγύη. Είμαστε στην πλευρά των «από κάτω», αλληλέγγυοι με τους πρόσφυγες, και αυτή η συνθήκη καθορίζει την οπτική μας για τον ελεύθερο κόσμο: αλληλεγγύη που μετατρέπεται σε ανυπακοή ενάντια στις κυβερνήσεις μας από τη στιγμή που δεν τηρούν ούτε στο ελάχιστο τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αλληλεγγύη στην αλληλεγγύη. Γίναμε αποδέκτες πληθώρας εκφράσεων αλληλεγ-

Μια χώρα που

γύης λόγω της αλληλεγγύης μας στους πρόσφυγες. Εκατοντάδες τηλεφωνήματα, συνεντεύξεις, ομιλίες. Στα στέκια, στους δρόμους, στις ταβέρνες όλος ο κόσμος μάς επαναλαμβάνει το ίδιο: Ευχαριστούμε που αντιπροσωπεύετε τον αγώνα ενάντια στην καταιχύνη της Ευρώπης.

Μια αργή εξολόθρευση που μπορεί να συγκριθεί με τις πιο σκοτεινές σελίδες στην ιστορία της ανθρωπότητας –η μεγαλύτερη έξοδος μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο–

Μέτο Γιοβανόφσκι 1928 - 2016

Ο φίλος και για πολλά χρόνια συνεργάτης μας για τη φιλία των λαών Ελλάδας – Δημοκρατίας της Μακεδονίας απεβίωσε τα Χριστούγεννα του 2016, πλήρης ημερών.

Τον γνωρίσαμε στους αντιεθνικιστικούς αγώνες που οργανώσαμε από το 1992 και μετά, στην προσπάθεια μας να εκφέρουμε τη φωνή της λογικής, της φιλίας των λαών και του διεθνισμού απέναντι στην αντιμακεδονική υστερία και στα συλλαλητήρια των εκατοντάδων χιλιάδων που οργανώθηκαν από ένα θρησκευτικοπολιτικό βαθύ κράτος ή βαθύ παρακράτος το 1992. Υπήρξε πρόεδρος της «Επιτροπής πολιτών για το διάλογο και την κατανόηση ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Δημοκρατία της Μακεδονίας», με την οποία συναντηθήκαμε πολλές φορές στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα Σκόπια, με την Αντιπολεμική Αντιεθνι-

κιστική Συσπείρωση που φτιάχαμε κι εμείς με αφορμή το σοβινιστικό παραλήρημα που είχε εξελιχθεί την εποχή εκείνη. Στις συναντήσεις αυτές είχαν πάρει μέρος πολλές ακόμα οργανώσεις από την Ελλάδα και τη Δημοκρατία της Μακεδονίας αλλά και από άλλες Δημοκρατίες της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Επίσης, υπήρξε πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ελσίνκι για τη χώρα του, και στη συνέχεια επίτιμος πρόεδρος.

Σε ένα από τα ταξίδια του με το τρένο, τον χτύπησαν υπάλληλοι του τρένου στα σύνορα, παρότι ήταν ήδη ηλικιωμένος, επειδή είχε διαβατήριο της χώρας του.

Τα χρόνια πέρασαν, ο εθνικισμός μπήκε σε δεύτερο πλάνο, έτσι το 2000 συνεργαστήκαμε για την απελευθέρωση μιας Ρουμάνας που ήταν φυλακισμένη σε πορνείο

της περιοχής Στρούγκα της Δημοκρατίας, ενώ κάναμε και άλλες δράσεις για τα πιο «σύγχρονα» πλέον, δυστυχώς, θέματα.

Γεννήθηκε το 1928 στην περιοχή της Πρέσπας στο χωριό Βραχίνο. Δημοσιογράφος για πολλά χρόνια, διευθυντής εκδοτικών οίκων, γραμματέας της Ενωσης Συγγραφέων, αρχισυντάκτης λογοτεχνικών περιοδικών. Συγγραφέας 16 βιβλίων με μεταφράσεις στα σλοβένικα, κροατικά, ρουμανικά, αγγλικά και άλλες 17 γλώσσες. Μεταφραστής μυθιστορημάτων και ποίησης από τα αγγλικά, ρωσικά, σερβοκροατικά και βουλγαρικά.

Στην Ελλάδα έχει εκδοθεί το βιβλίο του *To αυτοπορτραίτο του θανάτου από τις εκδόσεις Παρατηρητής* το 1977.

Σ.Β.

ονομάζεται αλληλεγγύη

εξελίσσεται μπροστά στα μάτια μας. Εάν δεν αγωνιστούμε ενάντια σ' αυτή τη βαρβαρότητα ο κόσμος θα γίνει πεδίο ανισοτήτων, ζόφου και βίας, ένας κόσμος χωρίς καρδιά.

Όμως, πως φτάσαμε ως εδώ;

Ο καπιταλισμός και η νεοφιλελεύθερη ιδεολογία του έχουν σημειώσει μια νίκη – προς το παρόν – και ανάμεσα στις πολλαπλές ταξικές εκφράσεις της που επιδιώκουν να μας επιβάλουν είναι ότι ένα μέρος του κόσμου δεν υπάρχει. Είναι ανύπαρκτο, όμως, κι εδώ είναι το παράδοξο, θέλει να υπάρξει. Ένα νομαδικό προλεταριάτο χώνεται αργά αργά στα σπλάχνα της Δύσης μέσα από ένα σιωπηλό και άνισο αγώνα που εξελίσσεται καθημερινά στα σύνορα. Γλιστρούν κρυφά στις υποβαθμισμένες ζώνες των πόλεων δημιουργώντας στις περιφέρειες τις γειτονίες των νέων απόβλητων και περιθωριοποιημένων.

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αντί να επιλύσουν τις αιτίες υιοθετούν ως στρατηγική την τροφοδότηση του φόβου και του μίσους – από τη μια πλευρά, μας τρομοκρατούν ωθώντας μας να πιστέψουμε ότι η κατάσταση αντιμετωπίζεται μόνο με περισσότερη ασφάλεια και, από την άλλη, μας δημιουργούν τάσεις να περάσουμε στη δική τους πλευρά. Μια πλευρά που για τους παρίες φαντάζει ελκυστική και ταυτόχρονα αλαζονική. Όταν στο τοπίο υπεισέρχονται η απληστία και ο νεωτερισμός, όταν δεν υπάρχει χώρος για την ελπίδα ή όταν από παντού εισπράττουν υποτίμηση και απαξίωση, η απογοήτευση

μετατρέπεται σε εξέγερση – ακόμα και αν δεν εντάσσεται στο πλαίσιο της δικής μας οπτικής.

Η τιμωρητική επιθυμία σε συνδυασμό με την απογοήτευση αποτελεί τη γέννηση ή την αφορμή για την επιστροφή στον φονταμενταλισμό, τον ηρωισμό και την ικανοποίηση που γεννιέται με την πρόκληση κακού στη Δύση, πολλών ατόμων που αγκαλιάζουν τον αποκαλούμενο τζιχαντισμό. Το θέαμα της βαρβαρότητάς του συντονίζεται περισσότερο με την ταπείνωση παρά με τη θρησκεία. Όμως, η βαρβαρότητα δεν αποτελεί συνώνυμο του αποκαλούμενου τζιχαντισμού. Η Δύση σκοτώνει με βαρβαρότητα, με τρόπο άμεσο μέσω των πολέμων και έμμεσο μέσω της πείνας, σε αναλογία πολύ μεγαλύτερη. Αντιλαμβάνεται ένα μέρος της ανθρωπότητας ως ανθρώπινα όντα πολύ περισσότερο από κάποια άλλα – ένας νεκρός εδώ είναι καταστροφή, εκατόντερο εκεί είναι κάτι φυσιολογικό.

Στη Δύση, εν τω μεταξύ, ο σύγχρονος φασισμός αναγεννιέται χωρίζοντας τον κόσμο σε αναλώσιμους και απαραίτητους. Δεδομένης της υψηλής γεννητικότητας που σημειώνεται στον πλανήτη, ψιθυρίζουν μέσα από τα δόντια τους ότι είναι μέχρι και οικολογικός ο αποκλεισμός των αναλώσιμων. Η υψηλή γεννητικότητα στην Αφρική, για παράδειγμα, εξουδετερώνεται με την πείνα, τις φυλετικές διαιμάχες ή τους πολέμους για τα πολύτιμα ορυκτά. Δεν έχει σημασία εάν πεθαίνουν ή σκοτώνονται, εξοπλίζουν λοιπόν κυβερνήσεις και αντιπολιτεύσεις, σκοτώνουν μέσω της πείνας εκατομμύρια ανθρώπους, κλείνουν τα σύνορα και αφήνουν χιλιάδες να πεθάνουν για τον απλό λόγο ότι διέσχισαν μια γραμμή.

Ο νεοφασισμός και ο νεοφιλελεύθερης – με τις διαφορές τους – συγκλίνουν στο να καταγράψουν στο υποσυνείδητό μας ότι ο «καπιταλιστικός πολιτισμός» είναι εκείνος που αντιπροσωπεύει την ανθρωπότητα. Δεν υπάρχει άλλη οικονομία, δεν υπάρχει διαφορετική σκέψη, δεν υπάρχει περισσότερη δημοκρατία. Οτιδήποτε βγαίνει έξω από αυτό το πλαίσιο θα αντιμετωπίζεται με πόλεμο – στρατιωτικό, μινιατούρα, δικαστικό, οικονομικό... Ταυτόχρονα προκαλούν φόβο για το διαφορετικό, τον ξένο, τον περιθωριοποιημένο, τον άνθρωπο της περιφέρειας. Μιας περιφέρειας που εξεγείρεται, όπως βλέπουμε να συμβαίνει στα υποβαθμισμένα προάστια του Παρισιού.

Ένα μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας γράφτηκε μέσα από τον τρόμο, τη σκλαβιά, το ρατσισμό, το φασισμό, τις δικτατορίες, τους πολέμους, την καταδίωξη... Μια μεγάλη καταστροφή στην οποία εναντιώθηκε το άλλο κομμάτι της Ιστορίας, εκείνο που γιγαντώθηκε μέσα από την αλληλεγγύη, την εμπιστοσύνη και την τρυφερότητα ανάμεσα σε ανθρώπους και λαούς.

Από αυτό τον παμπάλαιο, μικρό και κρυμμένο τόπο όπου ζούμε, που ονομάζεται Euskal Herria, Χώρα των Βάσκων, θέλουμε να κοιτάμε κατάματα αυτό το άλλο κομμάτι της ανθρωπότητας. Θέλουμε να συμβάλλουμε βάζοντας και τον δικό μας κόκκο άμμου σ' αυτή την ακρογιαλίδ που ονομάζεται αλληλεγγύη, λέξη που θέλουμε να περάσει από τη ρητορική στις πράξεις για να απελευθερώσουμε τον πλανήτη μας από τα σύνορα και την αδικία.

Μπέγιο Ουάρτε
Μικέλ Σουλουάγα

Τραμπ: Η «παγκοσμιοποίηση» χωρίς καλούς τρόπους

«Όσο οι αντίπαλοι μας χτυπούν, η νέα εξουσία εδραιώνεται». Μιλά ο ανώτερος σύμβουλος του Λευκού Οίκου, Στιβ Μπάνον. Διευθυντής της ακροδεξιάς ιστοσελίδας *Breitbart*, παραγωγός νωρίτερα στο Χόλιγουντ, ανώτερο στέλεχος στη Goldman Sachs και συγγραφέας του βιβλίου *Katastrophontas τον Μεγάλο Σατανά: Η άνοδος του Ισλαμικού Φασισμού*, πρόκειται για τον ιδανικό εκπρόσωπο της «φόρμουλας» Τραμπ: αγορά, θέαμα, γυμνή ισχύς.

Του νέου πλανητάρχη προεξάρχοντος, η κυβέρνηση των ΗΠΑ βρίσκεται σε διαρκές φλερτ με το γκροτέσκο. Όμως από τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία ως τον Μουσολίνι, το διοικητικό γκροτέσκο, λέει κάπου ο Φουκύ, εκτός από οξυδερκής σύλληψη της εξουσίας, από τον Μπαλζάκ μέχρι τον Κάφκα, είναι και σήμα κατατεθέν για τις εξουσίες εκείνες που μεγιστοποιούν τα αποτελέσματά τους μέσα από την αναξιορέπεια των φορέων τους. Για τον Τραμπ και το επιτελείο του, η αναξιορέπεια δεν είναι απλώς στιλ: είναι το «στιλ» της εξουσίας στην εποχή που αυτή εγκαταλείπει την υποχρέωση να παρουσιάζει τις ιδιοτέλειες της ως «γενικό συμφέρον».

Ο Τραμπ δεν μπορεί βέβαια να επιβάλει τη νέα αντίληψη του αμερικανικού εθνικού συμφέροντος παντού και σε όλους ως γυμνή δύναμη. Ο «χρυσός αιόνας» του αμερικανικού καπιταλισμού (1870-1970) και τα «υψηλά» επιτεύγματά του ως και την κρίση του 2008, για δύο δεκαετίες τουλάχιστον θα είναι ανάμνηση διεθνώς*. Στο πλαίσιο αυτό, η Κίνα διεκδικεί ρητά την ήγεσία της διεθνούς οικονομίας και μέσω της Ασιατικής Τράπεζας Επενδύσεων (όπου συνεργάζεται με τη Βρετανία, τη Γερμανία, την Αυστραλία και τη Ν. Κορέα) επιδιώκει να μετατοπίσει την «παγκοσμιοποίηση» ανατολικότερα. Επιπλέον, όσο ο Τραμπ ψάχνει πώς να απαγκιστρωθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πανηγυρίζει τη Συμφωνία Διευκόλυνσης Εμπορίου (TFA), τη μεγαλύτερη από καταβολής ΠΟΕ (1 τρισ. δολάρια), με σκοπό τη διευκόλυνση των εξαγωγών. Αυτό που δεν μπορεί, ωστόσο, ο νέος πλανητάρχης, την ολοκληρωτική δηλαδή επιβολή, είναι ακριβώς ο λόγος να το προσπαθεί περισσότερο.

Μέσα σε τρεις μήνες, ο Τραμπ έχει επιτεθεί σε όλες ανεξιαρέτως τις χώρες από τις οποίες οι ΗΠΑ εισάγουν περισσότερα από σάσα εξάγουν. Αποχώρησε από τη Διερηγική Συνεργασία (TPP), κατηγορώντας Κίνα και Ιαπωνία ότι παρεμβαίνουν αθέμιτα για να «χαλαρώσουν» το νόμισμά τους, ώστε να ενισχύσουν τις εξαγωγές τους σε βάρος των ΗΠΑ. Επιτέθηκε στη Γερμανία, με την οποία οι ΗΠΑ έχουν επίσης μεγάλο εμπορικό «χάσμα», λέγοντας ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι απλώς το όχημα της». Με την ανάληψη κιόλας των καθηκόντων του, πέρασε δύο οδηγίες για τη χαλάρωση των ελέγχων των αμερικανικών τραπεζών, ώστε να αφεθούν ασύδοτες στον ανταγωνισμό με τις ευρωπαϊκές. Οξύνοντας, επιπλέον, τον ανταγωνισμό με την Ευρώπη, απειλεί με απόσυρση από το NATO, αν οι Ευρωπαῖοι δεν πληρώσουν περισσότερα γι' αυτό. Και στο ίδιο μήκος, συγκρούεται για τη NAFTA με το Μεξικό και τον Καναδά, με το δεύτερο δηλαδή και τον

τρίτο εμπορικό εταίρο των ΗΠΑ, προσεταιρίζομένος τη Ρωσία. Συνοπτικά: Αντιλαμβάνεται ότι το παιχνίδι μεταφέρεται ανατολικά – προσπαθεί, λοιπόν, να διαιρέσει τις χώρες του BRICS και διευρύνει το χάσμα με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, αναβαθμίζει την αντιπαράθεση με το Ιράν για το πυρηνικό οπλοστάσιο του τελευταίου και δίνει ώθηση στον Ερντογάν γενικώς – αλλά και ειδικώς, επιτρέποντάς του να ξιφουλκεί κατά του «περσικού εθνικισμού», ενώ Ρωσία, Τουρκία και Ιράν έχουν αναλάβει από κοινού την ειρηνευτική διαδικασία για τη Συρία.

Μια τόσο ωμή και συγκρουοւσιακή αντίληψη για το διεθνή ρόλο των ΗΠΑ περνά από τη σκλήρυνση στο εσωτερικό. Οι επιθέσεις σε Μέσα και δημοσιογράφους σοκάρουν, όμως πατούν στο κεκτημένο μιας νικηφόρας εκλογικής καμπάνιας, στηριγμένης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κι ένα στρατό «ειδικών» στην επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων (ακόμα και με ψυχομετρικές μεθόδους...). Το Τείχος με το Μεξικό, εξαιτίας του οποίου το τελευταίο απειλεί να σταματήσει τους ελέγχους για τη διακίνηση ναρκωτικών προς τις ΗΠΑ, όμως και το διάταγμα για την απέλαση μεταναστών, ενισχύει τους δεσμούς με την «Εναλλακτική Δεξιά». Στο εσωτερικό των Ρεπουμπλικάνων και τα δύο συναντούν διαφωνίες μόνο επί της διαδικασίας, ενώ για την Ευρώπη του ηττημένου «προοδευτικού νεοφιλελευθερισμού» δεν συνιστά ψύχο.

Η φόρμουλα για να γίνει η «Αμερική Μεγάλη Ξανά» είναι τομή σε ένα συνεχές – τομή με απρόβλεπτες συνέπειες. Παραδείγματα: Η θεσμοποίηση του ρατσισμού στις ΗΠΑ δεν αναιρέθηκε επί προεδρίας Ομπάμα τώρα, όμως, οι απελάσεις μουσουλμάνων, αυτοτελών αθλιες, θεωρούνται ήδη αφορμή για νέες στρατολογίσεις από τους τζιχαντιστές. Η συμβίωση της χρηματοπιστωτικής Αμερικής με την εξαγωγική Κίνα («Chimerica») υπήρξε πάντα ανταγωνιστική τώρα, όμως, από τον εμπορικό πόλεμο ως την μεταφορά κινέζικων πυραύλων στα σύνορα με τη Ρωσία, σε

απάντηση στον Τραμπ, η διαφορά είναι ιλιγγώδης. Ο πόλεμος ευρώ - δολαρίου προηγείται του Τραμπ: όμως οι τριβές στο NATO, η απορύθμιση των αμερικανικών τραπεζών για να ανταγωνιστούν τις (υπό ενοποίηση;) ευρωπαϊκές, όπως και η έναρξη διαπραγματεύσεων από την ΕΕ με 10 από τις 12 χώρες της TPP, τη Mercosur (Λ. Αμερική) και χώρες του Περσικού, σημαίνουν πολλά: Από τον κίνδυνο για μια νέα κρίση στον τραπεζικό τομέα μέχρι τη διάσπαση της Δύσης, σε οικονομικό και στρατιωτικό επίπεδο ταυτόχρονα – με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Ο ανταγωνισμός είναι οξυγόνο για τον καπιταλισμό, όμως σε υψηλές δόσεις το φάρμακο γίνεται δηλητήριο. Αυτό εξηγεί τις επιθέσεις εναντίον του Τραμπ από σημαντικό μέρος του κατεστημένου των ΗΠΑ: το Χόλιγουντ, μερίδες του «γνωσιακού καπιταλισμού», το παλαιό καθεστώς των Δημοκρατικών και τρήματα του κρατικού μηχανισμού. Στις συνθήκες αυτές, έτσι, το πραγματικό ελπιδοφόρο είναι άλλο: η επιστροφή στο δρόμο μιας εφ' όλης της ύλης κοινωνικής αντιπολίτευσης. Ασυνεχής ή υπερβολικά «πλουραλιστική», είναι πάντως το μόνο σήμα ότι οι ελπίδες που ανέκοψε η ήπτα του Σάντερς παραμένουν ζωντανές.

Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος

* Michael Roberts, «Revisiting a world rate of profit», The Next Recession [<https://thenextrecession.files.wordpress.com/2015/12/revisiting-a-world-rate-of-profit-june-2015.pdf?>] William D. Nordhaus, «Why Growth Will Fall», New York Review of Books, 18.8.2016.

